

iyilik

TEMMUZ-AĞUSTOS 2015 SAYI 118

 TÜRKİYE DİYANET VAKFI

4

Makâle

Semboller Haritası
Hac ve Kurban

10

Gündem

Kurban İbâdeti ve
Kurban Seferberliği

İYİLİĞE KURBAN OLMAK

DIYANET TV İZLEMELİK İÇİN

www.diyanet.tv

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İYİLİK BÜLTENİ
TEMMUZ - AĞUSTOS 2015 • SAYI: 118

Türkiye Diyanet Vakfı Adına Sahibi

Mazhar BİLGİN
Mütevelli Heyeti II. Başkanı

Genel Yayın Yönetmeni

İsmail PALAKOĞLU
Genel Müdür

Yazı İşleri Müdürü

Kerim KÜÇÜKSARI
Kurumsal İletişim Müdürü

Yayına Hazırlayanlar

Yüksel SEZGİN
Serkan FİDAN
Ömer SARI
Ayşegül KURTKAYA

Grafik Tasarım

Yasin DEDEŞ
Esen Ali DUMAN

Fotoğraflar

Ahmet Sami ACAR
Gökhan PEKDEMİR
Mehmet ÖZTÜRK

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - Ankara
T : (0.312) 416 90 00
F : (0.312) 416 90 90
W : www.diyagnetvakfi.org.tr

Yayımlanan makalelerin
sorumluluğu yazarlarına aittir.
Para ile satılmaz.

Baskı

TDV Yayın Matbaacılık ve
Ticaret İşletmesi
Alinteri Bulvarı 1256. Sokak No: 11
Ostim - Yenimahalle / ANKARA
T : (0.312) 354 91 31
F : (0.312) 354 91 32

BU SAYIDA

Kurbanlarımız kardeşlik için

Sevginin, vefanın, sadakatin, fedakârlığın simgesi olan kurban ibadetinin ifa edileceği, Arafat'ta dünyalıklardan soyunmuş milyonlarca Müslüman'ın, Hakk'ın divanına durup, bütün insanlık için mağfiret dileyeceği rahmet ikliminin arifesindeyiz.

Allah'a, yüce ve ilahi olan her şeye, Hakka, hakikate, iyiye, doğruya, güzele, yakın olma arayışı olan kurbanda, Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in baba-oğul sevgisi ile Hakka bağlılık duygularının harman olduğu engin bir mana vardır.

Kurban ibadeti toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tuttuğu gibi, bayram yapamayanları bayram sevincine ortak ederek sosyal adaletin gerçekleşmesine de önemli derecede katkıda bulunur.

Sadece akrabaları, komşuları ve dostları değil, yeryüzündeki bütün Müslümanları birbirine yakınlaştıran kurban aynı zamanda milletler arasında iyilik köprüleri kurulmasına, Afrika'dan Asya'ya, Uzak Doğu'dan Güney Amerika'ya, adını bile duymadığımız ülkelerde hiç görmediğimiz ve tanımadığımız kardeşlerimize uzanan bir yardım eline vesile olmaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak kurban ibadetini dini hükümler doğrultusunda yerine getirmek ve keseceği kurbanı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak isteyen vatandaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla 22 yıldır olduğu gibi bu yıl da Diyanet İşleri Başkanlığımız işbirliği ile dini esaslara uygun, güven ve emanete riayet şiarıyla Vekaletle Kurban Kesim Programı düzenliyoruz.

"Kurbanlarımız kardeşlik için" konseptiyle düzenlediğimiz bu yıllık Vekaletle Kurban Kesim Programı kapsamında, yurt içinde 188 il ve ilçe merkezinde, yurt dışında da 90 ülkenin 456 bölgesinde kurban kesimi yapmayı hedefliyoruz.

Kurban ve hac konularını farklı yönleriyle ele alan makalelere yer verdiğimiz İyilik Dergisi'nin bu sayısında; eğitim konusuna, yurt içinde ve yurt dışında kurduğumuz iyilik sofralarına, Ramazan etkinliklerimize, kültür sanat kapsamında Üstat Hüseyin Kutlu'nun dilinden hat sanatının inceliklerine, kitap ve kültür fuarımızla ilgili yazılara ulaşacaksınız.

Şimdiden Kurban Bayramınızı kutlar, bayramın tüm İslam alemi ve tüm insanlığa mutluluk, huzur ve kardeşlik getirmesini Yüce Mevla'dan niyaz ederiz.

Kurumsal İletişim Müdürlüğü

içindekiler

için

4

Semboller Haritası
Hac ve Kurban

11

Kurban İbâdeti ve
Kurban Seferberliği

20

İyiliğe
Can Feda

33

İstanbul'dan
Mekke'ye Uzanan
Gönül Köprüsü
Surre Alayları

40

Kardeşliği Dünyanın
Dört Bir Tarafına Taşıdık

dekiler

Türkiye Diyanet Vakfı
Bakü Türk Lisesi'nden
Tarihi Başarı

74

Türkiye Diyanet Vakfı
Yükseköğrenim
Öğrenci Yurtları

80

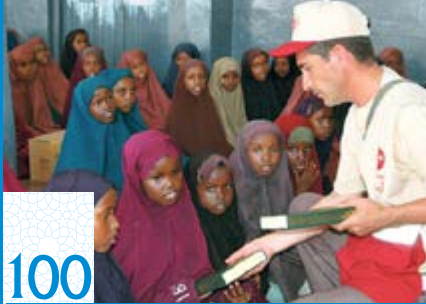
İslam'ın Yazı Estetiği
Hat Sanatı

92

Dünyada
Kur'an-ı Kerim'in
Ulaşmadığı Yer
Kalmasın

100

Orta Asya'nın
En Büyük Camisi
Bişkek'te Yükseliyor

108

SEMOLLER HARİTASI HAC VE KURBAN

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ

Diyaret İşleri Başkanı
TDV Mütevelli Heyeti Başkanı

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Bir ömür beklenen bir yolculuktur hac. Günde beş vakit yöneldiğimiz kiblemize, Kâbe'mize kavuşmanın, kendimizi keşfe doğru bir yolculuğa başlamanın ve tevhidin mekânına ulaşmanın adıdır hac. Hac, bir Müslümanın belki de hayatındaki en değerli zaman dilimini ifade eden ve diğer ibadetleri de bünyesinde barındırır. Hac, kulun Allah'a verdiği en büyük sözdür. Allah'la yapılan bir ahitleşme, Allah'a verilen en büyük misaktır. Haccın her farzı, her rüknü, her hâl ve hareketi, her bir şiarı, her menâsiki Rabbimize verdiğimiz ruhî, kalbî, kavli ve fiilî bir sözdür.

Hac, Âlemlerin Rabbi tarafından müminlere yapılan bir davet, Allah'a, peygamberlere, âhirete iman gibi esasları pekiştirmektedir.

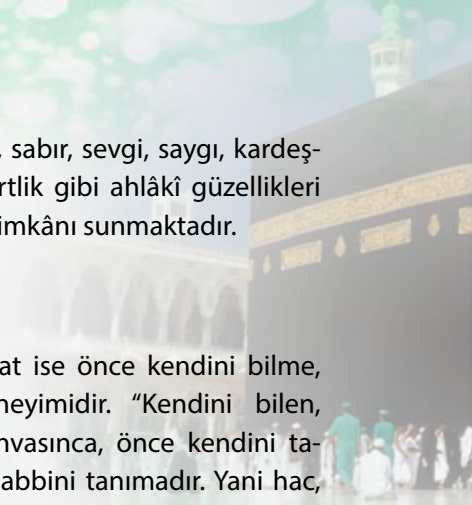
Müslümanlara takva, sabır, sevgi, saygı, kardeşlik, fedakârlık, cömertlik gibi ahlâkî güzellikleri kazanma ve yaşama imkânı sunmaktadır.

Hac Arafattır

"Hac, Arafat'tır" Arafat ise önce kendini bilme, kendini bulma deneyimidir. "Kendini bilen, Rabbi'ni de bilir" fehvasınca, önce kendini tanıma, ardından da Rabbini tanımadır. Yani hac, hakikati bilmek, tanımak, anlamak ve kavramak demektir. Hac, ârif olup, Marifetullah'a ermektir. Dirilişi, mahşeri, mahkeme-i kübra öncesi bekleyişi, ölmeden önce ölmeyi, hesaba çekilmeden önce muhasebe yapmayı bilmektir.

Kerim Kitabımız'da "Allah'a bir kulluk borcu" (Âl-i İmran, 97) olarak tanımlanan hac ibadeti de bir semboller haritasıdır. Hac, her aşamasında pek çok sembolü barındıran ve bu sembollerdeki manaları bilerek karar vermek ve bu kararı eyleme dönüştürmektir. Hac'da iç içe geçmiş beş yolculuk vardır;

Birinci yolculuk, hac, insanın iç dünyasına, kalbine yaptığı bir yolculuktur. Bu açıdan değerlendirildiğimizde evden çıktığımız andan ülkemize döneceğimiz ana kadar yaptığımız ibadetin kal-

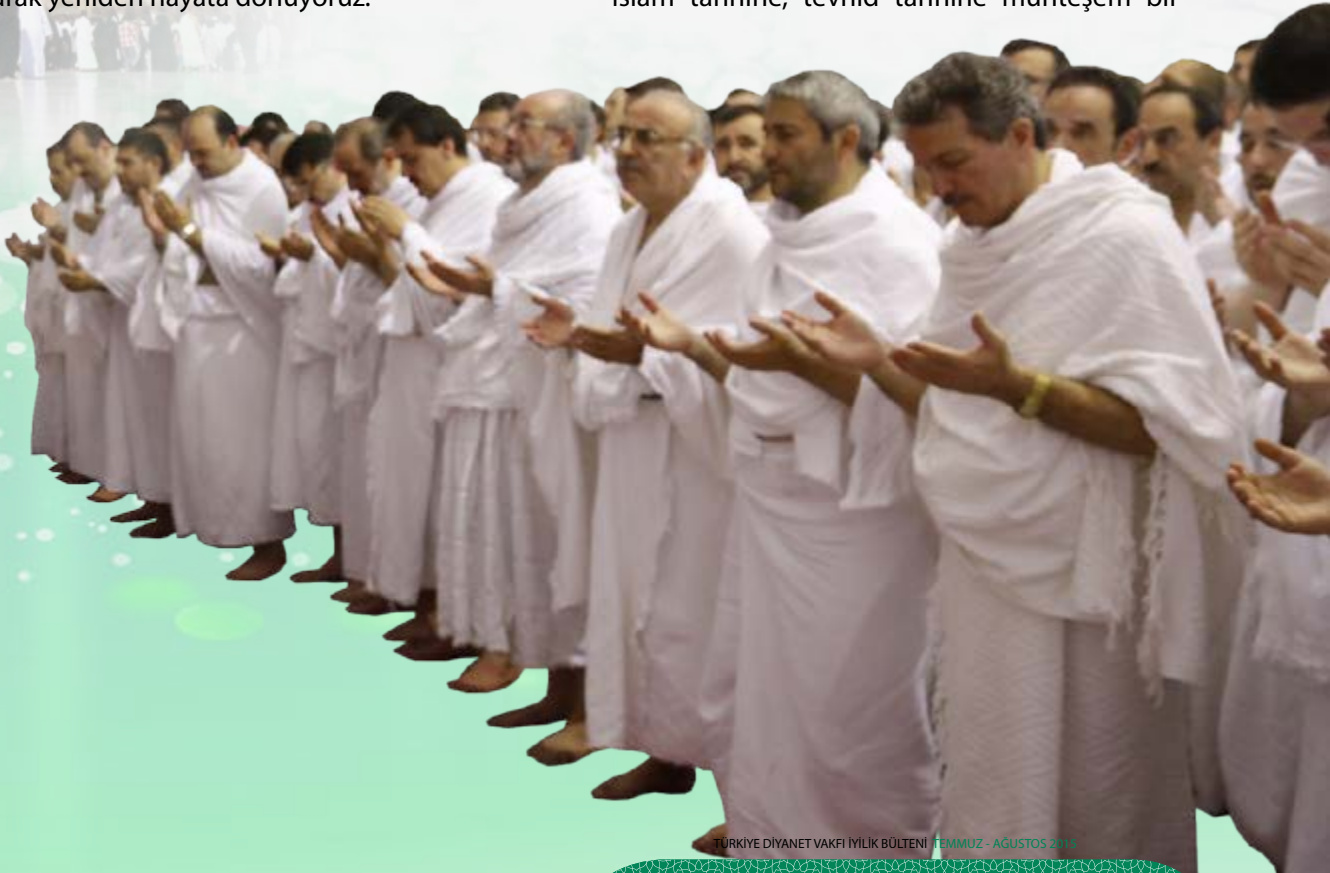

bi bir boyutu vardır. Buna göre ihramın, mikatın, telbiyenin, tavafın, sa'yin, makam-ı İbrahim'in, Arafat'ın, Vakfe'nin, Müzdelife'nin, Mina'nın, cemeratin, şeytan taşlamanın ayrı bir manası ve kalple ilgili bir durumu mevcuttur. Her birisinin bize kendimizi hatırlatan, bizi kendi iç dünyamıza, kalbimize götüren bir yönü vardır.

İkinci yolculuk, insanın ahirete, ebedi hayatına yaptığı yolculuktur. Bu açıdan baktığımızda aynı şekilde ihram bir kefen, Mikat bir dünya değiş-tirme yeri, Arafat bir mahşer, hac yeniden dirilişin, mahşerin provası olur. O ana kadar kıymet ölçüsü olarak bildiğimiz; servet, makam, rütbe vb. her şey, renksiz, dikişsiz, rozetsiz ihramın rengi içinde erir, insanı dünyevî bütün güç ve imkânlardan soyutlar. Sembolik olarak kefeninizi giyiyor, Allah'ın huzuruna gidiyor, oradan mahşere çıkıyor, mahşerde bir sorgulamadan geçiyoruz. Sonra tekrar Allah'ın evine gidiyor, oradan da Resûl-i Ekrem'in (sas) ifadesiyle annemizden doğmuş gibi arınmış, temizlenmiş ve şuurlanmış olarak yeniden hayata dönüyoruz.

Üçüncü yolculuk, kardeşlerimize yaptığımız hicrettir, yolculuktur. Dilleri, ırkları, renkleri, coğrafyaları farklı fakat imanları, gönülleri ve dertleri aynı; duaları, dilekleri ve yanık yakarışları bir milyonlarca Müslüman bir araya geldiği, tanıştığı, biliştiği, evrensel bir kongredir. Hep birlikte hareket ettiğimiz, "Lebbeyk Allahumme lebbeyk!" "Buyur, Allah'ım, buyur, emrine amadeyim" kelimesini terennüm ettiğimiz ve her birimizin tevhid nehrinin bir damlası hâline geldiğimiz mekân ve zaman dilimidir. Hiç bir mümin, herhalde bu imkâna başka bir vesile ile sahip olamaz. Tavaf yaparken aynı anda Afrikalı, Asyalı, Amerikalı, Avrupalı, Hindistanlı mümin kardeşleriniz bize dokunur. Dolayısıyla hac ibadetiyle gönüllerimiz ve ruhlarımız buluşur, kardeşlerimize hicret etmiş oluruz.

Dördüncü yolculuk, tevhid mücadelesinin tarihine yaptığımız yolculuktur. Hz. Âdem'le başlayan, Hz. İbrahim'le, Hz. İsmail'le kaideleri yenilenen, Hz. Peygamberle (sas) süreklilik kazanan İslâm tarihine, tevhid tarihine muhteşem bir

yolculuk yapıyoruz. Allah Resûlü'nün (sas) doğup büyüdüğü, tevhid mücadelesi verdiği kut-sal topraklarda İslâm'ın canlı tarihini yaşamış onun siyerine ve siretine, ashab-ı kiramın izleri-ne, Mekke'ye, Medine'ye, medeniyete yolculuk yapmış oluyoruz.

Beşinci yolculuk, Rabbimize, beytin Rabbine yaptığımız yolculuktur. Hac, bir anlamda ilâhî aşka bir yöneliştir. Aşğın maşuka doğru hareket etmesi, sevenin Sevgilisine doğru gitmesidir. Kül-türümüzde Kâbe'yle ilgili Kur'an'da ve hadislerde geçen bütün sıfatlar aynı zamanda insanın kalbi için de kullanılmıştır. İnsanın kalbine Beytullah denmiştir. Kâbe'nin adı da Beytullah'tır. Çünkü Allah'ın tecelli edeceği en güzel mekân insan-ı kâmilin kalbidir.

Aynı zamanda hac ibadetinin bir hükmü, önemli bir parçası olan kurban, İslâm'ın çok önem ver-diği, tarih boyunca var olan çok önemli bir iba-dettir. Kurban ibadeti, Arafat'ta dünyalıklardan soyunmuş, âdeta ak kefenlere bürünmüş, mil-yonlarca Müslüman'ın Rabbin divanına durdu-ğu; ellerini açtığı ve bütün insanlık için rahmet dilediği bir zaman diliminde ifa edilmektedir. Kurban ibadetinin böyle bir manevî boyutu var-dır. Müslümanların bu manevi iklimi fırsat bile-rek bir gönül yüceliği yakalayıp Allah'a yakınlık arayışında olmaları için büyük bir imkândır. Esa-sen bu günler, Hz. İbrahim'den son peygamber Hz. Muhammed (sas) kadar, Rabbü'l-Âleminle olan yakınlığımızın ölçü ve kıstaslarını belirleyen müstesna günlerdir. Arafat'ta ihrama bürünen Müslümanlar artık orada Allah'ı birlemenin ve ona teslimiyetin bir nişanesi olarak Hz. İbrahim, oğlu İsmail'i Rabbine kurban etmeye hazırlanır-ken, aslında bütün bir insanlık tarihine sevdikle-rinden vazgeçebilme iradesini göstermiştir. Bu mesaj o gün bugündür Rabbimizle aramızdaki irtibatın nasıl olması gerektiği konusunda bize sayısız ölçü, hikmet ve işaretler sunmaktadır.

Yakınlık Arayışı: Kurban

Kurban, Allah'a, yüce ve ilâhî olan her şeye, hak-ka, hakikate, iyiye, doğruya, güzele, yakın olma arayışıdır. Kurban, Allah'a yakın olmak için yaptı-ğımız bütün işlerdir ve bizi Allah'a yakınlıktırma için vardır. Allah'a yakınlıktırma için yaptığımız bütün işler bizim kurbanımızdır. Kurban sevgi-nin, vefanın, sadakatin, fedakârlığın simgesi ve Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in baba-oğul sevgisi ile hakka bağlılık duygularının harman olduğu en-gin bir dünyadır.

Hiç kuşkusuz kestiğimiz kurbanların arkasında yatan mana ve hikmet bizi Allah'a yaklaştırmak-ta, bu yakınlıktırma, insanlığımızı daha da derin-leştirmekte, merhamet duygularımızı harekete geçirmekte, kendimize ve çevremize karşı so-rumluluklarımızın farkına varmamızı sağlamak-ta, sıradanlaşan ilgi ve tercihlerimizi bir kere daha gözden geçirmemize ve sıratı müstakim üzerinde sebat etmemize vesile olmaktadır.

Allah için kesilen kurban ibadetinde pek çok hikmet gözetilmekle birlikte muhtaç insanların et ve gıda ihtiyacının karşılanması onun hikmet-lerindedir. Ayrıca kurban, malını Allah rızası için harcama ve başkalarıyla paylaşma bilincini ge-liştirmektedir. Varlıklı olanlarla ihtiyaç sahipleri-nin yaklaşımasına vesile olmaktadır. Bu yakınlığı, anne ve babalarımızı ihmal ederek, konu kom-şuyu gözardı ederek, ahde vefayı unutarak, so-rumluluk sahibi olduğumuz insanlara karşı hak ve adaletten ayrılarak sağlamak hiçbir şekilde mümkün değildir. Dolayısıyla Kurban, sadece ak-rabalara, komşulara ve dostlara değil, yakın olsun uzak olsun yeryüzündeki bütün kardeşlerimizi birbirine yakınlıktırma olmaktadır.

Bu yönüyle Kurban, Afrika'dan Asya'ya, Uzak doğudan Güney Amerika'ya, adını bile duy-madığımız nice ülkelerde daha önce hiç gör-mediğimiz ve tanımadığımız kardeşlerimize

uzattığımız bir yardım eli olmaktadır. Netice itibariyle Kurban, yoklukların, afetlerin yaşandığı coğrafyalara ulaşmak, fizikî mesafeleri gönül coğrafyasında aşmak, onların dertleriyle dertlenmek ve onlara bir umut ışığı olmaya çalışmaktır. Hatta sadece din kardeşlerimize değil, “Yaratılanı sev, Yaratan’dan ötürü” anlayışının bir gereği olarak inancı, dili, rengi ve ırkı ne olursa olsun kimsesizlerin kimsesi olmak ve muhtaç olan herkese ulaşmaktır. Böylece kurban ibadeti, toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tuttuğu gibi bayram yapamayanları bayram sevincine ortak ederek sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır. Müslüman olarak Allah’a olduğu kadar insanlığa hatta tüm mevcudata karşı da büyük sorumluluklarımız vardır. Bayram, bu sorumluluklarımızı hatırlama ve aynı zamanda da bu adımları atma konusunda hepimize yeni bir bilinç yüklemektedir. Bu vesileyle her yıl Diyanet İşleri Başkanlığı ile Türkiye Diyanet Vakfı vekâletle kurban kesim organizasyonları düzenleyerek hem yurt içinde hem de yurt dışında mağdur ve mazlum bölgelere cömert ve hayırsever milletimizin kurbanlarını ulaştırarak kardeşlik köprülerini sağlamlaştırmaktadır.

Kurban ibadetini gerçekleştirirken Sevgili Peygamberimizin (sas) “İslam’ın, bütün mahlûkata şefkat merhamet ve ihsan” prensibini unutmamalı, bizi O’ndan ve O’nun rızasından uzaklaştıracak her türlü davranıştan kaçınmalıyız. Hayvana eziyet ederek, dinin yarısı addedilen temizliği göz ardı ederek, insan ve çevre sağlığını tehdit ederek kurduğumuz veya kurmaya çalıştığımız yakınlığa gölge düşürmemeliyiz. Dünyaya başka şekillerde yansiyacak ve yanlış anlamlara yol açacak davranışlardan

uzak durarak kurban ibadetini yerine getirmek gerekir. Ancak bazı olumsuz uygulamaları dikkate alarak dinimize ve milletimize tarih sahnesinde süreklilik kazandıran Kurbanı ve Kurban Bayramını tartışma konusu yapmamalıyız. Hiç kimse Kurban ibadetini öne sürerek Müslümanlara hayvan sevgisi, hayvan hakları dersi vermeye de kalkışmamalıdır. Çünkü biz, bir karıncayı incitmenin bile mahşerde soru olacağını idrak eden bir medeniyetin çocuklarıyız.

Nihayet hep birlikte idrak edeceğimiz Kurban Bayramı, hem hacılarımız hem de tüm Müslümanlar için bir diriliş mesabesindedir. Bu bilinçle düşündüğümüzde bayramlarımız, her yıl Müslümanlık şuurumuzu yenileyen, millet olma irademizi diri tutan; birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularımızı pekiştiren, rahmet ve bereket dolu müstesna günlerdir. Bu vesileyle başta milletimiz olmak üzere, bütün İslam âleminin Kurban Bayramını tebrik eder, Allah katında kurbanlarımızın makbul olmasını, bayramın getirdiği kardeşlik, dayanışma ve kaynaşma ruhu ile tüm dünyanın barış, huzur ve esenlik içinde yaşamasını Cenâb-ı Hak’tan niyaz ederim.

Türkiye Diyanet Vakfı, bu yılki Vekaletle Kurban Kesim Programı kapsamında, yurt içinde 188 il ve ilçe merkezinde, yurt dışında da 90 ülkenin 456 bölgesinde kurban kesimi yapacak.

kurbanlarımız kardeşlik için

Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek olan Vekaletle Kurban Kesim Programı kapsamında gelmesi beklenen kurban vekâletlerine göre 200 bin hisse kurbanın kesilerek dağıtımının yapılması hedefleniyor.

Vatandaşların vekâlet verdikleri kurbanlarının, dini usullere uygun şekilde kesimi yapılarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için Diyanet İşleri Başkanlığı ve TDV personeli görevlendirilirken, organizasyonlarda gönüllüler de yer alacak. Yurtiçindeki merkezlerden 88'inde ayrıca sığınmacı ailelere yönelik kurban kesimi yapılacak.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak kurban ibadetini dini hükümler doğrultusunda yerine getirmek ve keseceği kurbanı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak isteyen vatandaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla 1993 yılından beri Diyanet İşleri Başkanlığımız işbirliği ile dini esaslara uygun, güven ve emanete riayet şiarıyla Vekaletle Kurban Kesim Programı düzenliyoruz.

Vakfımız, 40 yılı aşan tecrübesi, deneyimli kadrosu, üstlendiği sorumluluğun bilinciyle ve hizmet anlayışıyla bu alanda örnek teşkil etmektedir. 2014 yılında Vakfımıza emanet edilen 135.394 hisse kurban; yurt içinde il ve ilçeler olmak üzere 174 merkezde, yurt dışında 69 ülkenin 557 bölgesinde bizzat görevlilerimizin nezaretinde kesilmiştir. Geçen yıl vekaleten kesilen kurbanların bir bölümü ülkemizde, bir bölümü de yurt dışında açlık, yoksulluk ve iç çatışmaların yoğun olarak yaşandığı Afrika, Afganistan, Pakistan, Arakan başta olmak üzere Balkanlar, Türk Cumhuriyetleri, Kafkasya ve dünyada görevlilerimiz tarafından ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılmıştır.

“200 bin hisse kurban”

TDV olarak 2015 yılı Vekaletle Kurban Programı kapsamında gelmesi beklenen kurban vekaletlerine göre 200 bin hisse kurbanın kesim ve dağıtımını yapmayı planlıyoruz.

Yurtdışında 90 ülke ve bu ülkelerin 456 bölgesinde Türkiye’den görevlendirilecek personelimiz ve gönüllülerimizle birlikte kurban kesim ve dağıtımını yapacağız. Yurtiçinde ise yaklaşık 188 il ve ilçemizde kurban kesim ve dağıtımını gerçekleştireceğiz. Yurtiçindeki kesim merkezlerinden 88’inde ayrıca sığınmacı ailelere yönelik kurban kesimi de yapılacak

Kurban bedeli yurt içi 625 yurt dışı 450 TL

Vakfımız bu yıl vekalet yoluyla kurban kesim bedellerini yurt içinde 625 TL, yurt dışında da 450 TL olarak belirledi. Vatandaşlarımız, www.diyantevakfi.org.tr ve kurban.diyantevakfi.org.tr adreslerinden online bağış yapabilmelerin yanı sıra il ve ilçe müftülüklerimize, cami görevlilerimize, PTT şubeleri ile Ziraat, Vakıfbank, Halkbank, Akbank, Garanti Bankası, Albaraka, Türkiye Finans ve Kuveyt Türk bankaları aracılığıyla da vekalet yoluyla kurban programına katılıp kurbanlarını vekalet yoluyla kestirebilecek. Ayrıca vatandaşlarımız 0312 416 90 00 çağrı merkezini arayarak kurban bağışında bulunabilecekler.

Yurt dışında yaşayan gurbetçi vatandaşlarımız da Din Hizmetleri Müşavirlikleri ve ateşeliklere bağlı dernek ve din görevlileri vasıtasıyla kurban bağışı yapabilecek.

KURBAN İBÂDETİ ve KURBAN SEFERBERLİĞİ

Prof. Dr. H. Kâmil YILMAZ
Diyânet İşleri Başkan Yardımcısı

“Kurban, Yüce Kudret karşısında aczini itirâftır. Kurban özünden verebilmek, tutkularından soyutlanabilmektir. Verilen nimete şükrü kalpte yaşamak ve şükrün nimeti başkalarıyla paylaşmak anlamına geldiğini idraktır. Kurban, kalbi korumak için fânîliğe âid yönelişlerden pişmanlıktır.”

Kurban kelime anlamı itibâriyle “takarrüb ve yakınlaşma” demektir. İstılahta ise Allah’a yakınlığa vesîle niyetiyle muayyen hayvanların boğazlanmasıdır. Nitekim Allah Teâlâ: “Sizin kurbanlarınızın ne etleri, ne de kanları Allah’a ulaşır, Allah’a ulaşacak olan sâdece kalplerinizdeki takvâ duygusudur” (el-Hacc, 22/37) buyurur.

Kurbanda dünyaya âid nefsânî duyguları fedâ ve kurban etmeye yönelik remzî bir mânâ vardır. Nitekim Hz. Âdem’in oğulları Hâbil ile Kâbil arasında meydana gelen hased ve çekişmenin çözümü de kurban ile olmuştur. Bilindiği gibi Âdem’in eşi Havvâ anamız her batında biri erkek diğeri kız olmak üzere ikiz çocuk doğuruyordu. O günün şeriatına göre önceki batında doğan kızla sonraki erkek, önceki erkekle de sonraki kız evlenebiliyordu. Kâbil aynı batında doğduğu kardeşinin güzelliği sebebiyle kıskançlığa

kapılıp emre muhâlefet ederek kendisiyle aynı batında doğan kardeşiyle evlenmede ısrar etti. Âdem Peygamber’in uyarı ve nasihatlerini dinlemedi. Nihayet çözüm için her ikisi de Allah’a birer kurban takdim ettiler. Kur’an olayı şöyle özetler: “İnsanlara Âdem’in iki oğlunun haberini doğruca anlat. Hani onlar birer kurban takdim etmişlerdi de birisinden kabûl edilmiş, diğersinden ise kabûl edilmemişti. (Kurbanı kabûl edilmeyen kardeş kıskançlık yüzünden) Andolsun seni öldüreceğim demişti. Diğeri de Allah ancak takvâ sahiplerinden kabûl eder, diye karşılık vermişti.” (I-Maide, 5/27) Bu âyette de kurbanın şekli görünüşünden ve fizikî durumdan çok takvâ boyutuna dikkat çekilmektedir.

Kur’an’da zikri geçen bir başka “kurban” olayı İbrahim ile İsmâil arasında geçen hâdisedir. Kur’an’da “Halil” unvânıyla Allah’ın dost edin-

diğini belirttiği (Bkz. en-Nisa, 4/125.) ülü'l-azm bir peygamberdir İbrahim (a.s.). Onun Nemrûd ile mücadelesinde ateşe atılması (Bkz. el-Enbiya, 21/68-69) nefsiyle, varlığını ve davalarını infâk etmesi malıyla ve nihâyet oğlunu kurban etmesi ise ciğerparesiyle imtihanıdır. O, bu üç imtihandan da yüz akıyla çıkmış ve "Halil" unvânını kazanmıştır. Candan, maldan ve evlâddan geçmek, çok kolay bir hâdise değildir. Nefsin ve şeytanın her türlü karşı koymasına direnmek ve onların hazırladığı engelleri aşmak büyük bir başarıdır. Kur'an'ın beyânına göre olay şöyle gerçekleşmiştir: "Biz İbrahim'i yumuşak huylu bir oğul ile müjdeledik. Nihayet oğul, babasıyla yürüyüp gezecek çağa gelince babası ona: Yavrucuğum! Ben rüyamda seni boğazladığımı görüyorum. Bu konuda senin görüşün nedir? Oğlu da cevaben: Babacığım! Emrolunduğun gibi yap. İnşallah

beni sabredenlerden bulacaksın, dedi. Her ikisi de Allah'ın emrine teslim olup babası oğlunu şakaği üzerine yatırınca Allah ona şöyle nidâ etti: Ey İbrahim rüyânı gerçekleştirdin. Biz iyileri böyle mükâfatlandırırız. Biz oğlunun yerine büyük bir kurban verdik. Geriden gelecekler arasında ona iyi bir nâm bıraktı. İbrahim'e selâm olsun." (es-Sâf-fât, 37/101-111.)

Şüphesiz bu olay bir imtihanıdır. Bir peygamberin ya da herhangi bir insanın oğluyla imtihanı, gerçekten zorlu bir imtihanıdır. İbrahim tevhid mücâdelesini, hac ve kurban konusunda İslâm ümmetine sembol ve üsve-i hasene olmuştur. (Bkz. el-Mümtehine, 60/4)

Kurban Hz. Âdem'den beri insanlığın tanıdığı bir şîardır. Takvâ boyutuyla erdirici bir özelliğe

sahip olduğu halde takvâdan ve iyi niyetten; nefsi ıslah ve Allah rızasından uzak olunca yorgunluk ve itlâftan ibâret olmaktadır.

Gerek hacdaki kurban, gerekse haccın dışındaki vâcip kurbanın insanlar için mânevî sosyal ve ekonomik pek çok hikmet ve faydaları vardır. Kurban öncelikle teslîmiyeti, Hakk'ın emrine boyun vermeyi gerekli kılmaktadır. İnsanın kendi elleriyle beslediği bir hayvanı icâbında kendi elleriyle boğazlaması hiç de kolay değildir. Kurban ibâdetinde bu dünyada her şeyin emânet olduğu ve Hakk'ın dışındaki hiçbir şeye sevginin sınırsız olamayacağı vurgulanmaktadır. İnsan kurbanla beşeri duygularını kurban etmeyi ve faniliğe bağlanmanın yetersizliğini daha iyi anlamaktadır.

Kurban Yüce kudret karşısında aczini itirâftır. Kurban özünden verebilmek, tutkuların soyutlanabilmektir. Verilen nimete şükrü kalpte yaşamak ve şükrün nimeti başkalarıyla paylaşmak anlamına geldiğini idraktır. Kurban kalbi korumak için fâniliğe âid yönelişlerden pişmanlıktır. Mâsivâyâ meyil ve muhabbetten nedâmettir. Nefsin meylini ve kalbe baskısını önleyerek gönlü korumak; yâni takvâdır. Kurbandan bize kalacak olan sâdece takvâ duygusudur. Nitekim oruç ibâdetinin ana gayesi takvâ, namazın zikir, huşû ve huzûr-i kalb, zekâtın mânevî arınma olduğu gibi kurbanın hikmeti de takvâdır.

Allah için kesilen kurbanın şükre vesile olması için başkalarıyla paylaşılması kurbanın mânevî kârıdır. Nitekim Allah Rasûlü kestiği hayvanın

dağıtılmasını emretmiş ve akşamleyin hane halkına: “Kurbandan ne kaldı?” diye sorduğunda Âişe Vâlidemiz: “Sırt kemiği hariç hepsi dağıtıldı” demişti. Allah Rasûlü: “Desene sırtı hariç, hepsi bizim oldu” (Tirmizî, Kıyâmet, 33.) buyurmuştu. Bu hadiste verilenin, infak edilenin peşin kâr gibi mânevî kazanca yazılacağı açıkça ifâde buyurulmaktadır.

Kurbanın sâdece kesilip paylaşılması değil, alınıp satılması bile içtimaî hayatta çok önemli bir canlılık oluşturmaktadır. Nitekim temel geçim kaynağı hayvancılık olan yöre insanları kurban endekslisi olarak yıl boyu koyun ya da sığır yetiştirmekte ve hasad mevsimi olarak kurban zamanını görmektedir. Özellikle nüfusunun büyük bir ekseriyeti hayvancılıkla geçinen ülkemizde bu durum çok önemli bir ekonomik hareket ve iktisâdi bir kaynaktır.

İnsanların ve hayır kurumlarının hayırda yarıştıkları önemli mevsimlerden birisi ramazan ise öbürü de kurbandır. Bu iki önemli bayramın ikisi de çok önemli dînî ibâdetlerden sonra kutlanmaktadır. Ramazan bayramı oruç gibi takvâ yoğun bir ibâdet mevsiminden sonra Cenâb-ı Hakk'ın bir lütfu olarak bayram sabahına ulaşma mutluluğuyla kutlanır. Kurban bayramı da hacc farızasının ifâsından sonra kutlanan bir bayramdır. Gerek oruç, gerek hacc İslâm'ın iki temel şartıdır. Bu nedenle kurban mevsimi hem bayram, hem ibâdet, hem de yardımlaşma bakımından önemli bir dönem, hayır ve infâk için mühim bir mevsimdir.

Ülkemizde kurban kesen ve kesemeyen insanlar var. Kesemeyenlere kurban eti ulaştırılmasının önemli bir husûs olduğunu düşünüyorum.

Nitekim Peygamber Efendimiz kurban etlerinin kurban kesemeyenlere ulaştırılmasına yönelik tavsiyelerde bulunmuş ve başlangıç döneminde kurban etinin kurban günlerinde dağıtılıp tüketilmesini emretmiştir. (Buhârî, Et'ime 27, Edâhî 16; Müslim, Edâhî 28, (1971); Tirmizî, Edâhî 14, (1511)) Kurban bayramı, İslâmî hayâtle yeniden tanışan Balkanlar, Kafkasya ve Orta Asya ile son zamanlarda hızla gündemimize düşen Afrika ülkelerinde ayrı bir heyecân uyandırmaktadır.

Biz bu kurbanda da geçen yıl olduğu gibi gerek Türkiye'de, gerekse kardeşlerimizin bulunduğu Kafkaslar, Balkanlar, Orta Asya ve Afrika ülkelerinde kesim faaliyetinde bulunacağız. Kurbanı oralara Türkiye'den ulaşan bir ictimâî güzellik ve paylaşım olarak görüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, pek çok ülkede senede bir defa kurban vesîlesi ile et yüzü gören insanlar var, ama bir tarafta da son derece yüksek seviyede imkânları olan insanlar var.

Hedefimiz ülkemiz insanıyla adı geçen bölgelerde yaşayan kardeşlerimiz arasında bir kardeşlik köprüsü kurmaktır. Oralarda kesilen kurbanlar gönüllerde Türk Bayrağı'nın dalgalanmasına vesile güzel faaliyetlerdir. Orada kestiğiniz bir kurbanın etini en az 15-20 kişiye ulaştırıyorsunuz, 15-20 kişiden Türkiye ve insanlık adına duâlar alıyor, gönüller kazanıyor ve bir dostluk köprüsü kurmuş oluyorsunuz. O ülkelerde binlerce, on binlerce kurban kesme imkânı bulduğumuz zaman daha yüksek hedeflere ulaşmış olacağız ve o insanların yüreklerinde bir dostluk kalacak diye ümid ediyoruz. Bu duygularla bütün kardeşlerimizi kurban seferberliğimize katılmaya dâvet ediyoruz.

MAKALE

VEKALET YOLU İLE KURBAN KESİMİ

Mazhar BİLGİN

Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti II. Başkanı

Cenab-ı Allah'a karşı teslimiyetin, samimiyetin ve yakınlığın sembolü olan kurban kesme ibadeti; insani, ahlaki ve sosyal hikmetleriyle ayrı bir değere sahiptir.

Yardımlaşma, fedakârlık, paylaşma ve diğergamlık örneği olan kurban kesme Hz. İbrahim'den (as) bu yana devam eden kadim sünnetlerimizdendir.

Kur'an-ı Kerim'in Kevser suresindeki ifadesi ile Cenab-ı Allah'ın ihsan buyurduğu nimetlere karşı şükür ifade eden Kurban kesme, etini fakirlere, eşe dosta ikram ve hediye etmek; sosyal barışın, kardeşçe kaynaşmanın bir tezahürü olarak gönüllere huzur ve itminan bahşetmektedir.

Aşırı kentleşme ile birlikte devasa binalarda onlarca ailenin birlikte yaşaması, açık alanların yok olması günümüzün şehir hayatının belirgin özelliklerinden biridir. Bu durum; şehirlerde, kurban kesmeyi, kurban artıklarının bertaraf edilmesini, etinin layıkıyla dağıtılmasını zorlaştırmaktadır. Böyle olunca da Müslümanlar, kurban kesmeyi ve etlerinin dağıtılmasını hem kolaylaştırmak hem de bu ibadetten hâsıl olan sevaptan mahrum kalmamak üzere, vekâlet yöntemine yönelmişlerdir.

Dinimizde de uygun olan vekâlet yöntemiyle kurban kesme işini, dağınıklıktan kurtarmak,

muhtemel olumsuzlukları önlemek maksadıyla 1993'te bir yasa çıkarılmıştır. Çıkarılan bu yasa ile Diyanet İşleri Başkanlığı'na vekâletle kurban kesme yetkisi verilmiştir. Bu tarihten itibaren Diyanet İşleri Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı, işbirliği halinde "Vekâlet Yolu İle Kurban Kesme" organizasyonuna başlamışlardır.

1993 yılında 2.634 adet kurban ile başlayan bu organizasyonumuz, yıllar içerisinde halkımızın yüksek destek ve güveni sayesinde 2014 yılına gelindiğinde 140 bine ulaşmıştır.

2014 yılında yurt içi ve yurt dışındaki kardeşlerimizin bize emanet ettiği 140 bin kurban; doğudan batıya, kuzeyden güneye mağdur, mazlum ve mahrum coğrafyalarda; 69 ülkede, 557 bölgedeki ihtiyaç sahibi insanlara ve yurt içindeki, başta yerlerinden, yurtlarından koparılan mültecilere olmak üzere fakir halkımıza dağıtılmıştır.

Bu kurbanlar, yurt içinde müftülüklerimiz (vakıf şubelerimiz) eliyle; yurt dışında müşavir, ataşe ve din görevlilerimiz, gönüllü kardeş kuruluşlarımızla işbirliği yapılarak kesilmiş ve dağıtılmıştır. Kurbanlar, vekâlet verenlerin isimleri teker teker okunarak, kurban kesme ibadeti hassasiyeti ile kesilmiştir.

Bu hayırlı faaliyetimiz, halkımızın destek ve güveniyle 2015 yılında da devam etmektedir. Halkımızın bu teveccühüyle sonraki yıllarda da devam edecektir.

"Kurban, Allah'a yakınlık ve insanlığa yaklaşmak için bir fırsattır."

KURBAN'IN TARİHSEL KÖKENİ VE TESLİMİYET

Prof. Dr. Mehmet Emin AY
Bursa İl Müftüsü

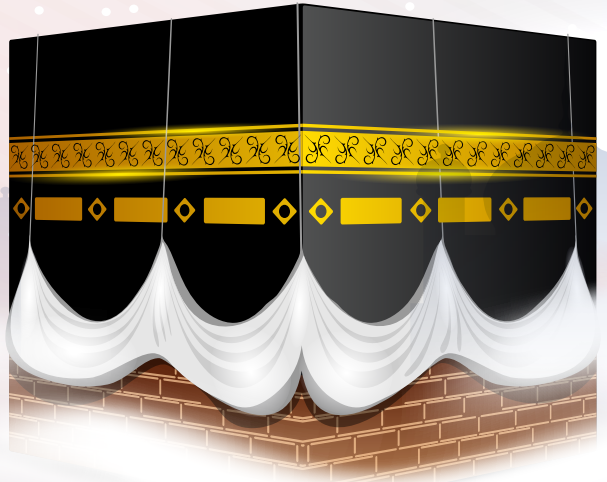
“Ya babası siz olsaydınız İsmail'in?..”

Peygamberler tarihinde müstesna bir yeri olan ve “Ebu'l-Enbiyâ” vasfıyla kendisinden sonra gelen resul ve nebilerin babası olarak kabul edilen Hz. İbrahim'in hayat hikâyesi son derece dikkat çekici örneklerle doludur.

Önce canıyla sınanmış ve başarıyla geçmiştir bu sınavı. (Bkz. Enbiyâa, 68-72) Sonra yurdundan çıkarılma tehdidine; (Bkz. Meryem, 46.) “*Madem öyle ben de çeker Rabbime; O'nun bana lütfedeceği yere giderim*” (Ankebût, 26; Saffât, 99) cevabını vermiş ve hicret ederek gelip Filistin'e yerleşmiştir. (Konuyla ilgili olarak bkz. Ömer Faruk Harman, “İbrahim” maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi, 21/269)

Uzun yıllar geçmesine rağmen çocuk sahibi olamamıştır Hz.İbrahim... Ancak Rabbinden, kendisine “*iyi huylu bir evlat*” vermesi için niyazda bulunmaya devam etmektedir. (Bkz. Saffât, 100) Sonunda duaları kabul olunur ve Allah Teâlâ, ona yaşlılık döneminde hem de tam 86 yaşındayken İsmail adında bir evlat nasib eder. (Bkz. Harman, “İsmail” mad. DİA, 23/76.)

Kur'an-ı Kerim'den, Hz. İbrahim'in, bebeklik çağındaki oğlu İsmail ile annesi Hacer'i, Allah'ın emri üzere Mekke'ye getirip yerleştirdiğini öğreniriz. (Bkz. İbrahim, 37) Zaman zaman gelip onları ziyaret etmektedir Hz. İbrahim...(Bkz. Harman, “İsmail” mad. DİA, 23/78)

Günler ayları, aylar yılları kovalar ve İsmail tatlı bir oğlan çocuğu olur. Babasının yanında beraberce iş görecektir, koşturacak çağa geldiğinde, yıllardır evlat hasreti çeken babası için İsmail, en tatlı zamanlarındadır artık...

Şimdi, kendinizi Hz. İbrahim'in yerine koyun ve şöyle bir düşünün... Sizin de evlat hasretiyle yandığınız uzun bir zaman dilimi geçse ve sonunda bir evladınız dünyaya gelse... Bir kızınız ya da oğlunuz olsa... Doğduğu günden beri gönlünüzde apayrı bir yeri olan bu yavrunuz büyüse, serpilse ve tatlı bir yumurcak olursa... Size baktığında gözlerinin içi gülse, pembe dudaklarına sütbeyaz dişlerinden tebessümler dökülse... "Babacığım" diye seslense size, ipek yumuşaklığındaki o tatlı sesiyle... Bir iş yapacak olsanız, hemen yanı başınızda bitiverse... Size yardım etmeye kalkışsa, sizi mutlu etmeye çalışsa... Günleriniz böyle bir mutluluk hâlesi içinde geçip giderken, bir gece rüyanızda şöyle bir ses duysanız: "Allah, çok sevdiğin evladını, feda etmeni istiyor senden!..."

Sizi ürperten ve hatta korkutan bu rüyadan uyanır uyanmaz, kendinize gelmekte zorlanır ve "hayırdır inşâallah" deyip toparlanmaya çalışırsınız, ama asla böyle bir rüyayı üzerinize almak istemezsiniz, değil mi? Peki, sonraki gecelerde aynı rüyayı ikinci ve üçüncü kez görse- nize ne yaparsınız?..

İşte, sizin rüyada dahi yaşamanız çok uzak bir ihtimal olan bu durumu, bütün hakikatiyle yaşamıştı Hz. İbrahim... O da ilkinde bunu üstüne almak istememiş; ama ikinci ve üçüncü geceler aynı rüyayı tekrar tekrar görünce, meselenin ciddiyetini anlamıştı: Önce tatlı canıyla sınanan İbrahim, şimdi canından tatlı ciğerparasıyla birlikte daha büyük bir sınavla karşı karşıya kal-

mıştı... Nasıl davranmalı, ne yapmalı ve nasıl söylemeliydi bunu, biricik evladına?.. Teslimiyetin zirvesindeki baba Hz. İbrahim, bu zirvenin eteklerindeki oğul İsmail'e soruyu şöyle sormuştu; adeta ondan destek almak istercesine:

"Yavrucuğum! Rüyamda kendimi, sanki seni boğazlıyorken görüyorum. Bir düşün bakalım, ne dersin bu işe?.."

İsmail, hemen hadisenin ne anlama geldiğini kavramış ve onu da teslimiyetin zirvesine taşıyan şu sözler dökülmüştü dilinden: *"Babacığım! Sana emredilen neyse onu yerine getir. İnşâallah sen beni sabreden biri olarak bulacaksın."* (Saffât, 102)

Evet, verdiği sözde durdu İsmail... Asla aksini düşünmedi ve asırlar sonra Allah Teala'nın kendisini Kur'an-ı Kerim'de, "sözünde duran, sabreden ve salih bir peygamber" olarak anacağı ¹Bkz. Meryem, 54; Enbiya, 85-86) güzel bir hatıranın kahramanı oldu.

Yüce Rabbimiz, hadisenin devamını Saffât suresinin 103-113. ayetlerinde şöyle anlatıyor bizlere: *"Sonunda her ikisi de Allah'ın emrine teslimiyet gösterdiler. İbrahim oğlunu yüzüstü yatırınca biz kendisine şöyle seslendik: "Ey İbrahim! Gerçekten sen, gördüğün rüyanın gereğini yerine getirdin". İşte biz, iyilik yapanları böyle mükâfatlandırırız. Şüphesiz bu apaçık bir imtihandı. Biz ona, İsmail'e bedel olarak büyük bir kurbanlık gönderdik ve sonradan gelenler arasında İbrahim'in güzel bir hatırayla anılmasını sağladık. Selâm olsun İbrahim'e..."*

Ayetlerin devamından anlaşılan bir başka husus da şudur: Allah Teâlâ, canını feda etmeye hazır olduğu için, Hz. İsmail'e hediye olarak cennet-

ten bir koç gönderirken, ciğerparesiyle sınanan ve bu sınavını başarıyla veren Hz. İbrahim'e de diğer bir evladın, Hz. İshak'ın müjdesini vermişti. (Bkz. Saffât, 112)

Bu ayetlerden edindiğimiz bilgilerle şu sonuca ulaşmak mümkündür: Teslimiyet mefhumunun en güzel örneği baba-oğul bu iki peygamberin, sonraki ümmetlere hatırası olan kurban ibadetini yerine getiren her bir müminin, maddi fedakârlıkta bulunarak yaptığı bu ibadet, önce onun gönlüne sürûr ve hanesine huzur vesilesi olacak; sonrasında rızıkına bolluk-bereket olarak yansımaktır. Günahlarının affedilerek Allah'ın rızasına nail olması ise kulun bu ibadeti sayesinde dünya ve ahirette en büyük kazancı olacaktır.

Ayetlerle aktardığımız bu teslimiyet destanının detaylarını Peygamber Efendimizden (s.a.v) aldığı bilgilere dayanarak Hz. Abdullah b. Abbas, (r.a) şöyle anlatıyor:

"Cebrail, beraberinde büyük bir koçla hızla semadan yeryüzüne inerken: *"Allâhü Ekber, Allâhü Ekber..."* diye seslendi. Hz. İbrahim, başını kaldırıp da bir koçla birlikte gelen Cebrail'i görünce büyük bir sevinçle şöyle dedi: *"Lâ ilâhe illallâhü Vallâhü Ekber..."* Semada başlayıp yerde devam eden bu eşsiz zikri, canını Rabbine feda etmeye hazır olan ve büyük bir teslimiyet ve rıza duyguları içinde bir kurbanlık gibi boynunu uzatan Hz. İsmail tamamladı: *"Allâhü Ekber ve lillâhil hamd..."*" (el-Mavsili, el-İhtiyar, 1, 87)

İşte her bir Müslüman, sadece Allah'ın emri olduğu için ve sadece O'nun rızasını kazanmak niyetiyle kurbanını keserken, asırlar önce yaşanan bu hadiseyi düşünmeli ve okuduğu tek birlerin, aslında ilk defa, Hz. Cebrail ile birlikte,

teslimiyetin zirvesindeki baba-oğulun zikir ve tesbihleri olduğunu düşünerek okumalıdır.

Şayet bu düşünce ve tefekkür yoksa, kurban ibadetinin anlamını yeterince idrak etmek mümkün olmayacaktır. Çünkü kurbanımıza, aslında bizim niyetimiz ve hissiyatımız, bizim kulluk şuurumuz, yani "takvâ"mız anlam katar. Nitekim konuyla ilgili bir ayette, Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: *"And olsun ki, kurbanlarınızın ne etleri ne de kanları Allah'ın katına ulaşacak değildir. Ama bilin ki, O'na ulaşacak olan sizin takvanızdır."* (Hacc, 37.)

Aslında kurban ibadeti, Hz. Adem'den beri, Allah'a yakınlaşma adına önemli bir vasıta. Hacc sûresinin 34-35. Ayetlerindeki, *"Şüphemiz olmasın ki, biz her bir ümmet için, kurban kesmeyi bir ibadet biçimi olarak meşru kıldık; ki bu vesileyle Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanlar üzerine O'nun ismini ansınlar. Bilin ki, ilahınız tek bir İlah'tır. O halde yalnız O'na teslim olun! Sen de (Ey Muhammed) Allah'a gönülden boyun eğenleri, O'nun rızasıyla müjdele!"* ifadelerden, yeryüzünde yaşamış insan topluluklarının hepsine Allah'ın böyle bir vazifeyi yüklediği anlaşılmaktadır. Ancak Allah Teâlâ, Mâide sûresinin 27. ayetinde ise, kiminin bu vazifeyi gönül hoşluğu ve teslimiyetle, kiminin de istemeye istemeye yerine getirdiğini, Hz. Adem'in evlatları *Habil* ve *Kabil* örnekleriyle aktarmaktadır bizlere...

Bilindiği üzere, Allah Teala, Hz. Adem'in iki evladından da kendilerini Allah'a yaklaştıracak bir kurbanda bulunmalarını istemişti. Habil'in sunduğu kurban kabul edilmiş, Kabil'inki ise kabul görmemişti. Kardeşini ölümlü tehdit eden Kabil'e, Habil şu anlamlı cevabı vermişti: *"Allah, ancak müttaki kullarının kurbanını kabul eder!"*

(Mâide, 27)

Dolayısıyla ortaya çıkan gerçek şudur: Hz. Adem'den beri her bir peygamberin getirdiği dini hükümler (şariat) içinde müstesna bir konumda bulunan kurban ibadetinin mutlaka taşınması gereken vasfı, *takva*'dır. Bir diğer ifadeyle, bu ibadeti yerine getiren kişinin; kulluk şuuru ve sorumluluk bilinciyle hareket ediyor olması; ve bu ibadetine, teslimiyetini, samimiyetini ve sadakatini katmasıdır. Bu vasıflardan yoksunluk ise böylesine değerli bir ibadeti sıradanlaştıracak ve bizi Rabbimize yaklaştıran bir davranış sergilemekten mahrum bırakacaktır.

Ayet ve hadislerdeki bu emir ve tavsiyelerden sonra biz müminlere düşen, İslam'ın en önemli şiarlarından biri olan bu ibadeti, "önemseyerek" ve "hassasiyet göstererek" yerine getirmeye çalışmaktır. Bu arada kendimize şu manidar soruyu sormayı da unutmamalıyız:

"Ya eğer evladımı, o çok sevdiğim ciğerparemi Allah için feda etmem, benden istenseydi ne yapardım ben?.."

İşte bu anlayış, bizleri hem teslimiyet hem de şükür duygularının eşlik ettiği bir samimiyetle, adeta evladımızın canına bedel olarak ödediğimizi farz ettiğimiz bir meblağ ile satın aldığımız kurbanlığımızı, gönül rızasıyla ve Rabbimizin hoşnutluğunu kazanmak için kurban etmeye yöneltmelidir. Allah'ın adıyla ve tekbirlerle başlayıp *"Allah'ım! Namazım da kurbanım da hepsi Senin içindir"* diye devam eden niyazımızı şu sözlerle bitirmeliyiz:

"Allah'ım! Halil'in Hz. İbrahim'den ve Habib'in Hz. Muhammed'den, en güzel şekilde kabul ettiğin gibi, benim de kurbanımı, benden salih bir amel olarak kabul buyur."

İbadetlerinizin makbul, bayramınızın mübarek olması dileğiyle...

İYİLİĞE CAN FEDA

Musa TEKTAŞ

Somuncu Baba (Şeyh Hamid-i Veli) Camii Müezzini Kayyımı

“İyilik penceresinden bakınca kurban; kişiye, gerektiğinde malını ve canını Allah yolunda feda edebilme bilincini ve servetini başkalarıyla paylaşabilme ahlâkını kazandırır; onu cimrilik hastalığından, dünya malına aşırı derecede tutkunluktan kurtarır. Kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutup, sosyal adaletin gerçekleşmesine katkı sağlar.”

Allah’a yakın olabilmek için iyilik yolunda yürümek, iyiliğe gönül vermek, gerekirse can vermek gerekir. Sahabe-i Kiram bütün hayatını, malını, canını Allah’ın dinine ve Rasûlullah’ın emri üzere feda ederek bizlere örnek olmuşlardır. Onun için de iyilik erleri olarak, Asr-ı Saadet denilen kutlu zaman diliminde Sevgili Peygamberimize yakın olmuş, kurbiyyet kazanmışlardır.

Kurban; fedakârlıktır. Yardımlaşma ve dayanışma ruhunun olgunluk anahtarıdır. Allahu Teâlâ’nın emretmiş olduğu bir ibadettir. Elbette ki sayısız hikmetleri vardır. Allah’ın adını anarak bize verilen hayvanların kesilmesi, teslimiyettir, samimiyettir. Hakk’a yaklaşmadır, manevî kurbiyettir... Hakiki kulluğu hatırlamak, gerçek mânâda Yüce Rabbimize kulluğumuzu yerine getirmektir.

Can Sermayesini Fedâ Edenler

Tasavvuf edebiyatında, âşığın elindeki tek sermayesi candır. Canını sevdiği uğruna fedâ edenler, sadakat göstermiş olurlar. *Dîvan-ı Hulûsî-i Dârendevî*’deki bir beyitte Hulûsî Efendi şöyle buyurur:

“Gönlüm sana hayrânedir dîdelerim giryânedir
Bu can dahi kurbânedir ey yâr-ı sâdik yâr yâr”

Kurban; paylaşmanın, yakınlaşmanın, mü’minlerin birbirinin halinden haberdar olmasının kapılarını aralar. Yüce kitabımız Kur’ân-ı Kerim’de: “Kurbanlık büyük baş hayvanları da sizin için Allah’ın dininin nişanelerinden kıldık. Sizin için onlarda hayır vardır. Onlar saf saf sıralanmış dururken (kurban edeceğinizde) üzerlerine Allah’ın adını anın...» (Hac, 36.) diye emredilmektedir.

Osman Hulûsi Efendi Şeyh Hamid-i Veli Minberinden Hutbeler aldı eserindeki bir hutbelelerinde şöyle buyururlar: “Kurban, insanı Allah’a yakınlaştıran, Allah’a yakınlaşmaya vesile olan şeydir. Kurbanda ihlas ve takvâ aranır. Hacc sûresinin 37. ayetine göre kurbanda, bizi Allah’ın rızâsına ulaştıracak şey etleri ve akıtılan kanları değil, maneviyâtımızdan doğan kalplerimizi Allah’ın emrine uymaya ve O’na tazime ihlas ile yakınlaşmaya davet eden takvâmızdır. İnsan kurban kesmekle, Allah’a ve Allah’ın emirlerine karşı olan teslîmiyetini itâat ve inkiyâdını, îcâbında her fedâkarlığa âmâde bulunduğunu göstermiş olur. Fedâkarlık, maldan başlar. Hz. İbrahim (a.s)’ın kurban hadîsesinde olduğu gibi Allah yolunda canı seve seve fedâ etmeyi göze almakta nihâyet bulur. Peygamberler hep böyle olurlar. Allah’a bağlılıklarını, teslîmiyetlerini en ağır şartlar altında bile isbât ederler. Hazret-i İbrahim (a.s), Allah rızâsı için kurban kesmekte devâm etmiş bir peygamberdir. Rasûl-i Ekrem Efendimiz bunu “Kurbanınızı kesiniz, kurban kesmek babanız İbrahim’in sünnetidir.” (İbn-i Mace, Edahi: 3; Ahmed b. Hanbel, 4/3) meâlindeki hadîs-i şerîfleriyle haber vermişlerdir. Kurban, Rasûl-i Ekrem Efendimize, Kevser sûresinde emredilmiştir. Bu sûrede buyuruyor ki: “Hiç şüphesiz biz sana atıyye ve ihsân olarak Kevser’i verdik, öyle ise sen de Rabbin için namaz kıl ve kurban kes. Nesli, adı sanı kesilecek olan sen değil, asıl sana buğz eden, kin tutanın kendisidir.” (Kevser, 1-3.)

“Cömert Kişi Allah’a Yakındır”

Zengin olan Müslümanlar bu ibadet vesilesiyle, malını Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak suretiyle yalnızca rıza-i Bâri için verir. Vicdanen, ihtiyaçlı bir Müslüman yardımda bulunmanın zevkiyle mesrûr olur. Cimrilik hastalığından kurtulur.

Hız. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurur: "Cömert kişi, Allah'a yakın, Cennet'e yakın, insanlara yakın ve Cehennem ateşinden uzaktır. Hasis insan, Allah'tan uzak, Cennet'ten uzak ve Cehennem ateşine yakındır. Cömert cahil, ibadet eden cimriden Allah'a daha sevimlidir." (Tirmizî, "Birr", 40) Sevdiği uğruna canını veren âşık; vuslata kavuştuğu gibi, kurbanını Rabbinin rızası için kesen bu vecibeyi yerine getiren mü'min de mutlu olur:

*"Benim canım sana kurbân olursa
Diyem yüzbin kerre eş-şükürü li'llâh"*

Sevgili için bin canı olsa kurban etmeyi göze alan gerçek sadıklar, Allah'ın rahmet ve iyilik kapısına sırt çevirmezler. Bir beyitte şöyle buyrulur:

*"Gördüm yüzünü hayrânın oldum
Yandım oduna sûzânın oldum
Bin can ile hem kurbânın oldum
Yüz dönmek olmaz yârım kapından"*

Malını, kurbanını, Allah için fedâ edemeyenler, aşk meydanında, muhabbet pazarında can sermayesini de sevdiklerine veremezler. Kurban, kulların şükran ifadesidir. Fakirler de karamsarlıktan kurtulur, kendine Allah'ın bayram gününde bir ikramı olarak kabul eder, Rabbine şükreder, hayır sahibine teşekkür eder, dua eder...

Bayramlar neşe, sevinç, birlik ve beraberlik günleridir. Bayramlar paylaşma, yardımlaşma ve kardeşlik günleridir. Canını fedâ edenlerin hâlini tasvir eden bir beyit daha:

*“İd-ı vaslını bulan canını etmiş fedâ
Mansûr gibi yoluna hep kurbâna gelmişler”*

Peygamberimizin; *“İmkânı olup da kurban kesmeyen bizim namazgâhımıza yaklaşmasın.”* (İbn Mâce, Edâhî, 2; Ahmed b. Hanbel, II/321; Hâkim, II/422) hadis-i şerifi kulaklarımıza küpe olmalıdır. İnanan insan elindeki nimetin, imkânın şükranesi olarak Yüce Yaratıcı'ya karşı vazifesini en güzel bir şekilde yerine getirmelidir.

Rasullullah Efendimiz (s.a.v): *“Hiçbir kul, kurban günü, Allah indinde kan akıtmaktan daha sevimli bir iş yapamaz. Zira, kesilen hayvan, kıyamet günü boynuzlarıyla, kılılarıyla, tırnaklarıyla gelecektir. Hayvanın kanı yere düşmezden önce Allah indinde yüce bir mevkiye ulaşır. Öyle ise, onu gönül hoşluğu ile ifa edin.”* (Tirmizî, Edâhî 1, (1493); İbnu Mâce, Edâhî 3, (3126)) buyurmaktadır.

Kurban kesmenin sevabını soran sahabeye, Peygamber Efendimiz, *“Kurbanın her bir kılı için bir sevap vardır.”* (Tirmizî Edâhî, İ. Mace Edâhî 1, Müsned 4/368) buyurmuşlardır.

Kurban Teslimiyettir

Dîvan-ı Hulûsî'deki bir beyitte; Hz. İbrahim'in, oğlu Hz. İsmail'in kurban edilmesi emrine göstermiş olduğu teslimiyete binaen Hak katından kurban gönderildiğini anlatan Kur'an'daki kıssa konu edilerek şöyle buyrulur:

*“Bir yerde karârın yok iken nice durursun
Ferzend-i Halil-veş sana kurbân mı erişdi”*

Cenâb-ı Hak; ihsan buyurduğu şu kadar nimetler karşılığında kullarından canlarını, evlatları-

nı istemiyor, nâil olduğu nimetlerin pek az bir miktarını kendi rızâsı için fedâ etmesini emrediyor. Acaba bu kadar fedakârlıkta bulunmayan insanlardan kendi canların fedâ etmeleri istenilse idi o zaman ne yaparlardı. Nitekim Hz. İbrahim (a.s.) böyle bir emir karşısında teslimiyet gösterince ona bir kurban ihsan buyurulmuştu.

Bayram; sevenin sevdiğine kavuştuğu andır. Bayram, fakirin kimsesizin sevindiği zamandır. İyilik için adım adan gönüllerin her güzel günü bir bayramdır. Dünyanın neresinde olursa olsun ihtiyaç sahibi insanlara el uzatmayı, iyilik yolunda hizmet etmeyi ibadet olarak kabul eden, omuzlarında her zaman manevî yük olduğunu hisseden samimi, sadakatli, cömert ve fedakâr bahtiyarlar için iyilik gönüllerin kurbiyeti/yakınlaşması manevî bir bayramdır...

İyilik penceresinden bakınca kurban; kişiye, gerektiğinde malını ve canını Allah yolunda feda edebilme bilincini ve servetini başkalarıyla paylaşabilme ahlâkını kazandırır; onu cimrilik hastalığından, dünya malına aşırı derecede tutkunluktan kurtarır. Zengin ve fakirlerin birbirleriyle kaynaşmalarına ve bayram boyunca fakir ve yetimlerin sevinmelerine vesile olur. Kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutup, sosyal adaletin gerçekleşmesine katkı sağlar. Ayrıca dünyanın değişik bölgelerinden dilleri, renkleri ve ırkları farklı olan milyonlarca Müslüman'ın haccetmek niyetiyle bir araya gelerek Hac ibadetini bu günlerde yapıyor olmaları da Kurban ve Kurban Bayramına farklı bir anlam ve mana yükler.

MAKALE
BİR İYİLİK YOLCULUĞU OLARAK HAC

Dr. Ekrem KELEŞ
Diyaret İşleri Başkan Yardımcısı

“Hac yolculuğunda esas hedef, takvaya erişmek ve iyi bir Müslüman dolayısıyla iyi bir insan olabilmektir. Bunun için hac, müminin hayatında bir milattır.”

Hac menasikinden biri, halk arasında ‘Şeytan taşlama’ olarak ifade edilen ‘Cemerata taş atma’ eylemidir. Hacdaki birçok eylem ve davranış gibi bu fiilin de sembolik bir anlamı vardır.

Temeli, Hz. İbrahim’in, kendisine görünen ve Rabbi ile arasına girmeye çalışan Şeytanı uzaklaştırmak amacıyla ona taş atması olayına dayanan bu eylem, kötülüğün simgesi olan ve iyiliklere engel olmaya çalışan Şeytana ve onun taraftarlarına karşı bir duruşu sembolize eder.

İyilikten yana olmanın, iyiliğin tarafında bulunmanın, buna mukabil kötülüğe karşı çıkmanın ve kötülüğe taraf olmamanın sembolik bir ifadesidir Şeytan taşlama. İyiliğin yolunu kesenlere ve kesmek isteyenlere karşı bir protesto anlamı taşıyan bu eylem, iyilikten yana olduğunu cümle âleme duyurmaktır. Bu, hakkın yanında yer alışı ve her türlü haksızlığa karşı çıkışı simgeleyen bir tavidir.

Buna göre kötülükleri, haksızlıkları, zulmü ve zorbalığı protesto için atılan her bir taş, kötülüğe sürükleyen ve iyiliğin yolunu kesen şer odaklarına karşı girişilen savaşın simgesidir.

Hacdaki diğer fiil ve davranışların da kişiyi bencillikten kurtarıp iyiliklere yönlendiren, kendinden önce başkalarını düşünmeye sevk eden, tüm insanlığın sorunlarına çözüm arama anlayışı kazandırmayı hedefleyen işlevi göz önüne alındığında onu iyilik yolculuğu olarak nitelendirmenin daha iyi anlaşılabilceğini düşünürüz.

Hac, bir iyilik yolculuğudur, iyiliğe yolculuktur. Çünkü iyilerden olmak amacıyla takvayı kuşanarak iyiliğe doğru sefere çıkan Mümin, iyilik adına ne varsa yüklenmek, kötülük adına ne varsa terk etmek üzere yola koyulur. Gurur, kibir, mal, mülk, makam, mevki, rütbe, şan, şöret gibi iyiliğe engel teşkil eden ne kadar kötü vasıf var ise bunlardan sıyrılarak ihrama girer, böylece her türlü iyiliğe açık ve her türlü kötülüğe kapalı olduğunu ilan etmiş olur.

Bu yolculukta görünen hedef, en başta Beytullah olmak üzere haccın eda edileceği kutlu mekânlara ulaşmak ve buralarda yerine getirilmesi gereken menasiki eda etmektir. Ancak esas hedef, takvaya erişmek ve iyi bir Müslüman dolayısıyla iyi bir insan olabilmektir. Bunun için hac, Müminin hayatında bir milattır.

Kur'anı Kerim'de hac yolculuğuna çıkanların yanlarına azık almaları emredilmekte ve bu yolculukta en iyi azığın da 'Takva' azığı olacağı ifade edilmektedir. *'Hac bilinen aylardadır. Kim o aylarda hacca karar verip niyet ederse, bilsin ki hac sırasında şehvi duygular peşinde sürüklenmek, Allah'ın koyduğu sınırları aşarak günaha*

sapmak ve didişip çekişmek yoktur. Ne hayır işlerseniz Allah onu bilir. Azık edinin; kuşkusuz azığın en hayırlısı takvadır. Öyleyse bana karşı takva sahibi olun, ey akıl sahipleri!' (el-Bakara 2/197)

Takvanın 'Yüce Allah'ı gücendirebilecek her türlü söz, fiil ve davranıştan sakınma' şeklindeki tanımını doğrultusunda her türlü iyiliği içeren kapsamlı anlamı dikkate alınarak hac yolculuğu burada bir iyilik yolculuğu olarak nitelendirilmiştir.

İyilik yolculuğuna hazırlık

Hac yolculuğuna çıkan Müslüman, Rahman'ın misafiri olarak kabul edilir. Bu sebeple hac yolculuğu mübarek bir seferdir. Bu vurgunun, Yunus Emre'nin *'Bir mübarek sefer olsa da gitsem/ Medine yollarında kumlara batsam'* mısrasında en yakıcı sözlerle dile getirildiğine şahit olmaktadır. Bu sebeple hac, Yüce Allah'ın bir Müslüman'a nasip ettiği en büyük nimetlerden birisi olarak kabul edilir. Çünkü kalbe düşen hac özleminin arkasında iyiliğe duyulan özlem vardır.

Dünyanın dört bir tarafından gelerek birlikte hac yapan renkleri, ırkları, dilleri ve coğrafyaları farklı, fakat imanları ve hedefleri bir milyonlarca Müslümanla kutlu iklimde İslam kardeşliğini doya doya yaşamak bir Müslüman için elbette büyük bir nasiptir.

Sıradan bir seyahat olmadığı için bu mübarek seferin, hem kendine özgü bir hazırlığı, hem de özel dikkat gerektiren yönleri bulunmaktadır. Çünkü hac yolculuğuna hazırlık, aslında bir milat için hazırlıktır. Hayatında yepyeni bir sayfa açmanın hazırlığıdır. Hayatını her türlü iyiliğe açmak ve her türlü kötülüğe kapamak üzere bir hazırlıktır bu. Bu yönüyle söz konusu hazırlık,

adeta kilometrenin sıfırlanması ve yeni bir başlangıç girilen hazırlıktır.

Peygamber Efendimiz, *“Kim şehevi duygular peşinde sürüklenmeden ve günahlara sapmadan sırf Allah’ın rızasını gözetip hac yaparsa, annesinden doğduğu günkü gibi günahlardan kurtulmuş olarak döner.”* (Buhârî, “Hac”, 4, “Muhsar”, 10) buyurmuştur. Demek ki hac, önceki hata ve günahlardan kurtulmak, geleceğe ilişkin olarak da kararlar almak için bir fırsattır. Bunun için hacca, hayatın en önemli dönüm noktası olarak bakmalı ve bu kutlu yolculuğa kalben, fikren, zihnen, aklen, ruhen ve bedenen hazırlanmalıdır. İşte ilim adamlarının dikkat çektiği hazırlıklardan bir kaç:

a. Hakların iadesi veya helalleşme: Kişinin üzerinde başkalarına ait haklar var ise, mümkünse bu hakları iade etmesi veya hak sahipleri ile helalleşmesi, mümkün değil ise bu hakların telafisi için yapılması gerekenleri İslam fıkhının öngördüğü çerçevede yerine getirmesidir. Sözelimi hak sahibi vefat etmiş, fakat varisleri hayatta ise hakların onlara iadesi veya onlar ile helalleşmesi, varisleri de kalmamış ise üzerinde

bulunup iade edemediği o hakların hak sahipleri adına fakir fukaraya hayır olarak verilmesi, hak sahiplerine dua edilmesi gibi hususlar, İslami bir şuurla yerine getirilmesi gereken ödevlerdendir.

Rasuli Ekrem’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: *“Kimin üzerinde din kardeşinin ırzı, namusu veya malıyla ilgili bir hak varsa altın ve gümüşün bulunmayacağı kıyamet günü gelmeden önce o kimseyle helalleşsin. Yoksa kendisinin salih amelleri varsa, yaptığı zulüm miktarınca sevaplarından alınır, (hak sahibine verilir.) Şayet iyilikleri yoksa kendisine zulüm yaptığı kardeşinin günahlarından alınarak onun üzerine yükletilir.”*

(Buhârî, Mezâlim 10, Rikak 48)

b. Tövbe: Hazırlık aşamasında yerine getirilmesi gereken en önemli eylemlerden biri de tövbedir. Hacca hazırlıkta ikinci adım olarak nitelendirilebilecek olan tövbenin burada bir eylem olarak söylenmesi bilinçli olarak tercih edilmiş bir ifadedir. Çünkü esas tövbe, dil çabukluğuyla ‘Tövbe Ya Rabbi Tövbe Ya Rabbi’ diye söylenip geçilen, fakat eyleme dönüşmeyen bir söylem değildir. Esas tövbe, dil ile pişmanlık beyan etmenin ötesinde, yanlışlıkların fiili olarak terk edilmesi, günahlardan dönülmesi, içten gelen bir pişmanlık ile memeden çıkan sütün tekrar memeye geri konmasının mümkün olmaması gibi bir daha günahlara ve hatalara dönmeye samimi bir şekilde söz verilmesidir.

‘Ey iman edenler! Allah’a samimi tövbe edin...’

(66 et-Tahrim suresi: 8) mealindeki tövbeyi emreden ayeti kerimenin gereğinin yerine getirilmesi için en uygun zaman kutlu yolculuğa hazırlık aşamasıdır. Bu ayette yapılması istenen tövbeyi nitelendiren ‘Nasûh’ kelimesi, ‘hâlis, katıksız’ manası taşımaktadır. Nasuh tövbe, samimiyet

noktasında en ufak bir eksikliği olmayan tövbe anlamına gelmektedir. Ayetteki ifade, tövbenin tam bir pişmanlığı ve bir daha pişman olduğu günahlara dönmeme azmini içermesi gerektiğini göstermektedir.

c. Aile, akraba, komşular, arkadaşlar ile helalleşip vedalaşma: İnsanın en çok beraber olduğu, birlikte yaşadığı insanlar, üzerine en çok hakkı geçmesi muhtemel insanlardır. Dolayısıyla iyilik yolculuğuna çıkarken bu insanlarla muhakkak vedalaşmak ve onlardan helallik almak, iyilik yolculuğu açısından son derece önemlidir. Çünkü gidip gelmemek, varıp dönmek söz konusudur. Bu yolculuk, aynı zamanda Ahirete yolculuğu simgelediği için sanki mahşer meydanına gidiyormuş gibi bir şuurla yola çıkmak gerekir. Bunun için eş, dost, komşu ve akrabalarla vedalaşma ve bu vesile ile onlarla helalleşme büyük önem taşır.

d. Vasiyet var ise yazılmalı, üzerinde emanet var ise kayıt altına alınmalı, belgesi bulunmayan alacaklar ve borçlar kaydedilmelidir. Üzerinde bulunup da iade edemediği veya yerine getiremediği emanetler var ise bunları kayıt altına aldırılmalıdır. En iyisi, kutlu yolcunun, yola çıkmadan önce emanetlerle ilgili ne yapılması gerekiyorsa bunları yerine getirmesidir. Fakat –ola ki- bu emanetlerin gereğini yerine getirmeden yola çıkmak zorunda kalır ise bu takdirde bunlarla ilgili gerekli tedbirleri almalıdır.

Bunun yanında henüz vadesi gelmemiş borçları veya alacakları olabilir. Belgeleri mevcut değil ise bunlar da yazılmalıdır. Dönemediği takdirde helal malından borçlarının ödenmesi hususunda gerekli tedbirleri almalıdır.

Dolayısıyla elinde birisine ait emanet mal bulunan, birisine borcu olup, borcun varlığına dair bir vesika bulunmayan kişinin bu emanetlerin

sahiplerine verilmesini, borçların ödenmesini vasiyet etmesi gerekir.

Aynı şekilde, zekat, oruç gibi ibadetler kendisine farz olduğu halde eda edememiş olanlar, üzerinde keffaret borcu bulunanlar, yola çıkmadan önce zekâtın edasını, orucun fidyesinin verilmesini, kefaretlere ödenmesini vasiyet ederek yola çıkmalıdır.

'Kişinin, yanında vasiyeti yazılı olmadan üç gece geçirmesi uygun değildir.' (Muhtelif rivayetler için bakınız: İbn Abdilber, el-İstizkar, Kitabu'l-Vasiyye, Babu'l-Emr bil vasiyye: 23/5) anlamındaki başta Sahihayn olmak üzere Hadis kitaplarımızda yer alan Hadisi şerif rivayetleri göz önüne alındığında, vasiyeti olan kişinin hac yolculuğuna çıkmadan önce vasiyetini yazması veya yazdırmasının önemi anlaşılır.

İyilik yolculuğuna helal mal ile çıkmak

e. Yolculukta yapılacak harcamalar için helal mal temini: Kişinin, bu yolculuğa helal mal ile çıkması, geride bıraktığı bakmakla yükümlü olduğu kişilere de helal nafaka bırakarak hareket etmesi, hac meniskini anlatan bütün kitaplarımızda en fazla üzerinde durulan hususlardan biri olmuştur.

Kutlu elçi şöyle buyurmuştur: *"Allah Teâlâ temizdir; sadece temiz olanları kabul eder. Allah Teâlâ peygamberlerine neyi emrettiyse müminlere de onu emretmiştir. Cenabı Hak Peygamberlere: 'Ey peygamberler! Temiz ve helâl olan şeylerden yiyin, iyi ve faydalı işler yapın!'* buyurmuştur. Müminlere de: *'Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin'* buyurmuştur. *"Resuli Ekrem daha sonra şunları söylemiştir: "Bir*

kimse Allah yolunda uzun seferler yapar. Saçı başı dağınık, toza toprağa bulanmış vaziyette ellerini gökyüzüne açarak: Yâ Rabbi! Yâ Rabbi! diye dua eder. Halbuki onun yediği haram, içtiği haram, gıdası haramdır. Böyle birinin duası nasıl kabul edilir!” (Müslim, Zekât 65. Ayrıca bk. Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'ân 3)

İyilik yolculuğunda bilgi ve ahlak donanımı

İyilik yolculuğundan beklenen güzel sonuçları elde edebilmek için bu yolculuğa gerekli bilgi donanımı ve ahlaki donanım ile çıkmak gerekir.

Öncelikle haccın usulüne göre yerine getirilebilmesi için gerekli bilgileri edinmeye çalışılmalıdır. Bu amaçla okunması gereken kitapların okunması, düzenlenen faydalı seminerlerin takip edilmesi, haccın eda edileceği mekânlar, Hz. Peygamber ve Sahabe-i kiramin adım adım dolaştıkları yerler ile ilgili gerekli bilgileri önceden edinmeli, bu kapsamda Haccın yerine getirilişi ve bu hususta dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili gerekli ilmiyal bilgisini öğrenmeye çalışılmalıdır.

Ahlaki Donanım: Hacda insani ilişkiler ibadet kadar önemlidir. Çünkü Hac ibadetinin toplumsal yönü daha ağırdır. Başkalarına yardımcı olmanın kazandıracakları ibadetin kazandıracaklarından daha fazladır. Bu sebeple diğer müminlerle bir vücudun uzuvları gibi olmak gerekir. İyilik yolculuğunun, kişiye kazandırması gereken iyiliklerin başında *'...İyilik ve takvâ hususunda yardımlaşın, günah ve haksızlık yolunda yardımlaşmayın...'* (el-Maide 5/2) ayeti kerimesinde emredildiği şekilde iyilikte yardımlaşma ve dayanışma şuurudur.

Kötü olarak iyiliğe yolculuk yapılmaz

İyiliğe yolculukta iyi olmak gerekir. Kötü olarak iyiliğe yolculuk yapılmaz. Onun için kendine, yol arkadaşlarına ve herkese karşı iyi olmak gerekir.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: *'Müslüman, dilinden ve elinden Müslümanların zarar görmediği kimsedir. Muhacir ise, Allah'ın yasakladığı şeylerden uzak duran kimsedir.'* (Buhârî, İmân 4-5, Rikâk 26; Müslim, İmân 64-65)

Bu sebeple, iyilik yolculuğu, tüm iyi vasıfları kuşanarak çıkılması gereken bir yolculuktur. Çünkü bu yolculuk iyiliğin merkezine ve Mehibdu'l-vahye/ vahyin indiği yere ve iyilikleri kıyamete kadar geçerli olmak üzere getiren ve hayatında bizzat yaşayarak gösteren en iyiye / Üsvei haseneye doğru çıkılan bir yolculuktur. Bunun için en başta yol ahlakına riayet ederek sefere çıkılmalıdır. Müminin bu yolculukta İslam'ın emrettiği güzel ahlak ilkelerini/mehasini ahlaki gözeterek hareket etmesi, kötü ahlaki vasıflardan/mesavii ahlaktan da uzak durması gerekir.

En başta Kur'an-ı Kerim'de hac yolcuları için açıkça emredilen 'Rafes, füsuk ve cidal'den uzak durmalıdır.

1. 'Cidal', kişinin başkaları ile didişmeye girmemesi manasına gelmektedir. Bu yolculukta en fazla sakınılması gereken hususlardan biri, başkaları ile didişmeye, çekişmeye ve faydasız tartışmalara girmemektir.

'Onlar (takvâ sahipleri) bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah işini güzel yapanları sever.' (Al-i İmran 134) mealindeki ayeti kerimede takva

sahiplerinin vasfı olarak anlatılan öfke kontrolü, iyilik yolculuğunda dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biridir.

Kötülüğe karşı iyilik

'İyilikle kötülük bir değildir. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sıcak bir dost oluvermiştir.' (Fussilet suresi 41/ 34)

Bu ayeti kerimede kötülüklerle karşı kötülükle değil, iyilikle mukabele edilmesi istenmektedir. Bu davranış, büyük bir fazilettir. Çünkü kötülükler ancak iyiliklerle ortadan kaldırılabilir. Kötülük, kötülükle giderilemez. Kir ve pas, kir ve pas ile temizlenmez. Kir ve pası temizlemek için berrak ve tertemiz su gerekir.

Bir ayeti kerimede Müminler şöyle tavsif edilmektedir: *'Rahmân'ın kulları, yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, "selâm!" der (geçer)ler.'* (25-el-Furkan 63) Kendilerine karşı cahilce ve küstahça davrananlara bu şekilde cahillik ve küstahlıkla karşılık vermezler, sabırla tahammülle ve hilimle mukabele ederler.

İyilik yolculuğunda kimseyi kırmama incitmeme

Hacda en fazla duyarlılık gösterilmesi gereken hususların başında hiç kimseyi incitmeme ve kırmamak gelir.

Meşhur 'Kabe bünyadı Halili Azerest/ Dil nazargahi celili ekberset' : "Kâbe Azer oğlu İbrâhim'in yaptığı bir binâdır. Oysa gönül yüce Allah'ın nazargâhıdır, O'nun baktığı, değer verdiği yerdir." beyti ile;

Yunus Emre'nin:
*'Ak sakallı pir koca
Bilinmez hâli nice
Emek vermesin hacca
Bir gönül yıkar ise'*

Bir de: *'Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil'* dörtlükleri,

ve Alvarlı Efe'nin
*'Sakın incitme bir canı
Yıkarsın arş-ı Rahman'ı'* beyti bu hususu en iyi anlatan sözlere dendir.

2. 'Füsuk', Yüce Allah'ın koyduğu ölçülerin dışına çıkmak, günaha sapmak, sınırları ihlal etmek anlamına gelir. Bu hassasiyetlerin her zaman gözetilmesi gerekmele birlikte özellikle iyilik yolculuğu sırasında Rabbimizin koyduğu ölçülerin gözetilmesi ve günahlara sapılmaması daha bir önem taşır.

3. 'Rafes'ten sakınmayı, kişinin şehvet kontrolü noktasında kendisine hakim olması, bu kutlu yolculukta ihramlı iken zaten yasak olan eşi ile ilişkiden uzak kalmanın ötesinde şehvete meyletme veya bu anlama gelebilecek her türlü söz, fiil, tutum ve davranıştan uzak durma olarak açıklamak mümkündür.

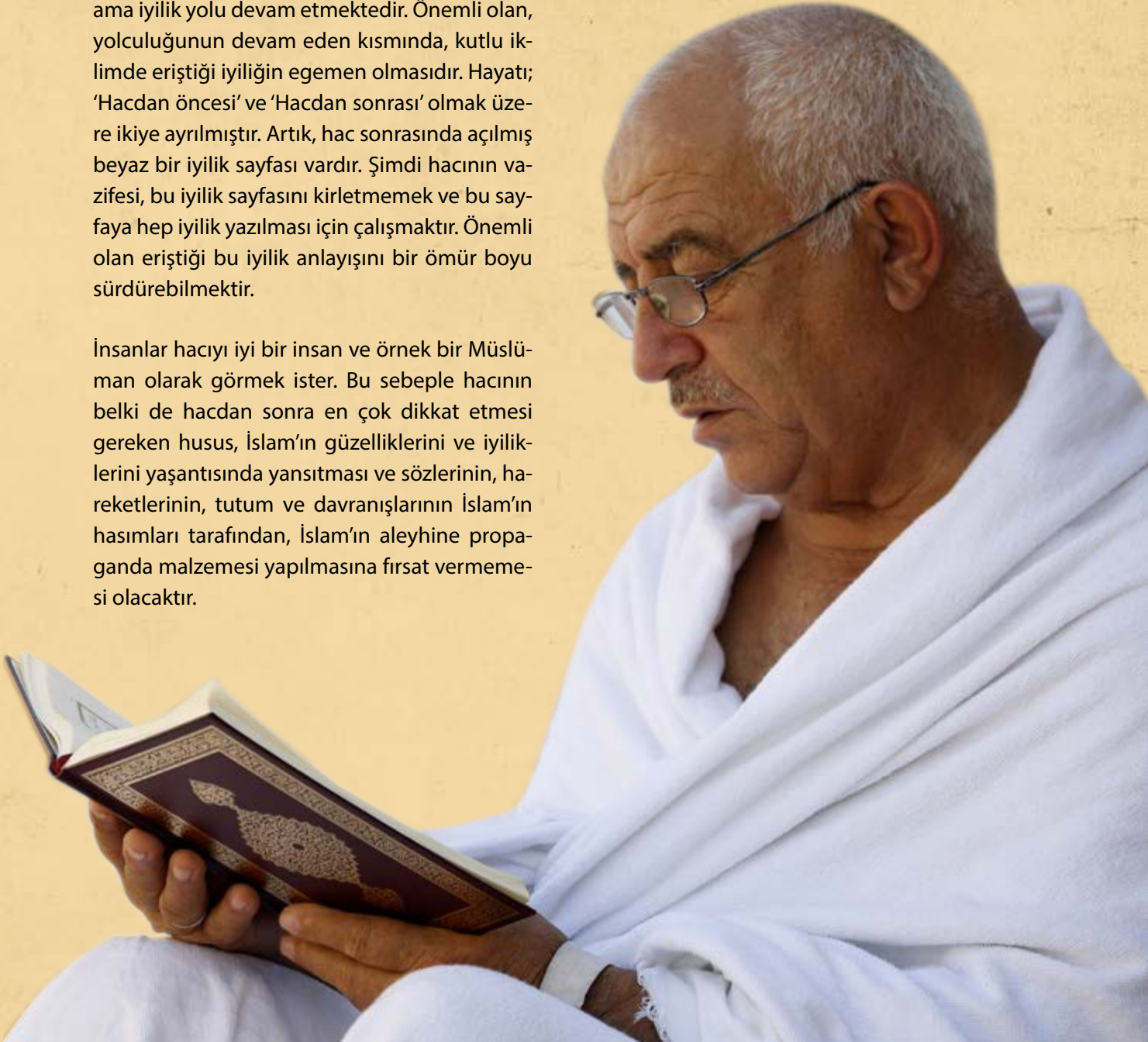
Kişinin bu iyilik yolculuğunda en başta buraya kadar kısaca açıklamaya çalıştığımız rafes, füsuk ve cidal olmak üzere kişinin gurur, kibir, kendini beğenmişlik, başkalarını küçük görme, su-i zan, yalan, iftira, dedikodu, laf taşıma, alay, başkalarının hakkına tecavüz, haksızlık... gibi her türlü kötü tutum ve davranıştan uzak durması gerekir.

İyilik yolundan ayrılmamak üzere bir dönüş

İyilikleri kazanmak kadar, onları sürdürmek ve yaygınlaştırmak da önemlidir. İyilik yolculuğu yapmış, haccını eda etmiş 'Hacı' unvanını almış olan iyilik yolcusu, adeta tüm iyilikleri yüklenmiş olarak geri döner. Geçirdiği bütün zamanların, hep bu iyilik yolculuğundaki gibi iyilik yüklü olmasını arzu eder. Kutlu yolculuğu bitmiştir ama iyilik yolu devam etmektedir. Önemli olan, yolculuğunun devam eden kısmında, kutlu iklimde eriştiği iyiliğin egemen olmasıdır. Hayatı; 'Hacdan öncesi' ve 'Hacdan sonrası' olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Artık, hac sonrasında açılmış beyaz bir iyilik sayfası vardır. Şimdi hacının vazifesi, bu iyilik sayfasını kirletmemek ve bu sayfaya hep iyilik yazılması için çalışmaktır. Önemli olan eriştiği bu iyilik anlayışını bir ömür boyu sürdürebilmektir.

İnsanlar hacıyı iyi bir insan ve örnek bir Müslüman olarak görmek ister. Bu sebeple hacının belki de hacdan sonra en çok dikkat etmesi gereken husus, İslam'ın güzelliklerini ve iyiliklerini yaşantısında yansıtması ve sözlerinin, hareketlerinin, tutum ve davranışlarının İslam'ın hasımları tarafından, İslam'ın aleyhine propaganda malzemesi yapılmasına fırsat vermemesi olacaktır.

Bundan sonra, her gün kıldığı beş vakit namazında Kâbe'ye ve Rabbine yönelirken, aslında o kutlu iklimde doğru yeni bir iyilik yolculuğuna çıktığının farkında olarak hareket etmektir. Kâbe'nin birer şubesi mesabesindeki camilerimizi her gün beş defa ziyaret ederken Kâbe'ye yönelen bütün Müminleri duasına ortak etme şuuruyla davranabilmektir.

Gönüllü ol iyiliğe ortak ol

Yeryüzünde iyiliğin egemen olması için

Gönüllü olmak için

@ gonullu.diyanetvakfi.org.tr

☎ 0 312 416 91 67

TÜRKİYE
DİYANET VAKFI

TURKEY DIYANET FOUNDATION

رفع الديانة التركية

www.diyanetvakfi.org.tr

İSTANBUL'DAN MEKKE'YE UZANAN GÖNÜL KÖPRÜSÜ SURRE ALAYLARI

Prof. Dr. Münir ATALAR

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanı

Her yıl hacc zamanı kutsal topraklar olan Hicaz'daki Mekke ve Medine şehirlerine para ve hediye gönderme geleneğine genel olarak Surre denilmektedir. Haremeyn'e; Mekke ile Medine'ye Surre gönderilmesi, Abbasiler (750-1258) zamanında başlamış, Osmanlıların son zamanlarına (1919) kadar devam etmiştir.

Osmanlı Devleti, bir imparatorluk olmakla beraber, hiçbir zaman emperyalist olmamış, feth ettiği veya gittiği yerleri sömürmeyi düşünmemiştir. Aksine buralara, kendisinde olan her şeyi vermiş, kendi Anayurdu, çekirdeği olan Anadolu'yu ihmal bahasına oraları imara çalışmıştır. Bunun da sebebi, ele geçirilen Hıristiyan veya İslam ülkelerini birer vatan olarak benimsemeleri, oraları birer koloni olarak görmemeleri, buralarda yaşayan halka adalet, düzen götürmek istemeleridir. Çünkü İslam hükümdarları Allah'a karşı sorumludurlar. Halka sulh, sükûn ve adalet götürmek de Allah'ın emridir.

Hicaz bir vilâyet, Mekke de bir emirlik idi. Vilâyetin, mülkiye teşkilatının ve orada bulundurulmuş askerî birliklerin masraflarını, kendi bölgelerinin gelirlerinden temin etmesi ve emirliğin de bağlı bulunduğu hükümete belirli bir vergiyi ödemesi akla en evvel gelecek icâbât-ı tabiiyeden olmasına rağmen, bunun aksine, hükü-

met, Hicaz vilâyetinin masraflarını tamamıyla kendi üzerine aldığı gibi, emirliğe de önemli bir miktarda para ve hediyeler göndermek an'anesine tâbi bulunurdu. İşte bu para, Surre-i Hümâyûn adıyla bilinirdi.

Hazreti Peygamberin kademinden kendine bir sorguç yaptırıp kavuğuna iliştiiren Sultan I. Ahmed'den, Hz. Peygamberin türbesini yeni baştan yaptıran Sultan II. Mahmud'a, Peygamberinin müjdesi için İstanbul'u fetheden Sultan Fâtih'ten, fethedilen İstanbul'dan Peygamber köyüne ulaşan demiryolunu yaptıran Sultan II. Abdülhamid'e kadar süre gelen bir sevgi geleneğimiz vardır. Peygamberinin en ufak bir hatirasını yaşatmak isteyen bir milleti tarih bu şekilde not etmektedir.

Bu topraklardan mukaddes beldelere son Surre alayı 1917'lerde yola çıktı ve o gün bu gündür Surre alayı bu coğrafyada görülmez oldu. Doksan yılı aşkın bir süreç öncesinde evvel İstanbul'dan Mekke'ye uzanan bu gönül köprüsünü bir makalenin sayfaları, satırları içerisinde yeniden kurmak o şaşalı günleri, o görkemli yılları yeniden yaşamak; o yılların hatirasını Surre alaylarının heyecanıyla bir nebze olsun yaşatmak maksadıyla bu yazımız kaleme alınmıştır. Surre ile alakalı hatalı bilgiler bir yana en büyük

noksanlığımız kültürümüzün bu mühim ögesi- ni gelecek kuşaklara aktarmakta ve günümüz insanına öğretmekte geç kalmış olmamız olsa gerektir.

Surrenin anlamı; "içine akçe konulan kese" iken; yüzlerce yıl içinde ayrılık çeşmesi, hacı kervan- ları, mahmil alayları, feraşet çantaları, Medine-i Münevvere'nin tozu toprağı, hacıların sevinç gözyaşları, tarihsiz ıtır kokuları, mevlid-i şerifler, top sesleri, bir bir çileli yolculuklar, ibadetler, dualar ve daha nice güzelliklerle çoğalıp zen- ginleşmiştir. Surre, padişahın mektubunu (Nâ- me-i Hümayûnu'nu), Arafat'ta hac vazifesini tamamladıktan sonra Mina'da bayramlaşmaya duran hacılara ulaştırmak ve bu bayram sevin- cini bütün dünya Müslümanlarıyla paylaşmak isteğidir.

Fethin ardından Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'da Surre alayının hazırlanması ve yola çıkması, zaman içinde şehrin en renkli ge- leneklerinden biri haline gelmiştir.

Mekke ve Medine'nin kutsallığına inanan Os- manlılarla İslâm hükümdarları, bu kutsal yer- lerde oturan fakirlerle (Çöl Arapları, Urbân), Haremeyn-i Şerifeyn'de hizmet eden imam, müezzin, kayyım, ferrâş vesaire din görevli- lerine Mekke ve Medine emirleri ile diğer gö- revlilere ve delillere her sene hac mevsimi yaklaşınca çeşitli hediyelerin yanı sıra paralar göndermişlerdir. Bu davranışları bu yerlere olan sevgi ve saygılarından doğmakla beraber, aynı zamanda kendilerinin şan ve otoritesini (saygınlığını) de simgeliyordu. Bu ikinci husu- sun, siyasî yönden ayrı bir önemi vardır. Surre demek, aynı zamanda kâbe örtüsü, Kisve-i Şerif (sitare, pûşide) demektir. Kabe'nin yeni örtüsü- ne kavuşmasıdır. Yıl boyunca inceden inceye göz nuru ve dualarla örülen Kabe örtüsü, yani Kisve-i Şerif, Surre kervanının her yıl taşıdığı mukaddes emanetlerden biri olur. Kervanda başka örtüler de taşınmaktaydı. Yine kervan- da Mekke'de, Medine'de yaşayan akrabalara gönderilen hediyeler de vardır. Deriden yapılmış Ferâşet çantalarında taşınan emanet, Ha-

Surre Çantası

remeyn'in temizliğini yapan mü'minlere ulaştır, Hicaz toprağından kopamayan anneler, babalara, eşe-dosta selamlar, mektuplar, havadisler yollarınır.

Surre-i Hümâyûn'un gönderilmesindeki en mühim hadise, Surre Alayı törenleridir. Padişah, Sadrazam ve diğer devlet ricâlinin katıldığı bu törenler, 1864'e kadar Topkapı Sarayı'nın Has Bahçesinde, o tarihten itibaren Dolmabahçe Sarayı önünde yapılmıştır. Halktan büyük bir coşku ile bu törenleri izleyenler olduğu gibi, törene katılanlar da olurdu. Bu törenler, İstanbul'un Üsküdar yakasında tekrar edildikten sonra Alay yola çıkardı.

Surre alayının İstanbul'dan yola çıkması sırasında yapılan tören de son derece renkli idi. Kutsal topraklara gidecek hediyelere İstanbul halkı da katkıda bulunurdu ve Surre alayı saraydan çıktığında muazzam bir halk kitlesi onu seyretmek için sokaklara dökülürdü.

Günümüz İstanbul'unda yaşatılan pek çok folklorik öge ve müzelerimizde saklanan Kutsal Emanetler Surre alayı geleneğinin bir uzantısıdır.

Bu alay ile gönderilen hediyelerin taşınması için "Surre devesi" denen bir deve özenle süs-

lenir, Kabe Örtüsü (sitâre, kiske, pûşîde) ve Kabe'nin altın yağmur oluğu (mızâb-ı rahmet), bölge halkına gönderilen hediyelerle birlikte bu deveye yüklenirdi.

İstanbul-Şam (Bağdat-Hicaz) yolunun ilk menzil noktası olan Ayrılık Çeşmesi XVII. yüzyıl başında Kızlarağası Gazanfer Ağa tarafından bir namazgâhla birlikte yaptırılmış, Osmanlı tarihine damgasını vurmuş meşhur bir mekândır.

Surre alayı ile Üsküdar'dan ayrılan hac yolcuları, Anadolu'dan Şam'a, Medine'den Mekke'ye kadar dualarla yol alırlar ve ibadet neşvesi içinde menzillerinden asla geri kalmak istemezlerdi. Gittikleri yerlere de çil çil altınlar serpen bu dua kervanının tek bir maksadı vardı; Hiçbir kimseye ve hiç bir beldeye külfet etmeden Allah'ın davetine koşmak, yeryüzünün merkezi Kabe'ye sağ salim ulaşmak... Onun için bu kutlu kervan geçtiği her şehirde, ziyaret ettiği her beldede, sevinçle karşılanır ve hürmetle uğurlanırdı.

Surre Alayının ve seferden dönen orduların payitahtı (başkenti) ziyarete gelen önemli misafirlerin karşılanma mekanı olan Selam Çeşmesi ise yine Bağdat Yolu üzerinde, biraz daha ilerdedir.

"Mekke ve Medine'ye her yıl gönderilen para ve hediyeler" şeklinde tanımlayabileceğimiz Surre, Osmanlı Devleti'nin hazinelerinden büyük harcamaları gerektirmiştir. Önceleri düzensiz ve güzel bir âdet niteliğinde olan Haremeyn'e Surre gönderme geleneği, Yavuz'la birlikte her yıl gönderilmesiyle süreklilik ve resmiyet kazanmış, sonra da Kanunî devrinde Surre gönderme olgusu zirveye çıkmıştır.

Surre konusunun dayanağını teşkil eden Surre Defterleri'nin, ait olduğu dönemin ekonomik durumunu aydınlatması bakımından ayrı bir önemi vardır. Bu açıdan bakıldığında, Surre konusunun, iktisat tarihi ile uğraşanları yakından ilgilendirmektedir.

Surre alaylarının teşkil edilmesi bu alaylarla gönderilecek para ve hediyelerin nerelere ne miktarda ulaştırılacağı, ulaştırılan hediye ve paraların kimlere verileceği gibi hususlar Surre defterlerine işlenmiştir. Bugün pek çoğu Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde bulunan bu defterler, surenin hangi yılda, nereden nereye ve ne miktar gönderildiğini; gönderildiği bölgede sureden kimlerin ve hangi zümrelerin ve ne miktar pay alacaklarını gösteren defterlerdir. Bu defterler, 1601-1909 yılları arasını kapsayan 4170 adet defteri içeren bir katalogda toplanmıştır. Surre defterleri hac yolunda kafilenin salimen gidip gelmelerine yardımcı olan oymakların isimlerini ve aldıkları yardım miktarlarını belirten bir tür dağıtım (tevziat) defteri özelliğini taşımaktadır.

Osmanlı Devleti, an'aneye ve eldeki vakıflara uymak suretiyle her sene Surre'yi düzenli olarak göndermiş binbir güçlük ve darlık içinde bile buna riâyette kusur etmemiştir. Özellikle Sultan Abdülmecid döneminden itibaren sık sık yaşanan ekonomik buhranlara rağmen Surre gönderme âdeti asla terk edilmemiş, Avrupa gazetelerinde Osmanlı Devleti'nin Surre göndermeyeceği yönündeki iddialara, dönemin resmi gazetesi olan Ceride-i Bahriye'de sık sık çıkan haberlerle cevap verilmiştir. Mekke'ye değin Surre gönderilmesi, I. Dünya Savaşı içinde Mekke Emîri Şerîf Hüseyin Paşa (1853-1931)'nın 1334/1916 senesinde isyan etmesinden bir yıl evveli (1333/1914-15)'ne kadar devam etmiş ve sonra Medine'ye ve 1335/1916-17 senesinden itibaren zevâhiri muhafaza için Şam'a kadar gönderilmiş ve tabîi olarak orada kalmıştır. Buna rağmen son Osmanlı hükümdarı Mehmed VI. (Vahdeddin) (1918-1922), Arabistan ve hatta Suriye ve havalisinin elinden çıkmış olmasına rağmen, Halife sıfatıyla yine eskisi gibi gönderilmesini irade eylemiştir. Son halife Abdülmecid Efendi, 1923-1924 yıllarında bu Surre geleneğine son vermiştir.

Surre-i Hümâyûn'un güvenlik ve esenlik içinde mahalline ulaştırılması, Surre Emîni denilen kişinin görevidir. Kafilede bulunan Cürde askeri dediğimiz görevli güvenlikten sorumlu idi ve hafif süvari askeri idi. Bu görevli, Surre törenlerinden hemen sonra İstanbul'dan ayrılır, Surre Emânetlerini Haremeyn'de ilgililere teslim eder ve hac farızasını da yerine getirdikten sonra geri dönerdi. O zamanlar Surre emînliğinin bir çok talibi bulunduğundan, bir sene subaydan, bir sene mülkîyeden (ilmiye) olmak üzere iki meslekten; doğruluk ve dindarlıkla tanınmış kişiler arasından dönüşümlü olarak Surre emîni seçilir ve tayin edilirdi. Surre emîni kervanın en başında, elinde Nâme-i Hümâyûn'la yürür, menzilleri dualarla alaylarla gelip geçer. Hızla gelip geçer Üsküdar'dan, Rodos'tan, Beyrut'tan, Şam'dan, Hicaz'dan... Anadolu'da, Şam'da, Kudus'te, Mekke'de, Medine'de gittiği her vilâyette Surre'leri birer birer sahiplerine dağıtır. Hâdimü'l-Haremeyni'ş-Şerifeyn olan Osmanlı Padişahı ve İslam Halifesi adına yol alır ve hürmet görür. Surre emîninin bir kethüdası, bir katibi olurdu. Bunlarda irade ile atanırlardı. Bunlardan başka saraydan hazine muhafızı, haftan ağası ve müjdecî başı ünvanları ile üç memur seçilir ve gönderilirdi. Evkaftan da bir imam yanlarına katılırdı.

Surre kervanı her yıl ramazandan önce İstanbul'dan, Saray-ı Hümâyûn'dan yola çıkmış ve Mekke'ye kadar uzanan kutlu yolculuğunu Kurban Bayramı ile tamamlamıştır. Karadan develerle, denizden gemilerle, demiryollarından trenlerle geçip giden kervanın, yüzyıllardır sevgi ve kardeşliğe büyük katkıları olmuştur.

Farklı coğrafyalardan ve farklı meşreplerden gelen Müslümanlar bu kervanla kaynaşmış ve yek vücut olmuşlardır. Elbette Surre kervanlarının bedevilerin tacizlerinden nasibi alacak kadar uzun ve problemlü yolculukları da olmuştur.

Surre Defteri

Surre Alayı'nın yolu, zaman zaman değişikliğe uğramıştır. Elimizdeki belgelere göre bunu; biri Tanzimat'tan evvel, ikincisi sonra olmak üzere belli başlı iki kısma ayırmak mümkündür. Tanzimat'tan evvel hatta ondan bir müddet sonra, 1281/1864 senesine kadar Surre Alayı, karadan katır ve develerle gönderilmiştir. O tarihten itibaren denizden vapurla gönderilmeye başlanmış ve bu durum 1908'lere değin sürmüştür. 1908'den sonra Hicaz Demiryolu'nun yapılmasıyla da Surre, trenle gönderilmiştir. Alay, Şam ve Mekke'ye ulaştığında, buralarda ayrı ayrı karşılama törenleri yapılmaktadır. Alay'ın sağlık ve esenlik içinde İstanbul'a dönmesi münasebetiyle de, İstanbul'da yine törenler yapılırdı, mevlid okunurdu. Bu törenlere mevlid alayı denirdi.

Mekke ve Medine'ye Surre göndermenin en başta gelen amaçlarından biri, bu kutsal beldeye olan saygıyı kanıtlamak ve iyiliğe karşı Allah tarafından verilecek mükafâtı kazanmak amacına yöneliktir. Surre ve Mahmil göndermenin ikinci bir amacı, Muhtelif İslam Devletleri'nin bağımsızlık ve hükümlerlik iddialarını sembo-

lize etmesidir. Bu anlamı ile Surre ve mahmil gönderme görevi, tarihi bir kıymet ifade etmektedir. Çünkü siyasal değişimleri ve asırlar boyunca vuku bulan rekâbetleri aksettirirler. Surre ve Mahmil göndermek suretiyle, şeriflere, otorite ve koruyuculuk sıfatlarını kabul ettirmek isteyenler meydana çıkmış, çok geçmeden onların yerini başkaları almıştır. Yolların güvenliğini sağlamak ve Çöl Araplarının (Urbân'ın) Hacc kabilelerini vurmalarını önlemek için de Surre gönderilmiştir. Hacc yolu üzerindeki bu gibi kâbilelerin özel Surre'leri vardı. Buna Urbân Surre'si denirdi. Mekke ve Medine'ye Surre gönderilmesinin dolaylı yoldan bir diğer gâyesi de, Osmanlı Devletindeki saltanat değişikliğinin Haremeyn sakinlerine duyurulmasıdır: Mehmed III. zamanında, Kahire'de Kâbe örtüsü gönderileceği gün, tören sırasında bu padişahın vefat ederek yerine Ahmed I.'in geçtiği haberi gelmiş, bu padişah değişikliği üzerine, padişah isminin değiştirilmesi zarurî olduğundan Mehmed III.'in isminin yerine Ahmed I.'in adı işlettirilmiştir. Ayrıca, Osmanlı hükümdarlarının her birinin tahta cülûslarında yeni padişahın hükümdarlığının, Nâme-i Hümayûn'larla civar ve komşu ülkelere doğrudan duyurulduğu bilinmektedir.

Surre, Mısır Hazinesi'nden ve Haremeyn Evkafı'ndan tayin edilirdi. Bunlardan başka Sultanlar, kadı efendiler, paşalar, vezirler, zengin kişiler (hayır sâhipleri) de katılırdı. Devamlı bir şekilde Devlet gelirlerinden alınan paralar, Mısır Hâzinesi ve Sultan Atiyyesidir. Mısır Hazinesi ise, Osmanlı Devlet Hazinesini oluşturan iki hâzineden (Enderûn ve Birûn) Enderûn Hazinesi'ne tâbidir. İşte Surre, Enderûn dediğimiz bu "İç Hazine"den ayrılmaktadır. 1587'de Haremeyn Evkaf Nezâreti'nin kuruluşuyla, bu nezâretin yönetimini ellerine alan Dârü's-Saâde Ağaları tarafından, tayin olunan Surrelerin, Evkâf Nezâreti'nden tahsîli cihetine gidilmiştir. Sultan ve diğer kişilerin vakıfları Surre'nin esasını teşkil etmektedir. Bunlar da han, hamam,

dükkan, imâret ve bazı köylerin evkâfından alınan irâdlardır. Bütün bu para ve hediyeler, Osmanlı İmparatorluğu'nun çeşitli yörelerinden gönderilmiş olup, İstanbul'da toplanarak Surre Alayı ile birlikte Hicaz'a giderdi.

Osmanlı Padişahı ve halkı tarafından gönderilen para ve kıymetli eşyaları Mekke ve Medine'ye götürülen Surre alayı, âdetâ Haremeyn'in Hâdimi olmanın ete kemiğe bürünmüş hali gibidir. Gönderilen paralarla hac yolu üzerinde doğru dürüst geçim kaynağı olmayan ve eşkıyalık yapmaya müsait insanların şakilik yapımlarına mâni olunarak, hac kervanlarının güven içerisinde yüzyıllarca gidip gelmeleri sağlanmıştır. Aç insandan her türlü zararın gelebileceğinin farkında olan bir medeniyet, gerek imarethaneler gerekse sadaka taşları gibi pek çok sosyal müessesesiyle sosyal barışı sağlarken öte yandan da hac yolunun emniyeti için tehlikenin baştan çözülmesi yoluna gitmiştir. Hac yolu üzerinde zaman zaman nahoş hadiseler cereyan etmişse de yüzyıllarca süregelen bir yolculukta bu vakalar istisna kabilindedir.

I Dünya Savaşı'nın sonlarında Medine'nin boşaltılmasına karar verilince kaybolma ve yağmalanma tehlikesine karşı Surre alaylarıyla Mekke ve Medine'ye gönderilen hediyelerin bir kısmı mukaddes emanetlerle birlikte Medine Müdafii Fahreddin Paşa tarafından Topkapı Sarayı'na gönderilmiştir. Bu eserlerin çoğu bugün Topkapı Sarayı Müzesi Hazine Bölümü'nde muhafaza edilmektedir. Bugün ülkemizdeki bazı selâtin camilerinde Kâbe örtülerinin bulunması, saraylarımızda ve evlerimizde bu mukaddes örtülerden parçalar saklanması hep Hicaz'a, Kâbe'ye, Ravza-i Mutahhara'ya duyulan özlemin, sonsuz hürmet ve sevgisinin birer küçük nişanesidir. Surenin dönüş yolunda taşıdığı emanetler, Kâbe'nin kapı perdesi, kisve-i şerif parçaları, Medine'den gönderilen örtüler, göz yaşlarıyla süslenmiş mektuplar daima birer mukaddes emanet gibi karşılık görür ve

Peygamber Efendimizin şehit komutanı Eyüp Sultan Hazretlerinin huzuruna çıkılarak dualar, tekbirler ve ilahilerle bu dönüş, bu muhteşem buluşma taçlandırılırdı. Genellikle padişahında hazır bulunduğu Sultan Ahmed Camii'nde 12 Rebiülevvel'e tesadüf ettirilen bu dönüş kutlamalarında, hacıların salimen geliş haberini padişaha ve cemaate ulaştıran müjdeleyiciye atıyyeler ihsan edilirdi. Mevlid icra olunurdu.

Mekke ve Medine'nin onarım ve bakımı; Sultan başlılarıyla yaşayan çeşitli Arap göçebelilerinin iâşeleri, İstanbul'dan Mekke'ye ulaşan yolun bakım ve onarımı, Şam'dan Medine ve Mekke'ye kadar su yollarının, su ve yiyecek depolarının onarımı, Surre Emini tarafından her yıl götürülen büyük paralar ve hediyeler, Mısır ve Suriye'den temin edilmesi gerekli hubûbat, Cidde ve civarının kamu gelirlerinin kullanımı ve nihayet bir muhâfız birliği eşliğinde, Arap çöllerinde hacıları götürmek için görevli Şam Paşa'sının yürüyüşü, vakıf medreseler, gönderilen yazma eserler, bütün bunlar İmparatorluk hazinesine her yıl çok büyük masraflara yol açmıştır. İstanbul'da törenler için yapılan giderler de bunlara eklendiğinde, masraflar daha da artmaktadır. Anadolu'dan binlerce kilometre uzaktaki bu topraklara yapılacak imar faaliyetlerinde bölgede yeterli sayıda mühendis ve işçi bulunmayışı, nakliye masrafları, bölgenin iklimine uygun bina yapılmasının güçlüğü gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Bütün bunlara rağmen Haremeyn'in kutsiyetinden dolayı yapıların en kaliteli malzemedan inşası için elden gelen bütün fedakarlık yapılmış, bazı malzemeler Anadolu'dan kilometrelerce yol alarak mukaddes beldelere ulaştırılmıştır.

Not: Prof. Dr. Münir Atalar tarafından kaleme alınan ve ilk baskısı 1991 yılında yapılan "Osmanlı Devletinde Surre-i Hümayun ve Surre Alayları" kitabının genişletilmiş ilaveli yeni baskısı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları aracılığıyla yakında okuyucuyla buluşacak.

DIYANETRADYO
"biz de sizi dinliyoruz"

Biz de sizi dinliyoruz

DIYANET RADYO DİNLEMENİN

www.diyanetradyo.com

 diyanetradyo

 diyanetradyo

KARDEŞLİĞİ DÜNYANIN DÖRT BİR TARAFINA TAŞIDIK

İsmail PALAKOĞLU
Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü

Cenab-ı Hakk'ın af ve mağfireti, feyiz ve bereketiyle tezyin ettiği, sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın toplum genelinde zirveye ulaştığı Ramazan ayını idrak ettik. Yapılan iyiliklerin mükâfatlarının bol bol alındığı ve Müslümanlar için bir hasat mevsimi olan mübarek Ramazan ayı, herkese bu bereket ikliminden ziyadesiyle istifade etme imkanı sundu.

Biz de bu Ramazan'da Türkiye Diyanet Vakfı olarak bugüne kadar ortaya koyduğumuz hizmetlerle iktifa etmeyip, hayır ve ihsan yürüyüşümüzde daha ileri hedeflere ulaşmak için yolumuza devam ettik.

Dünyanın hangi köşesinde olursa olsun birileri açken tok yatmamak, insanlığın birlik ve dirliği için elimizdeki nimetleri paylaşmak, mesafeleri hiçe sayarak gönül köprüleri kurmak ve yedi kıtada insanlığın hizmetine koşmak için yüzbinlerce insana yardım eli uzattık. Dini ve sosyal hayatımızda müstesna bir yere sahip olan Ramazan ayında, ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla, ülkemizin yanı sıra dünyanın farklı coğrafyalarında yardım faaliyetleri düzenledik.

“Zekat, Fitre Kardeşlerimize Ulaşıyor. Vakit İyilik Vakti–Bu Ramazan ve Her Zaman” diyerek organize ettiğimiz bu yılki Ramazan yardım kampanyası çerçevesinde, yurt içinde ve yurt dışında fakir, kimsesiz ve muhtaçlara yardımlar yaptık, alışveriş yardım kartı ve gıda yardım paketleri dağıttık ve iyilik sofraları kurduk.

Bu yılki Ramazan programı kapsamında, Türkiye geneli ile dünyanın 68 ülke ve 400 farklı bölgesinde yardım dağıtımını ve iftar programlarını düzenledik.

Diyanet İşleri Başkanlığımız ve sivil toplum kuruluşları işbirliğinde gerçekleştirdiğimiz yurt dışı Ramazan yardım programı kapsamında, dünyanın farklı coğrafyalarında 51.000 gıda kolisi dağıttık, kurduğumuz iyilik sofralarında 132.943 kişiye iftar verdik. Bu kapsamda 2 milyon Dolarlık harcama yaptık.

2015 Ramazan yardım çalışmaları kapsamında yurt içinde ihtiyaç sahipleri ve sığınmacı aileler için alışveriş yardım kartları ve gıda paketleri dağıttık, kurulan iyilik sofralarında bir araya geldik.

Ramazan ayı boyunca Vakıf Genel Merkezi ile 76 il ve 427 ilçe şubesi olmak üzere toplam 503 şubemiz aracılığıyla, ihtiyaç sahibi vatandaşlar ve sığınmacı aileler için her biri 25 TL tutarında toplam 1.433.250 TL tutarındaki 57.330 adet alışveriş yardım kartı dağıttık.

Ankara Kocatepe Camii avlusunda kurulan iyilik sofrasında her gün 2.500 kişi iftar ederken, yurt içinde Genel Merkezimiz başta olmak üzere tüm il ve ilçe şubelerimiz tarafından kurulan iyilik sofralarında ise yüzbinlerce kişiye iftar verdik. Suriyeli sığınmacılara yönelik olarak Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet

Vakfı Altındağ Şubesi işbirliğinde Diyanet İşleri Başkanı ve TDV Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Mehmet Görmez'in de katılımıyla gerçekleştirdiğimiz iftar programında; Ankara'da geçici ikamet ettirilen 5.000 Suriyeli sığınmacıya iftar yemeği verdik, 4.000 sığınmacı aileye ise gıda paketi dağıtımını gerçekleştirdik.

Ramazan ayında Vakfımıza emanet edilen zekat ve fitreleri emanet bilinciyle bir an önce yerine ulaştırmak için büyük gayret sarf etik.

Bugünlerde ülkemizde ve İslam dünyasında birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Dünyanın neresinde bir kan, gözyaşı, açlık ve yokluk varsa; ağırlıklı olarak İslam dünyasında yaşıyor. Bunlar bir ve beraber olamayışımızdan kaynaklanıyor. Ülkemiz bu anlamda dünya Müslümanlarının umdu oldu. Bizler de ülkemiz adına hem Diyanet İşleri Başkanlığımız hem de Türkiye Diyanet Vakfı olarak her zaman, ülkemizde ve dünyanın dört bir tarafında bu kardeşlerimizin yardımına koşmaya gayret ediyoruz.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak Ramazan ayında dünyanın dört bir tarafına gıda kolileriyle birlikte aynı zamanda milletimizin kardeşliğini taşıdık. Görevli ve gönüllülerimizin yardım için gittikleri yerlerde yaptıkları iş sadece gıda kolisi taşımaktan, yaptığımız görev, sadece aç kalmış, muhtaç olmuş insanlara yardım götürmekten ibaret değildi. Bu, aynı zamanda bütün Müslümanlar arasında kardeşlik duygularını yeniden inşa etme faaliyetiydi.

İyilik yolundaki bu yolculuğumuza kalpleriyle, dualarıyla, bağışlarıyla, bilgi ve tecrübeleriyle maddi-manevi her türlü imkânlarıyla hayra hizmetkâr olan, iyiliğe destek veren hayırsever vatandaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

AFGANİSTAN

ARJANTİN

BENİN

BOLİVYA

ÇAD

DEMOKRATİK KONGO

ETİYOPYA

FİLDİŞİ SAHİLLERİ

ARNAVUTLUK

BANGLADEŞ

BOSNA - HERSEK

BURKINA FASO

DOMİNİK CUMHURİYETİ

ENDONEZYA

FİLİPİNLER

FİLİSTİN

GHANA

HAYATI

IRAK - KERKUK

KAMBODJA

KIRGIZISTAN

KOSOVA

MADAGASKAR

MAKEDONYA

HİNDİSTAN

HONDURAS

KAMERUN

KARADAĞ

KÜBA

LÜBNAN

MALEZYA

MALİ

NEPAL

NIJER

SENEGAL

SIRBİSTAN

SİRİLANKA

SUDAN

TAYLAND

TOGO

PERU

RUANDA

SOMALI

SOMALILAND

ŞİLİ

TANZANYA

UGANDA

ZİMBABVE

ANTALYA

ELAZIÇ

İZMİR

KİLİS

SAKARYA

YOZGAT

İyilik Sofraları Gönülleri Birleştirdi

Türkiye Diyanet Vakfı Ramazan ayında, ülke genelinde ve dünyanın farklı coğrafyalarında İyilik Sofraları kurarak toplumun her kesimiyle Ramazan ayının bereketini paylaştı.

Vakfımız tarafından bu yıl Ramazan ayı boyunca 68 ülkenin yanı sıra Türkiye’de şubelerimiz vasıtasıyla il ve ilçelerde kurulan İyilik Sofralarında yüzbinlerce Müslüman biraraya geldi.

Ankara Kocatepe Camii Külliyesinde kurulan İyilik Sofrası artık geleneksel hale gelirken, Vakfımız yurt içinde ve yurt dışında iyilik sofraları açmayı bu yıl da sürdürdü.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak Balkanlar’dan Orta Asya’ya, Kafkasya’dan, Orta Doğu’ya, Uzak Doğu’dan Latin Amerika ve Afrika ülkelerine kadar 68 farklı ülkede kurduğumuz İyilik Sofralarında 132 binden fazla Müslüman ile Ramazan coşkusunu birlikte yaşadık.

Türkiye’de şubelerimiz vasıtasıyla il ve ilçelerde kurulan İyilik Sofralarında ise şehit ve gazi aileleri, engelliler, yoksullar, yardıma muhtaçlar, mülteciler, yetimler ve kimsesizlerle Ramazan’ın bereketini paylaştık.

Kocatepe Camii Külliyesinde hayırseverlerimizin de katkılarıyla İyilik Sofrası kurduk. Her gün 3-4 çeşit yemeğin ikram edildiği iyilik sofrasına günlük yaklaşık 2500 kişi iştirak etti.

Ramazan ayı boyunca yaklaşık 75 bin kişiye iftar yemeği verildi.

Ankara'da 9 bin Suriyeli mülteciye iftar

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile Ankara Seymenler Kent Meydanı'nda 9 bin Suriyeli mülteci iyilik Sofrasında ağırlandı.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez, burada yaptığı konuşmada, "Suriye'den, Irak'tan, dünyanın muhtelif yerlerinden ülkemize göçen kardeşlerimizle birlikte bizi iftar sofrasında buluşturan yüce Rabbimize sonsuz hamdüsenalar olsun" dedi.

Görmez, bir mümin için en güzel vatanın mümin kardeşinin kalbi olduğunu vurgulayarak, "Allah'a hamdolsun ki bizi birbirimize yurt kıldı, bizi birbirimize vatan kıldı. Mümin müminin yurdudur. Mümin müminin vatanıdır. Kalbimizde mümin kardeşlerimize yer verdiği için

Rabbimize ne kadar hamd etsek azdır. Çünkü Rabbimiz bizi kardeş olarak ilan etmiştir" diye konuştu.

İslam dünyasında olup bitenlerin sözün tükendiğini gösterdiğini kaydeden Görmez, "Sözün tükendiği noktada gelecekte umutlu olduğumuzu göstermek, bu iftar sofrasında tebesümlemimizi birbirimizden esirgemenin lokmalarımızı paylaşarak, iftarlarımızın ilk lokmalarını birbirimize ikram ederek, kardeş olduğumuzu bütün zorluklara rağmen, bütün oyunlara rağmen kardeş olmaya devam edeceğimizi dünyaya ilan etmiş oluyoruz" ifadesini kullandı.

Mehmet Görmez, Allah'tan ramazanın ve bayramın sevincini dünyadaki zor durumda kalan bütün mazlumlara ulaştırmasını isteyerek, "Bu iyilik sofralarımızın bütün dünyayı iyilikle kuşatmasını yüce Rabbimden niyaz ediyorum" diye dua etti.

“Türkiye’den başka bize bakan devlet yok”

İftara katılan Suriyelilerden İsmail Muhammed, Halep’ten geldiklerini, Ankara’da mobilya sektöründe çalışarak 9 kişilik ailesini geçindirmeye çalıştığını söyledi. Muhammed, Türkiye’nin kendilerine her türlü yardımda bulunduğunu belirterek, teşekkürlerini ilettiler.

Mehdi Hüseyin de Halep’ten geldiklerini ve Türkiye’ye sığındıklarını söyledi. Hüseyin Türkiye’ye teşekkür ederek, “Allah’a çok şükür. Türkiye hükümetine çok teşekkür ederiz. Türkiye’yi Allah korusun, muhafaza etsin. Türkiye’den başka bize güzel bakan bir devlet yoktur” diye konuştu.

Yüksel SEZGİN

Kurumsal İletişim Müdürlüğü
Koordinatör

BİR İNCİR HİKAYESİ

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının 2015 yılı Ramazan programı kapsamında Etiyopya'ya gittim.

Çok dinli, çok dilli, çok kültürlü bir ülke olan Etiyopya'da insanların cömertçe paylaştığı tek unsur yoksulluk. Etiyopya tam bir tezatlar ülkesi; bir yanda Allah'ın insanlara bahsettiği topraklar, bir yanda aç insanlar, bir yanda lüks oteller, hemen çevresi teneke mahallesi. Varlık da yokluk da iç içe... Bu tezatlar Etiyopya'da kaldığımız süre içinde hep aklımıza Hayâlî'nin;

*"Cihân-ârâ cihân içredir ârâyı bilmezler,
Ol mâhiler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler"*
beyti dolaştı.

Necaşi Hazretlerinin torunlarıyla bir arada olmak, Ramazan'da onların yüzünü güldürmek, Ramazan sevincini paylaşmak, sofralarına bir katkı sunmak amacıyla Etiyopya'nın değişik bölgelerinde bulunduk.

Bir iftar vakti kaldığım yerde ezanla birlikte iftarımı açtım. Sofrada, Türkiye'den götürdüğüm biraz Beypazarı Kurusu, birkaç hurma ve kuru incir vardı. İftardan sonra akşam namazını kıldım ve çay içmek için bir kenara çekildiğimde Nureddin isimli bir imam yanıma geldi. Kendisine bir adet kuru incir ikramında bulundum. Hem sohbet ediyor, hem de çaylarımızı yudumluyorduk. Nureddin elindeki incirin yarısını ısırarak "Bu ne kadar güzel bir meyve, nedir bu meyve?" diye sordu.

Meyvenin incir olduğunu, Allah'ın üzerine yemin ettiği "Tin" meyvesi olduğunu söyledim. Hayretle "İncir bu mu?" dedi ve besmele çekerek Tin Suresini okumaya başladı.

Elinde kalan yarım inciri büyük bir hürmet ve saygıyla bir peçeteye sardı. O yarım inciri ne yapacağını sordum kendisine. "Allah'ın üzerine yemin ettiği bu inciri evime götüreceğim. Çocuklarımın ağzına birer parça koyacağım, bir

ömür boyu damarlarımızda dolaşacak. Bu büyük bir nimet, Allah bize bu nimeti bahşetti, ne kadar şükretsek azdır” dedi.

Kendisine yanımda bulunan bir paket inciri vererek “Siz o yarım inciri yiyin” dedim ve kendisine paket inciri ikram ettim. Büyük bir heyecanla paketi alarak, “Allah’a yemin ederim ki hayatımda aldığım en değerli ve en büyük hediye bu oldu. Sizler ne kadar büyük insanlarsınız, ne kadar büyük bir milletsiniz. 3500 kilometre mesafeden buraya geliyorsunuz ve Allah’ın Kur’an da zikrettiği ve üzerine yemin ettiği bir meyveyle bizi tanıştıyor ve ikramda bulunuyorsunuz. Size ne kadar teşekkür etsek azdır. Yıllardır Etiyopya’nın değişik bölgelerinde soframıza katkı sağlıyor, kestiğiniz kurbanlarla bizlere ikramda bulunuyorsunuz. Gelecekte ümidini kesmiş olan bizlere birer ışık ve ümit oldunuz, Allah sizlerden razı olsun” dedi.

Bu duygularla Necaşi Hazretlerinin torunlarıyla vedalaşarak ülkemize döndük.

Yusuf İbrahim AY

Eğitim ve Kültür Hizmetleri Müdürlüğü
TDV Bursa İl Eğitim Görevlisi

ÜMMETİN UMUDU

Hindistan Ramazan faaliyetinde yer almaktan ötürü ülkemle ve çalışanı olduğum Türkiye Diyanet Vakfı ile duyduğum gurur ve mutluluğu, elimden geldiğince bu yazı ile ifade etmeye çalışacağım.

Ne kadar büyük bir faaliyet içerisinde yer aldığımı Yeni Delhi’de yapmış olduğumuz ilk yardım faaliyetinde öylesine hissettim ki; insanlara umut olmanın ne denli bir duygu olduğunu o an anladım. Uçaktan inene kadar açıkçası bir seyahat olacağını düşündüğüm bu faaliyet, daha programın ilk gününde iliklerime kadar hissettiğim bir duygu patlaması ile Ramazan’ın ilk günü kıldığımız teravih namazında kendini gösterdi.

Açıkçası fakirliğin hiç bu kadar olduğunu bilmiyordum. Bizim yardıma muhtaç diye düşündüğümüz ve yardım yaptığımız bir çok insan oldu. Fakat burada gördüklerim ayrıydı, buradaki insanların hiç ama hiçbir şeyleri yoktu. Bu ne demek şöyle ifade edeyim; çöpte oynayan

çocukları gördüm, bizim o çöpe attığımız renkli çikolata paketleri onların ellerinde oyuncak olmuştu. Evlerin ve yolların olmadığı bir yaşam yeri içerisinde insanların derme çatma birkaç metre karelik alanlarda yaşamaya çalıştıklarını gördüm. Tuvaletlerin bir kenarda, banyoların olmadığı bir ortamda yaşamaya çalışan 100’ü aşkın ailenin olduğu bir yerde memleketlerinden kaçıp Delhi’ye gelen Arakanlı muhacirlerin yaşam mücadelelerini gördüm.

Bulduğumuz yerde erzak yardımı yaparken oradaki insanların bize karşı saygısı, sessizliği yardıma ne denli muhtaç olduklarını haykıran bir gerçektir. Bu insanlar gerçekten fakirdi ve burada gördüğüm bizim bildiğimiz fakirlerden çok farklıydı...

Bir çuval şeker getirmeyi öyle çok isterdim ki...

Hindistan'a giderken Vakfımız tarafından hazırlanmış olan çantada, balonlar ve çocuklar için şeker vardı. Şekerler çantamda çok ağırlık yapıyordu. Acaba bu şekerleri götürmesem mi diye düşünmüştüm. Fakat erzak dağıtımını yaparken çocuklara o şekerleri dağıtırken onların bu şekerleri isteme arzusu bana, "Keşke imkanım olsaydı da bir çanta şeker getirseydim" dedirtti. Çünkü bulunduğumuz yerde şeker temin edebileceğim bir yer yoktu.

"Ümmetin Umudu" olmaya çalışan Türkiye Diyanet Vakfımıza olan umut, beklenti ve isteklerinin fazla olduğunu gördüm. Vakfımıza düşen ağır bir sorumluluk olduğunu hissettim. Vakfımızı temsilen Hindistan'da iki vakıf ile yapmış olduğumuz toplantılarda, -ki bunlardan bir tanesi 4 farklı ülkede faaliyet gösteren ciddi anlamda kurumsal bir vakıftı, bizlerden beklentilerinin çok yüksek olduğunu, çünkü onlara en fazla bizlerin yardım yapabileceğini ifade ettiler.

Ülkemize bağlanan umut çok büyüktü. Ülke diyorum çünkü Türkiye Diyanet Vakfı bu ülkenin vakfı ve ülkemiz bu ümmete umuttur. Bu yükün nasıl bir şey olduğunu, oradaki insanların bizlere nasıl el açtığını gördükçe anladım.

TDV 3 Yeni Uluslararası İmam Hatip Lisesi Açacak

Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti İkinci Başkanı Mazhar Bilgin, Milli Eğitim Bakanlığı ile 3 yeni Uluslararası İmam Hatip Lisesi açacakları müjdesini verdi.

Bilgin, yaptığı açıklamada, Uluslararası İmam Hatip Lisesi Projesi'ni Türkiye Diyanet Vakfı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2006 yılında başlattığını hatırlattı. Proje kapsamında Konya ve Kayseri'de birer, İstanbul'da ise 2 Uluslararası İmam Hatip Lisesi açıldığını belirten Bilgin, toplam 686 öğrencinin mezun olarak ülkelerine döndüğünü aktardı.

Geçen yıl bu okullardan 73 ülkeden 182 öğrencinin mezun olduğunu aktaran Bilgin, müracaatların yoğunluğu nedeniyle yeni okulların açılmasının planlandığını vurguladı. Bilgin, "Milli Eğitim Bakanlığı ile yeni Uluslararası İmam Hatip Liseleri açma çalışmaları yapıyoruz. İnşallah okulları Bursa, Edirne ve İstanbul Pendik'te açacağız" dedi.

350 kontenjana 2 bin 405 müracaat

Yeni eğitim öğretim yılında mevcut Uluslararası İmam Hatip Liselerine 300 erkek ve 50'si kız olmak üzere 350 öğrenci alınacağına işaret eden Bilgin, ilginin çok olması nedeniyle 82 ülkeden 2 bin 405 müracaat yapıldığını vurguladı.

Öğrenci alımı için müracaat edilen ülkelere mülakatlar yaptıklarını anımsatan Bilgin, şöyle devam etti:

"Rastgele öğrenci almıyoruz. Şu anda 82 ülkeden 2 bin 405 müracaat vardı. Bunlar internet üzerinden başvuru yaptı. Komisyon bu başvuruları inceledi. Komisyon üyelerimiz müracaat yapılan ülkelere gitti ve başvuru yapanlar teker teker mülakata aldı. Onlarla görüşmeler yapıldı. Türkiye'de hakikaten İslam'ı öğrenecek ve memleketinde yaşayarak anlatacak insanlar seçildi."

"Bu, Dünya İslam Birliğinin meydana gelmesi demektir"

Bilgin, İslam alemindeki fikri ve itikadi bölünmüşlikle ümmet bilincinin oluşmamasının bu projenin hayata geçirilmesinde ana etken ol-

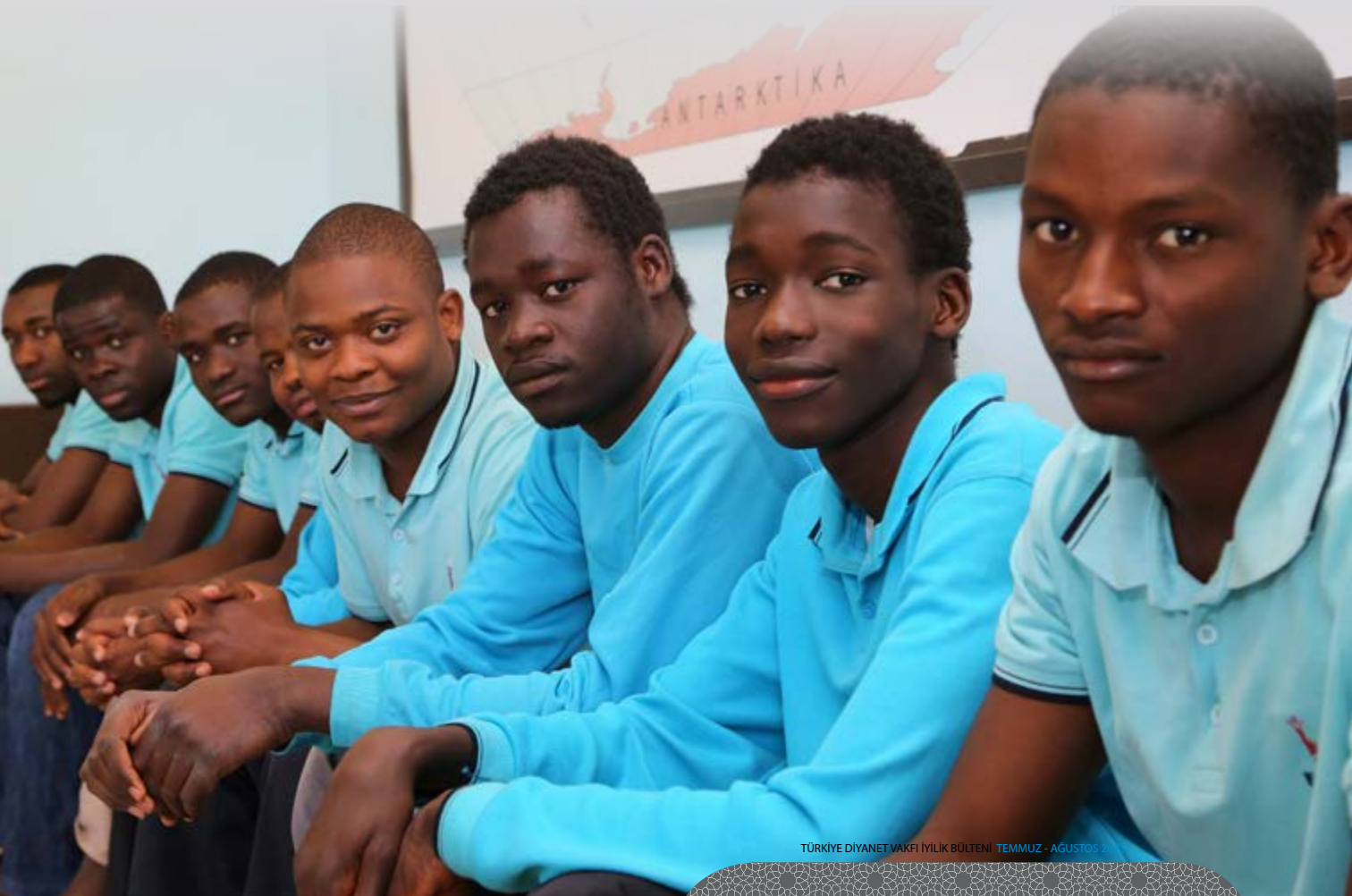
duğuna dikkati çekerek, Anadolu'daki İslam'ın ana, duru kaynaklarından, fikri yapısından, bilgi ve irfanından beslenen bu gençlerin dünyanın dört bir yanına dağıldığını söyledi.

İslam bilgisini, irfanını ve düşüncesini ülkelere yaşayarak anlatacaklarını belirten Bilgin, şunları kaydetti:

"Bu, bir ümmet bilincinin oluşması demektir. Dünya İslam Birliğinin meydana gelmesi demektir. Dünya İslam toplumları arasındaki parçalanmışlığın, bölünmüşlüğün ortadan kalkması demektir. 2 sene önce Kayseri Mustafa Germirli Uluslararası İmam Hatip Lisesi'nde Afrikalı bir çocukla karşılaşmıştım. Türkçe sohbetimizde, 'Ben burada İslam'ı adam gibi öğre-

neceğim. Gidip ülkemde anlatacağım' dedi. Bu gençler, Ahi Evran, Akşemseddin, Mevlana kültüründen gelen, büyük İslam alimlerinin yetiştiği Anadolu'dan arı, duru ehl-i sünnet itikadını ana kaynağından alacak ve dünya milletleri arasında müşterek bir İslami düşünce, bilgi ve kültürünü meydana getirecekler.

ÇOCUK VE EĞİTİM

Mürşid Ekmel AYBEK

Psikolojik Danışman

"Düşüncelerimiz, vehimlerimizin çarpıttığı kelimelerin tasallutunda. Bunlarla düşünüyor, bunlarla konuşuyoruz" der Yusuf Kerimoğlu, *Kelimeler ve Kavramlar* adlı kitabında.

Her ne kadar okullar açılıyor olsa da okula hazırlık konusunda ziyade eğitim sürecinin felsefi arka planı üzerinde durmak istiyorum bu yazımda. Özellikle de eğitim kelimesini anlam olarak irdeleyerek başlamak, eğitime bakışımızın kaynağını bulmak adına çok manalar ifade etmektedir.

Eğitim kelimesinin kökünün "eğ"-mekten geldiği varsayılmaktadır. Eğitmek kelimesi ise "igitmek" kökünden geliyor. Divan-ı Lügat-üt Türk'te "hayvan ya da köle beslemek, yetiştirmek" diye geçen "İgitmek" kelimesi Cumhuriyet'in ilk yıllarında "eğitmek" olarak kabul görüyor. Eğitim dilimizde kimi kez, "öğretim", "terbiye", "talim" gibi sözcüklerle de ifade ediliyor. "Terbiye" ve "talim" kelimeleri de daha çok, "hayvan alıştırma", "hayvan arabalarının dizginleri" anlamlarında kullanılmış.

Eğitim sözcüğünün İngilizcedeki karşılığı olan "education" kelimesinin kökü ise Latince "ex-duco", yani tam anlamıyla açığa çıkarmak, ayağa kaldırmak, dik durdurmak anlamlarına gelmektedir.

Bu karşılaştırma bize eğitim kelimesine yüklediğimiz anlam ile arkasında yatan felsefenin de aynı yönde olduğunu açık bir şekilde göstermektedir. Elbette ki eğitimin amacı da işlevi de bireyin kendi içinde var olanı (yeteneklerini, özelliklerini) ortaya çıkarabilmesi konusunda ortam sağlamak, yardımcı olmak, yol göstermek olmalıdır. Peki, günümüz pratiğinde gerçekten böyle mi?

Anaokulu ve ilkokul dönemi, çocuğun karakter (fitrat) gelişiminde, zihinsel, ruhsal ve bilişsel gelişiminde çok önemli bir dönemdir. Bu önem, çocuğun eğitilmesi, disipline edilmesi, kurullarla, değerlerle boğulması değil, bilakis çocuğun masumiyetinin, fitri yapısının korunması, (hareketliliğinin, merakının) ve yeteneklerinin ortaya çıkmasına fırsat verilmesi anlamını taşır. Bu nedenle, çocuğun bu dönemlerdeki gelişimlerinin dengeli ve sağlıklı olabilmesi için, günümüz eğitimci kadrosunun büyük bir bölümünün bakış açısını değiştirmesine ihtiyaç vardır. Değiştirilmesi gereken temel mantık ise, çocuğa "yüklenilmesi/aldıkça verilmesi" yerine, çocuğu "açmak" fitratındaki zenginlikleri kullanmasına, sergilemesine ortam hazırlamak olmalıdır.

Fakat günümüz pratiğine baktığımızda, çoğunlukla okuma yazmayı henüz öğrenen çocukların içi test dolu kitaplarla tanışmakta olduğunu, sınavlara tabi tutulduğunu, okuma yarışlarının stresi içinde okuyabiliyor olmanın zevkinden mahrum kaldığını görmekteyiz. Çocuğun hem okul hem de okul dışı tüm zamanının baskı altı-

na alınmakta olduğunu gözlemlemekteyiz. Aşırı ödev yükü, çocuğun hangi gelişimini ölçtüğü belli olmayan sınavlar, anne babalar tarafından takip edilen ve kırtasiye mantığı üzerine inşa edilmiş dersaneler tarafından üretilen stres yüklü testler, ağır performans görevleri, çocuk tarafından mantığı tam olarak anlaşılamayan ödül ve ceza sistemi, çocukları okul hayatından soğutan, öğrenmeyi eziyete dönüştüren etmenlerdir.

Bilimsel bulgular, sınav, test gibi kaygı ve korkuya neden olan ortamların, çocuğun beyin gelişimine olumsuz etki ettiğini, stresli ortamlarda beynin kendisini öğrenmeye kapattığını ve öğrenmenin gerçekleşmediğini göstermektedir. Öğretmenlerden veya anne babalardan sıkça duyduğumuz "aslında biliyor ama ben sorduğumda cevaplayamıyor", "dersteki performansını sınavda gösteremiyor" "aslında çok zeki ama..." şeklindeki cümleler bu durumun sonucunu özetleyen örneklerdir. Hâlbuki problem, çocuğun yapamaması değil, bizim henüz ilkokul çağındaki, kendisini ve yaşadığı dünyayı anlamaya, anlamlandırmaya çalışan bir çocuğa sınav gibi korku, kaygı dolu bir ortamı oluşturmamızdır. 2004 yılında yürürlüğe giren "yapılandırmacı" müfredat da çocukların özellikle bu dönemde sınav korkusu ve kaygısı ile tanışmasını engelleyerek öğrenmenin eğlenceli ve keyifli bir süreç olduğunu keşfetmesini sağlamayı hedeflemektedir. Bu nedenledir ki MEB Sınav yönetmeliğine göre 1.2.3. sınıflarda öğrenci sınava tabi tutulamaz, ders kitapları dışında ek kaynak aldırılamaz. Öğretmenin çocuğu, yıl içindeki genel gelişimini takip ederek, gözlem yaparak not vermesi gerekmektedir. Yine aynı bulguların devamı olarak, ilkokul ders ve çalışma kitaplarının çoğunda açık uçlu sorular sorulmakta, çocuğu sınırlayıcı test türü ölç-

me araçları yerine, onun yorum, analiz, sentez, gözlem yapabilme, veriler arasında bağlantı kurabilme yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Çocuğun bu yeteneklerinin geliştirilmesi için en etkili öğrenme aracı ise oyundur. Ders ortamı, oyun ortamına dönüştürülmelidir. Oyun çağında olan, hayatı oyunla anlamaya ve anlamlandırmaya çabalayan bir çocuğu sürekli olarak doldurmaya çalışmak, "oyun saati", "oyuncak günü" gibi kavramlarla çocuğun en doğal hakkını sınırlayarak kendi kalıplarımıza ve programımıza sokarak ihtiyaçlarını elinden almak, onun zihinsel, sosyal ve ruhsal gelişimine zarar vermektedir. Oyun hakkı sınırlandırılan, yasaklanan, kurallarla "güdülen", "Milli eğitim kitaplarında bir şey yok" diyerek ek kaynaklarla kitaptan kitaba, ödevden ödevde koşturulan çocuk, psikolojik ve zihinsel olarak hasar gören bir çocuk demektir. Böyle bir ortamda "eğitilen!" çocuk, ilk yıllarda -oluşan baskı sonucu- başarılı olsa da ortaokul ve lise yıllarında ciddi oranda başarı ve performans düşüklüğü yaşamaktadır. Sürecin sonunda başarısız olan bu bireyler, saldırgan ve uyumsuz bir yapıya bürünmektedirler. Bir şekilde başarılı olanlar ise hayatları boyunca stresli, gergin ve öfke kontrolü problemi yaşayan bireylere dönüşmektedirler.

Açılmasına fırsat verilmeyen çocuk kendini ortaya koyamayan, çekingen, içe dönük, özgüveni zayıf, başarma cesareti olmayan veya öfkeyle dolan çocuktur. Kendini gerçekleştiremeyen, kendini tanıyamaz. Yer altındaki doğal zenginlikler yer üstüne çıkarılıp değerlendirilmediği sürece ne kadar paha biçilemez de olsa bir anlamı yoktur. Kendini ortaya koyamayan, fitratındaki güzellikleri ve zenginlikleri sergileyemeyen çocuk, yer üstüne çıkarılamayan maden gibidir.

Peki, yetişkinlik dönemine derinden etki eden, bunca kritik öneme sahip bu süreç nasıl işleme-lidir?

Her ne role sahip olursak olalım; ister anne baba, ister öğretmen, ilk temel şart; çocuğu fitratıyla birlikte kabul etmek ve onu tanımaya çalışmaktır. Kabul ettiğimiz çocuğa fırsatlar sunmalı, imkânlar hazırlamalı, hata yapma hakkı vermeliyiz ki, çocuk kendini gerçekleştirebilsin, çocukluğunu yaşayabilsin. İkinci temel şart; onu eğmek, bükme, ona şekil vermeye çalışmak değil, onu tüm zenginlikleriyle korumak ve gelişimine yol açmaktadır. Çünkü çocuklar bizim istediğimiz gibi yoğurabileceğimiz hamurlarımız değil, kendine has fitratıyla dünyaya gelmiş özel bireylerdir.

Öğrenme ortamlarımız ve öğrenme süreçlerimizin içeriği ne kadar zengin olursa öğrenme de o kadar eğlenceli bir yolculuğa dönüşecektir. Müfredat programı gereği gibi incelenir, satır araları iyi okunur, uygulanırsa ne kadar yeterli olduğu fark edilecektir. Öğretmenlerdeki "çocuk alıyorsa vermek lazım" mantığı kesinlikle terk edilmelidir. Çünkü öğretmen cephesinden alıyor gibi görünen çocuğun gerçek ve kalıcı öğrenmeden uzaklaşıp ezbere yöneldiğini fark etmemek imkânsızdır. Bu durumda mesleki hedeflerimizi de yeniden sorgulamamız gerekmektedir.

Bir diğer husus rollerin birbirine karıştırılmadan yerine getirilmesidir. Anne babanın anne babalık yapması, aile ortamının kansere dönüşmemesi için en önemli adımlardan biridir. Anne babalık rolünden çıkılmamalı, sevgi, şefkat, merhamet ve anlayışla hareket edilmelidir. Unutulmamalıdır ki biz anne babalar, evlatlarımızın antrenörleri değiliz. İçi boşalan ya da zayıflayan her rol, çocuk tarafından başka

birileri ile doldurulmaya çalışılacaktır. Öğretmen olmaya kalkan anne babalar, anne baba olmaya kalkan öğretmenler, çocuklarda zihinsel karmaşa kadar psikolojik karmaşaya da yol açacaktır. Bırakalım herkes kendi sınırları içinde sadece yapması gerekeni yapsın.

İbn-i Haldun "Çocuğun akli gözündedir" der. Bir çocuğa evde kitap okumasını söylemek yerine onun görebileceği bir ortamda kitap, dergi, gazete vb. okumak daha etkili olacaktır. Gözüne hitap eden bir ortamda çocuk görsel olarak her gün beslenirse zamanla kendisi de bu yapının içinde kendi alışkanlıklarını oluşturmaya başlayacaktır.

Kitap okuması yönünde emirler vermek yerine, yatmadan önce çocuğuna kitap okumak, onun sorularını cevaplayıp yorumlarını dinlemek, kahramanlar ve olaylarla ilgili olarak hayal dünyasını harekete geçirmek hem aile içinde

güzel bir sohbet ortamı hem de kitap okumaya yönelik özendirici bir etkinlik olacaktır. Çocuk dinlediği masal/hikaye ile ilgili düşünmeye başlayacak, kendine ya da çevresine dair çağrışım yapan ne varsa anlatacak, konudan konuya girecektir, bırakalım konuşsun ve bu onun için güzel bir paylaşım anına dönüşsün.

Çocukları eğiteceğiz derken, eğilmeye zorlamayalım, zira kişi ilmi arttıkça tevazu sahibi olur, meyve yüklü ağaç misali kendiliğinden kendi istediği için eğilir. Yaradan her canlının özüne o canlının genetik kodlarını gizlediği gibi her bireyin fitratına da kendi karakteristik yapısının ipuçlarını yerleştirmiştir. Fitri gelişimi dikkate alınarak, kendini rahat bir şekilde ifade edebilen, ortaya koyabilen ve kabul gören bugünün çocukları; yarının, özgür düşünebilen, vicdanlı, dinamik, sağlıklı analizler yapabilen güçlü bireyleri olacaklardır.

45 Ülkeden
365 Öğrenci
Türkiye'de
İmam Hatip Lisesi
Eğitimi Alacak

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle organize edilen Uluslararası İmam Hatip Liseleri Programı kapsamında 365 öğrenci Türkiye'de eğitim görmeye hak kazandı.

TDV Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, vakıf olarak din hizmetlerinden, hayri ve sosyal işlere, insani yardımlardan kültürel faaliyetlere kadar birçok alanda faaliyet gösterdiklerini, geleceğin teminatı olan gençliğin eğitime de büyük önem verdiklerini vurguladı.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın 40. yılında 105 ülkede faaliyet gösterdiğini, 40 yıllık tecrübesiyle eğitim alanında önemli çalışmalara imza attığını belirten Palakoğlu, Uluslararası Konuk Öğrenci Programı, Uluslararası İlahiyat Programı, Uluslararası İmam Hatip Liseleri, Suriyeli Öğrencilere Eğitim Programı, yurt içi ve yurt dışı eğitim kurumları, öğrenci yurtları, öğrenci konuk evleri gibi çalışmalarla eğitim alanında büyük bir boşluğu doldurduklarını ifade etti.

Ümmetin derdiyle dertlenen, kadim medeniyet mirasımızı idrak etmiş, özgüveni yüksek, alanında uzman, iyi bir insan ve iyi bir Müslüman neslin yetişmesi için gayret ettiklerini vurgulayan Palakoğlu, "Vakıf olarak, Kur'an kurslarından, hafızlık eğitimine, İmam Hatip Lisesinden üniversiteye, yüksek lisanstan doktora kadar eğitimin her kademesinde gençlerimize sağlam bir din eğitimi vermek için çalışmaktayız" dedi.

Uluslararası İmam Hatip Programı 10. yılında

İsmail Palakoğlu, Türkiye Diyanet Vakfı ve Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü işbirliğiyle 2006 yılından beri gerçekleştirilen Uluslararası İmam Hatip Liseleri Programı'nın da önemli eğitim projeleri arasında olduğunu ifade etti.

Uluslararası İmam Hatip Liseleri öğrenci programı kapsamında, yurt dışındaki öğrencilere, Kayseri Uluslararası Mustafa Germirli Anadolu İmam Hatip Lisesi, Konya Uluslararası Mevlana Anadolu İmam Hatip Lisesi ve İstanbul Uluslararası Fatih Sultan Mehmet Anadolu İmam Hatip Liselerinde eğitim imkânı sunduklarını belirten Palakoğlu, "Uluslararası İmam Hatip öğrenci programımız 2006 yılından beri devam etmektedir. Bu okullarımızda halen 835 öğrencimiz eğitim görmektedir. Program çerçevesinde bugüne kadar 986 öğrencimiz mezun oldu. 2015 yılında Türkiye'de eğitim görmek için 82 ülkeden 2 bin 405 öğrenci başvurdu. Başvurulanlar arasında 45 ülkede yapılan mülakatlarda 310 erkek 55 kız öğrenci olmak üzere toplamda 365 öğrenci ülkemizde eğitim görmeye hak kazandı" diye konuştu.

Uluslararası İmam Hatip Liselerini bitiren öğrencilerin Türkiye'de üniversite eğitimi almalarına da yardımcı olduklarını belirten Palakoğlu, "Eğitimlerini Türkiye'de tamamlayan öğrencilerimiz, daha sonra ülkelerine dönerek kendi alanlarında ülkelerinin milli ve manevi hayatına katkı sunmaktadır" dedi.

ÇOCUKLARDA DOĞRU BİR DİN ANLAYIŞI GELİŞTİRME

Aynur TUTKUN
Psikolog - Yazar

“Zamanında, etkili ve doğru bir şekilde verilmeyen din eğitimi fertleri ve toplumları mutsuzluğa sevk edebilir. Yeterli ve doğru bir din anlayışına sahip olmayanlar, İslam’ı ifrat ve tefrit çizgilerinde algılayanlar, fanatik dinciler, hep yanlış eğitimin sonucudurlar. Yoksa İslam’ın kendisi huzurdur.”

Bir meslek edinmenin, bir sanatla uğraşmanın, bir sporu yapmanın, bir müzik aleti çalmanın az ya da çok bir miktar eğitim gerektirdiği herkes tarafından kabul edilmektedir. Bu gerçek, din eğitimi konusunda da geçerlidir. Hatta bu konu diğer bütün konulardan daha da fazla önem arz etmektedir. Zira din eğitimi doğru bir şekilde yapılmadığı zaman fertler kadar toplumlar da zarar görebilmektedir. Bu zarar fertlerin ve toplumların ahiretlerini kaybetmelerine sebep olabildiği gibi onların dünya hayatındaki huzuru da kaybetmelerine sebep olabilmektedir.

Dünya üzerindeki birbirlerini öldüren grupların Müslüman olduklarını söylemeleri çok enteresandır. Yine Müslümanların bir takım gayri ahlâkî davranışlara sahip olmaları, ferdi hayatlarında sevgi saygı, hoşgörü, sorumluluk, çalışkanlık, dürüstlük gibi bazı temel değerleri

geliştirememiş olmaları da çok üzücüdür. Bu yüzden din eğitiminin zamanında ve doğru bir şekilde yapılması ailelerin de bu işle uğraşan eğitimcilerin de çok önemli bir görevidir.

Din eğitimi dâhil her türlü eğitim işi insanın gelişim özelliklerini bilmekle başlar. Çocukların gelişim dönemi özelliklerini bilmek eğitimin özüdür. Mesela, okul öncesi dönemde çocuklar gerçekte gerçek olmayanı ayırt edemedikleri için ve oyunlardaki hayal dünyaları çok zengin olduğu için doğru söylemeyebilirler. Yetişkinlerin onlara yalan söylüyor muamelesi yapmaları hele hele bunu din ile alakalandırmaları onlarda kalıcı yaralanmalara sebep olabilir. Aynı şekilde okul çağı ve ergenlik dönemi özellikleri de iyi bilindiğinde eğitim işi daha kolay olacaktır. Bu anlamda din eğitiminin ergenlik dönemine bırakılması çok geç olur. Zira ergenlik dönemine

kadar çocuklar anne babalarını ve öğretmenlerini rol model alırlar. Daha sonra ergenler onları beğenmez, eleştirirler. Ergenliğe kadar namaz, oruç, tesettür gibi temel ritüellerin alışkanlık haline gelmesi çok güzel olur. Aksi takdirde bu alışkanlıkları kazandırmak imkansız değilse de daha zor olur.

Din dahil her çeşit eğitim öğretim işinde belli bir disiplin gerekir. Disiplin demek otoriter ve kuralcı olmak hele hele ceza vermek demek değildir asla. Açık ve önceden belirlenmiş kuralları ve programları kararlılıkla uygulamaktır, gevşek davranmamaktır. Çocukluk döneminde kıyamayarak namaza kaldırmamak, "sonra kılar" gevşekliğini sergilemek ya da "tatilde kılar, şimdi dersleri çok" anlayışında olmak en büyük disiplinsizlik örneğidir. Yine yaz tatilinde öğrenilen Kur'an-ı Kerim'in okul açıldıktan sonra unutulması da bir disiplinsizlik örneğidir. Bu konu daha çok anne babaları ilgilendiriyor olsa da eğitimciler de hem çocuklara hem de ebeveynlere telkinlerini bu yönde yapmalı ve yetişkinler çocukları bu yönde motive etmelidirler.

"İstemek başarmanın yarısıdır" derler. Din eğitiminde güzel sonuçlar alabilmenin ilk şartı aslında çocuklara bunu istetebilmektir. Yani onları motive edebilmek. Motive edebilmek için özellikle küçük çocuklarda maddi ödül işe yarasa da sonuç uzun vadeli olamamaktadır. Ödüle ulaşana kadar namaz kılan çocukların daha sonra bunu devam ettiremediklerine çok şahit olunur. Bu yüzden dış motivasyondan çok iç motivasyona önem verilmelidir. Çocuk yaptığı davranıştan dolayı mutlu olabilmeli, kendiyle gurur duyabilmelidir. Bunun için de anne babalar ve eğitimciler somut ödüllerden ziyade soyut ödüllere vurgu yaparlarsa daha güzel olur. "Sen.....yaptığında çok seviyorum, seninle gurur duyuyorum. Eminim sen de aynı şekilde düşünüyorsundur" gibi samimi ifadeler, kucakla-maveöpücükler

uzun vadede daha çok işe yarayacaktır. Küçük çocuklar büyüklerinin takdirini ve onayını almaya gayret ederler. Çocuk büyüdükçe Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanmanın ne demek olduğunu anlayabilecek ve aslında ibadetlerin dünya hayatına da mutluluk ve düzen getireceğini kavrayabilecektir.

Eğitimcilerin aklından asla çıkarmamaları gereken şey ise çocuklara model oldukları gerçeğidir. Ne kadar etkinlik yaptırırsak yaptırılmaz, ne kadar çok hikâye anlatırsak anlatalım, ne kadar çok maddî-manevi ödül verirsek verelim bizim yapmadığımız bir erdemi onlar da yapmayacaklardır. Kul hakkı yememenin erdeminden bahseden yetişkinlerin herhangi bir kuyrukta öne geçiyor olması onlara yetecektir. Onlar küçük yalanları ve kul haklarını asla gözden kaçırmazlar. Zaten büyüklerin büyük günahlarını henüz anlayamazlar. Arada sevgi ve saygı

olduğu zaman onlar büyüklerinin yaptıklarını yapmaya yeterince istekli olurlar. Sevmediği öğretmenin dersini de sevmeyen öğrenci çoktur. Bu yüzden anne babalar evlatlarını, eğitimciler de öğrencilerini yeterince sevdiklerinde ve değer verdiklerinde bu iş keyifli ve kolay olacaktır. Sadece bir meslek edinmiş olmak için eğitimciliğin hele hele din eğitimciliğinin seçilmiş olması bu yüzden çok tehlikelidir. Zira akademik eğitim ile din eğitiminin asıl farkı uygulamadır, sınıfa hapsedilemeyişidir. "Ele verir talkını, kendi yutar salkımı", "hocanın dediğini yap, yaptığını yapma!" sözleri bu yaraya dikkat çeken sözlerdir.

Amerika ve Avrupa'da değerler eğitimi çalışmalarına tekrar ve ısrarlı bir şekilde dönüş, hatta okulları bitirip diplomaları almaya ön koşul olarak sayılması dikkati şayandır. Bu arada değerler eğitimi din eğitiminden farklı bir şeymiş gibi görmek sakıncalıdır. İslam dini gibi mükemmel bir din bütün değerleri zaten en güzel şekilde kapsar. Çocuklar fitratında güçlü bir din duygusuyla doğarlar. "Allah bizim şöyle şöyle yapmamızı istiyor", "Peygamberimiz şöyle şöyle yapmış" gibi ifadeler onlara çok sağlam bir din anlayışı verecektir. Zira çocuklar soyut kavramları belli bir yaştan sonra algılayabilirler. Din de soyut olmasına rağmen somut ritüelleri olan bir şeydir. Çocuğa sevginin ne olduğunu öğretmemiz için ona önce sevginin tanımını yapmaya ihtiyaç yoktur. Bir kucaklama, bir öpücük, sıcak bir bakış onlara sevgiyi çok güzel anlatır. Din de böyledir. Hz. Peygamber'in yaptıklarını yapmadıklarını onlara bol bol anlatmak, etraftaki varlıklarda Allah'ın gücüne ve büyüklüğüne vurgu yapmak din eğitiminin temelidir. Yavrularını emziren merhametli bir kediyi, bir yudum ekmek verdiğimiz sadık bir köpeği, vızır vızır

çalışan arıyı, karıncayı gören çocuğa Allah'ın gücüne büyüklüğüne vurgu yaparak tüm bu soyut kavramları anlatmak çok kolaydır. Çocuk Allah'ı ve Peygamberini tanıdıkça, sevdiğe onların dediklerini de yapmaya hevesli olacaktır.

Eleştirilerin, itirazların, karşı gelmelerin çokça yaşandığı ergenlik dönemine kadar bu iş çoktan halledilmeli, ergenlik döneminde ise özdeşleşmenin çokça yaşandığı gerçeği gözden kaçırılmamalıdır. Ergenler dönem dönem kendilerine örnek aldıkları yetişkinleri hayatlarına dahil ederler. Onlar gibi olmak istedikleri, zaman zaman değişen bu karakterlerden kişiliklerinde bazı izler kalır ve böylelikle kişilikleri şekillenir. İşte etraflarındaki dini temsil eden donanımlı ve güçlü karakterlerden de kendilerinde izler kalacağı gerçeğini özellikle din eğitimcilerinin aklından çıkarmamaları gerekir.

Zamanında ve etkili, doğru bir şekilde verilme-
yen din eğitimi fertleri ve toplumları mutsuzlu-
ğa sevk edebilir. Yeterli ve doğru bir din anla-
yışına sahip olmayanlar ve İslam'ı ifrat ve tefrit
çizgilerinde algılayanlar, fanatik dinciler hep
yanlış eğitimin sonucudurlar. Yoksa İslam'ın
kendisi huzurdur.

Hafızlık, kesintisiz, disiplinli ve uzun süreli bir çalışmadır

Din eğitimi denince akla gelen bir şey daha vardır, hafızlık. Hafızlık, kesintisiz, disiplinli ve uzun süreli bir çalışmadır. Bu süreçte sonuca odaklanıp öğrencilerin psikolojileri unutulmamalıdır. Hele hele hafızlık yaptıracak eğitimciler henüz ergenliğini atlatamamış genç ve tecrübesiz kişiler asla olmamalıdır. Belli bir yaşa gelmiş, belli bir tecrübeye ve olgunluğa sahip kişiler olma-

lıdırlar. Çocuk hafızlığını mutlaka sevdiği hoca-
sıyla yapmalı, birbiriyle uyuşamayan iki insan
yıllarını birlikte geçirmeye mahkûm edilmeme-
lidir. Yine hafızlık zor ve uzun bir süreç olduğu
için çocuk yeterince ailesiyle görüşebilmeli, on-
ların desteğinden istifade edebilmelidir.

Hafızlık gibi kutsal bir iş için de olsa monoton bir hayat insan ruhunu olumsuz etkileyebilmektedir. Monotonluğu bozmak için sportif faaliyetler, kısa süreli piknik, ev ziyaretleri gibi sosyal faaliyetler, el işi, tezhip gibi sanatsal etkinlikler, seminer, konferans gibi kültürel faaliyetlerle zengin bir program oluşturmak bu zor işi kolaylaştıracaktır. Bu tür etkinlikleri zaman kaybı gibi görmemek gerekir, zira motivasyon olmadan bir işin başında oturmak saatleri alırken yüksek motivasyon o işi daha kısa sürede bitirmeye vesile olur. Hafızlığını beklenenden daha uzun sürede bitirip psikolojileri bozulmuş çok öğrenci vardır. Hafızlığa öğrenci seçerken sadece zihinsel potansiyele değil ruhî potansiyele de dikkat edilmelidir. Dayanma gücü yüksek, aşırı duygusal olmayan, azimli öğrenciler bu iş için seçilmelidir. Ezberlenen sayfalar, sureler alakalı ve dikkat çekici meal ve kıssalarla desteklenmeli, hafızlık monotonluktan kurtarılmalıdır.

Eğitim metotları din eğitimine de fazlasıyla uygulanmalı, hattâ din eğitiminde daha da dikkatli olunmalıdır. Fitrî bir ihtiyaç olan din ihtiyacı zamanında ve doğru bir şekilde verilmediğinde insanlar fert ve toplum olarak huzursuz olabilmekte hattâ bu huzursuzluk büyük tehlikeleri de beraberinde getirebilmektedir. Anne babalar ve din eğitimcileri bu konuda dikkatli davrandığında güzel sonuçlar almak çok da zor olmayacaktır.

Gurbetçi Gençlere Türkiye'de İlahiyat Eğitimi İmkani

Uluslararası İlahiyat Programı kapsamında
14 ülkede 477 öğrenci arasında yapılan mülakatlar sonrası 205 gurbetçi genç
Türkiye'de dini yükseköğrenim imkanı kazandı.

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, Uluslararası İlahiyat Programı kapsamında 14 ülkede 477 öğrenci arasında yapılan mülakatlar sonrası 205 gurbetçi gencin Türkiye'de dini yükseköğrenim imkanı kazandığını söyledi.

Palakoğlu, yurt dışında yaşayan gençlere Türkiye'de yükseköğrenim imkanı sağlamak üzere Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet

Vakfı tarafından 2006 yılında başlatılan eğitim ve burs programı hakkında bilgi verdi.

Palakoğlu, Uluslararası İlahiyat Programı'nda hedeflerinin başta Avrupa ülkeleri olmak üzere ABD ve Avustralya gibi ülkelere lise öğrenimi tamamlamış öğrencilerin Türkiye'deki ilahiyat fakültelerinde lisans düzeyinde dini eğitim almaları olduğunu dile getirdi.

İsmail Palakoğlu, program hakkında şunları söyledi:

"Diyanet İşleri Başkanlığı ve TDV koordinesinde yürütülen Uluslararası İlahiyat Programı'nda üniversiteler, yurt dışı birlik ve vakıflarımız ile din hizmetleri müşavirlik ve ataşeliklerimiz paydaş kurumlar olarak organizasyonda yer almaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve TDV, programa devam eden öğrencilere ayrıca rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunarak öğrencilerin uyum süreçlerini problemsiz olarak atlatalmalarına ve eğitim süresince karşılaşılabilecekleri yeni durumlarda birinci elden yardım alabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu yıl 14 ülkeden 477 öğrenci programa müracaat etti. Yaptığımız mülakatların ardından 205 kişi Türkiye'de eğitim imkanı kazandı."

Uluslararası İlahiyat Programı'nın Türkiye'de altı farklı ilahiyat fakültesinde devam ettiğini ve 744 öğrencinin Türkiye'de öğrenim gördüğünü vurgulayan Palakoğlu, en çok gurbetçi öğrencinin Almanya'dan geldiğini belirtti. Palakoğlu, 374 öğrencinin geldiği Almanya'yı 175 öğrenci ile Fransa, 62 öğrenci ile Belçika, 17 öğrenci ile ABD'nin takip ettiğini bildirdi.

TDV Genel Müdürü Palakoğlu, program dahilinde 2015'de 85 öğrencinin mezun olduğunu, toplamda mezun sayısının ise 273'ü bulunduğunu kaydetti.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından beslenme ve barınma imkanı sunulan öğrencilerin burslu statüde öğrenimlerini sürdürdüğünü vurgulayan Palakoğlu, "Gerek sosyal imkanlar ve gerekse fakülte derslerinin takviye edilmesi amacıyla öğrencilerimizin bulunduğu şehirlerde koordinasyon merkezleri oluşturularak da öğrenim hayatlarını en iyi biçimde sürdürebilmeleri için uygun ortamlar oluşturduk" diye konuştu.

Din hizmetleri alanında istihdam edilecekler

Palakoğlu, Uluslararası İlahiyat Programı öğrencilerinin ilahiyat fakültelerinin mevcut sistemi içinde öğrenim gördüğünü, programı başarıyla tamamlayan öğrencilerin lisans diploması alacağını ifade etti.

Palakoğlu, diplomalarını alan öğrencilerin öncelikle geldikleri ülkelerde istihdam edilmesinin planlandığını bilgisini verdi ve görev almak isteyen mezunların Diyanet İşleri Başkanlığınca yapılan sınavlarla yurt dışında sözleşmeli din görevlileri olarak çalışma hayatına atılabileceğini sözlerine ekledi.

Türkiye Diyanet Vakfı Bakü Türk Lisesinden Tarihi Başarı

**Azerbaycan'daki Türkiye
Diyanet Vakfı Bakü Türk
Lisesinin 4 öğrencisi bu yılki
üniversiteye giriş sınavında
700 tam puan alarak önemli
bir başarıya imza attı.**

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) Bakü Türk Lisesi, 4 öğrencisinin, bu yılki ülke sınavında 700 tam puan alması ve sınava giren tüm öğrencilerinin de üniversiteye kayıt yaptıрма hakkı kazanmasıyla tarihi bir başarı elde etti.

1994 yılından bu yana Azerbaycan'da faaliyet gösteren TDV Bakü Lisesi, başarılarına bu yıl bir yenisini daha ekledi.

Sınavına giren tüm öğrenciler üniversiteye kayıt yaptıрма hakkı kazanırken, 120 mezundan 80'inin de 600'ün üzerinde puan aldığı bir yılda 4 öğrenci 700 tam puanla başarı çitasını yükseltti.

Azerbaycan Eğitim Bakanlığının müfredatına uygun ve ücretsiz eğitim veren TDV Bakü Lisesi son altı yılda 13 birinci çıkardı. Bunlardan 12'si 700 tam puan aldı. Ayrıca yine son altı yılda tüm mezunlar üniversiteye kayıt yaptıрма hakkı kazandı. Böylece eğitim masrafları, tamirat, personel ve öğretmen maaşlarıyla bütün maddi ihtiyaçları Türkiye Diyanet Vakfınca karşılanan TDV

Bakü Lisesi Azerbaycan eğitim tarihindeki en büyük okul başarısını eline geçirdi.

“Başarılar tesadüfi değil”

TDV Bakü Türk Lisesi Müdürü Kadir Bektaşoğlu, 107 öğretmen ve 864 öğrenciyle eğitim faaliyetini sürdürdüklerini ve bugüne kadar 860 mezun verdiklerini söyledi.

Mezunlardan 300'den fazlasının dünyanın 37 farklı ülkesinde yüksek öğrenim gördüğünü anlatan Bektaşoğlu, bazı öğrencilerin yüksek öğrenimlerini tamamlayarak Azerbaycan'a döndüğünü belirtti.

Öğrencilerin elde ettiği rekorları önemsediklerini ifade eden Bektaşoğlu, ancak birinci önceliklerinin rekor olmadığını vurguladı. Bektaşoğlu, şöyle konuştu:

“Zeki, başarılı, milletini ve devletini seven, diline, tarihine, kültürüne sahip çıkan, vicdanlı, ahlaklı ve dürüst genç nesiller yetiştirmek istiyoruz. Ba-

şarılarımız asla tesadüfi değil. Tamamen bir sistemle gelen başarılar. Geçen sene mezunlarımızın yüzde 61'i 600'ün üzerinde puan toplamıştı bu sene ise bu rakam yüzde 68'e yükseldi. Bu, Azerbaycan eğitim tarihindeki en yüksek okul başarısıdır. Azerbaycan'da son 21 yılda toplam 40 öğrenci 700 tam puan aldı. Bunlardan 12'si bizim mezunlarımız."

TDV Bakü Türk Lisesi öğretmeni Faig Ahmetzade ise başarıların sırrının sevgi üzerine kurulu öğretmen-öğrenci ilişkisinde olduğuna işaret etti.

Türkiye'de eğitim aldığını ve orada gördüğü öğretmen-öğrenci ilişkisini uygulamaya koyduğunu aktaran Ahmetzade, öğrencilerine okul eğitiminin yanı sıra milli, manevi değerleri de aşılama çalıştıklarını anlattı.

Ahmetzade, "Çok çalışıyoruz ki öğrencilerimiz kendi ülkeleriyle gurur duysun. Yurt dışında bayraklarını gördüklerinde tüyleri diken diken olsun. Böyle bir gençlik yetiştirmek istiyoruz. Okulumuzun ve öğrencilerimizin başarılarıyla gurur duyuyoruz" dedi.

"Öğretmenlerin samimiyeti başarı getirdi"

Sınavda 700 tam puan alarak birincisi olan ve Bakü Devlet Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazanan Kamran Abdurrahimov, okuldaki eğitim sisteminin çok güzel olduğunu belirtti.

Abdurrahimov, öğretmenlerinin samimi olmasının başarısında önemli yeri olduğuna dikkati çekti.

Hem Toronto Üniversitesi hem de Marmara Üniversitesinde Elektrik Mühendisliği Bölümlerini kazanan Ferid Çelebi de kendilerine her zaman inanan öğretmenlerine teşekkür etti.

Çelebi, "Biz ezberci bir eğitim görmedik. Konuları tam öğretiyorlardı. Konuyu tam kavradıktan sonra karşınıza nasıl bir test sorusu çıkarsa çıksın kolayca çözüyorsunuz" diye konuştu.

"Azerbaycan'daki bütün öğrencilerin okumak istediği okul"

Konya Selçuk Üniversitesi Sosyoloji Bölümünü kazanan Safiye Muhayettin, Azerbaycan'daki her öğrencinin TDV Bakü Türk Lisesinde okumak istediğini belirterek, "Burada çok iyi eğitim veriliyor. Topladığımız puanlar, kazandığımız üniversiteler buradaki eğitimin mükemmel olduğunu kanıtıyor" değerlendirmesinde bulundu.

Her zaman Türkiye'de üniversite eğitimi alma hayali kurduğunu anlatan Muhayettin, bunu gerçekleştirdikleri için öğretmenlerine teşekkür etti.

Mezun olduktan sonra da okuluyla bağına kesmeyen Ferid Zeynallı da Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okuduğunu TDV Bakü Türk Lisesini ikinci evi olarak gördüğünü söyledi.

Zeynallı, "Mezun olduğum lise bana eğitim, kişisel, ahlak açısından büyük katkılar sağladı. Hocalarımdan öğrenmiş olduğum birçok şeyi artık üniversite hayatımda ve kendimi geliştirmede tatbik ediyorum" diye konuştu.

Suriyeli Sığınmacılara Mesleki Eğitim Kursu

**Milli Eğitim Bakanlığı,
Diyanet İşleri Başkanlığı
ve Türkiye Diyanet Vakfı
(TDV), sığınmacıların
mesleki eğitimi için
protokol imzaladı.**

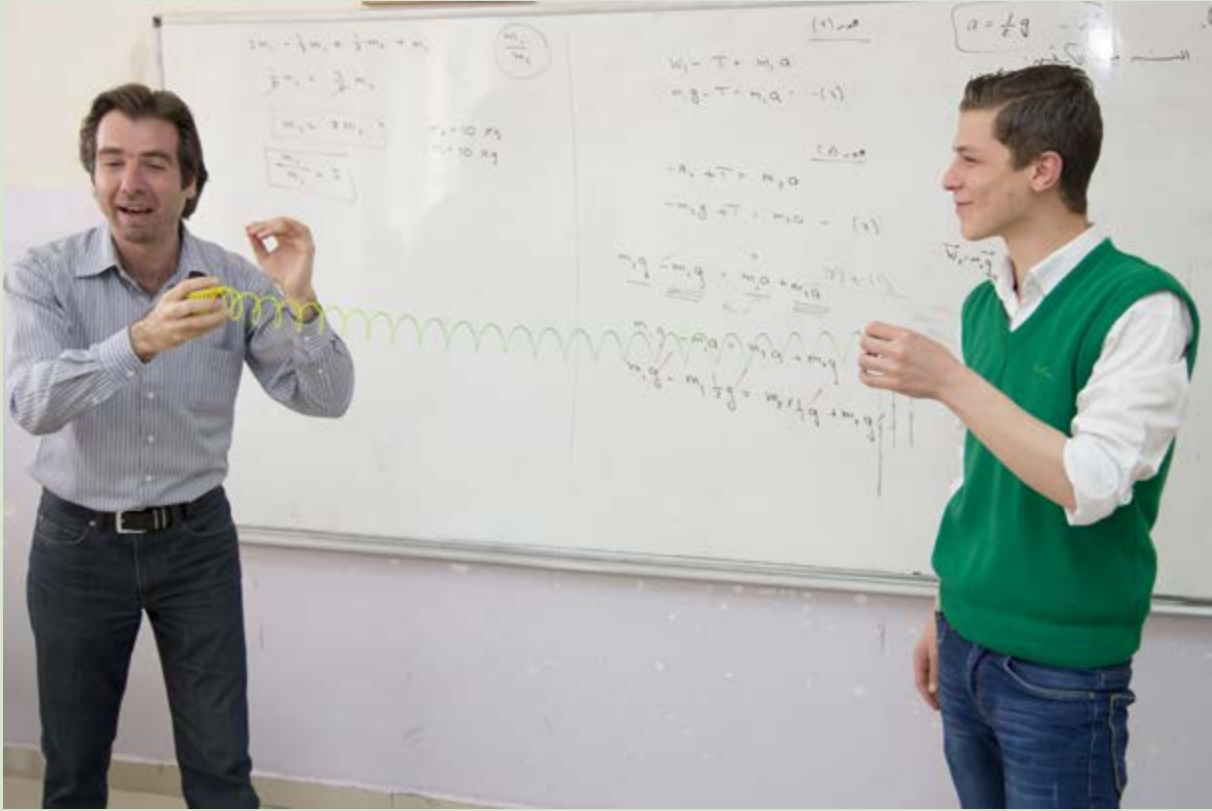
İmzalanan protokol çerçevesinde, Suriyeli sığınmacılara birikim ve yeteneklerine göre ücretsiz meslek kursları verilecek. Mesleki eğitimi başarıyla tamamlayan kursiyere, eğitim aldığı alanla ilgili "yeterlilik belgesi" verilecek.

İki milyona yakın Suriyeli sığınmacıya kapılarını açan Türkiye, sağlık, barınma ve beslenme gibi insani desteğin yanı sıra, sığınmacıların meslek sahibi olabilmeleri için de harekete geçti.

Bu doğrultuda Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Aile ve Gençlik Merkezi (KAGEM), Altındağ Kaymaklığı, Altındağ Halk Eğitimi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü (AHEM) Suriyeli mülteciler için meslek kursları düzenlenmesi amacıyla protokol imzaladı.

Bu kurumlar arasında imzalanan protokole göre; Türkiye'de bulunan Suriyeli misafirlerin öncelikle Türkçe öğrenmeleri sağlanacak. Bununla birlikte nitelikleri artırılabilecek, birikim ve yeteneklerine göre mesleki eğitimler verilecek. Mesleki eğitimi başarıyla tamamlayan kursiyere, eğitim aldığı

alanla ilgili “yeterlilik belgesi” de düzenlenecek. Projenin öncelikli hedef kitlesi ise kadın ve gençler olacak.

Bir yıl sürecek olan protokol kapsamında verilecek olan bütün eğitimler MEB’e bağlı eğitim kurumlarında gerçekleştirilecek. Bununla birlikte eğitimlere katılacak olan Suriyelilerden hiçbir ücret alınmayacak. Kurslarda görevlendirilecek eğitimcilerin teminine destek olacak olan KAGEM, Suriyeli kursiyerleri tespit ederek, onlara rehberlik edecek. KAGEM ayrıca kurs kitap ve sürekli yayın gibi dokümanların tüm masraflarını da üstlenecek.

Açılacak kurslar ile ilgili her türlü planlama, uygulama ve organizasyon Altındağ Halk Eğitimi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü tarafından

gerçekleştirilecek. AHEM, ihtiyaç duyulduğunda kendi bünyesinde bulunan öğretmenleri de eğitim için görevlendirirken, eğitimler sonunda sınavların usulüne uygun şekilde yapılmasını sağlayacak.

Somali'nin *beyaz melekleri* TDV Desteği ile Yetiştiriyor

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından ülkemizde eğitim imkanı sunulan Somalili Sağlık Meslek Lisesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri, eğitimlerini hastanelerde staj yaparak sürdürüyor.

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğinde gerçekleştirilen eğitim programı kapsamında, Somali'den 2012'de Türkiye'ye getirilen Sağlık Meslek Lisesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri, hastanelerde staj yaparak, ülkelerine sağlık hizmeti götürmeye hazırlanıyor.

Ankara, Manisa ve Kayseri ile Konya'nın Akşehir ve Ereğli ilçelerinde öğrenim gören ve son sınıfa geçen öğrenciler, yaz stajlarını Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerde yapıyor.

Somalili öğrencilere ilişkin yürütülen program hakkında bilgi veren Türkiye Diyanet Vakfı Eğitim ve Kültür Hizmetleri Müdürü Veysi Kaya, 4 yıl önce Somali'de insani yardım faaliyetlerine başladıklarını söyledi.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Başbakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar nezdinde 2012'de heyetler oluşturularak, bölgenin ihtiyaçlarının tespit edildiğini belirten Kaya, bu kapsamda Türkiye'ye öğrenci getirilmesi ve ihtiyaç duyulan alanlarda eğitim desteği verilmesi konusunda görüş birliğine varıldığını anlattı.

Kaya, Başbakanlık görevi sırasında Somali'yi ziyaret eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, ihtiyaç olan alanlarda yetiştirilmek üzere öğrenci getirilmesi konusu üzerinde durduğunu, bu çerçevede de Milli Eğitim Bakanlığı'yla bir öğrenci programı başlatıldığını ifade etti.

Program kapsamında 2012 başında 90 öğrencinin sağlık meslek liseleri, 60 öğrencinin denizcilik, tarım meslek liseleri ve 100 öğrencinin de

imam hatip liselerine yerleştirildiğini dile getiren Kaya, öğrencilerin son sınıfa geçtiğini ve projenin sonuna geldiklerini söyledi. Kaya, "Somali'ye 4 yıl önce gidildiğinde hastane de yoktu, sağlık personeli de yoktu. Şu anda bir hastanemiz orada hizmet veriyor, personeli de yetişmek üzere" dedi.

Somali'de Türk devleti tarafından okul da açıldığını anımsatan Kaya, "Lisemiz orada 400 öğrenciye hizmet veriyor. Çok yüksek sayıda öğrenciyi buraya getiremediğimiz için eğitimi oraya götürmeye çalıştık" diye konuştu.

"Kendi ülkelerinde istihdam sağlamaya azami özen gösteriyoruz"

Öğrencilerin mezun olduktan sonraki yol haritalarına ilişkin bilgi veren Kaya, şöyle konuştu:

"Burada istihdam sağlamamaya azami özen gösteriyoruz çünkü asıl ihtiyaç orada. Türkiye Cumhuriyeti tarafından orada inşa edilen bir hastane var ve çok ciddi yerel personel açığı bulunuyor. Dolayısıyla öncelikli hedefimiz öğrencilerimizin okulu bitirir bitirmez ülkelerine giderek, oradaki hastanede bizim Türk doktorlarımıza destek olup, hizmet vermeleri. Tabii ki bir kısmı da buradaki tıp fakültelerine de devam edebilir ya da hemen gidip ülkelerinde işe başlayabilirler."

Ankara'da 15 öğrenci staj yapıyor

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Sağlık ve Bakım Hizmetleri Müdür Yardımcısı Havva Yılmaz da Ankara'da eğitim gören Somalili 15 kız öğrencinin hastanelerinde 36 günlük stajlarına başladığını söyledi.

Somalili stajyer öğrencilerin diğer sağlık meslek lisesi ve üniversite öğrencilerinden ayrıcalıklı bir

eğitime tabi tutulmadığını vurgulayan Yılmaz, "Öğrencilerimizde dil sorunu yok, Türkçe biliyorlar. Hastalarla iletişimleri gayet iyi, biz de onlara bir şeyler öğretmekten mutluyuz" değerlendirmesinde bulundu.

"Kara kız gel tansiyonumu ölç"

Öğrencilerden Anisa Abdulkadir Omer, Türkiye'de bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getirerek, "Burada hep birlikteyiz, çok mutluyuz. Hastalar ilk zaman bize alışmakta zorlandı bu da normal, ama zamanla alışıyorlar bize" dedi.

Üniversitede tıp okumayı istediğini belirten Abdulkadir Omer, "Memleketime gidip orada insanlara yardım etmeyi istiyorum" ifadesini kullandı.

Anisa Abdullahi Adam ise Türkiye'ye kendi isteğiyle geldiğini belirterek, "İnşallah okul bitince yüksek hemşirelik ya da tıp fakültesi okumayı düşünüyorum. Ülkemde en iyi şekilde sağlık hizmetini sunmayı düşünüyorum" diye konuştu.

Türkçe öğrendikleri için hastalarla iletişim kurmakta zorlanmadıklarını anlatan Abdullahi Adam, hastaların kendilerini ilk gördüklerinde şaşırıldıklarını, daha sonra "Kara kız gel, tansiyonumu ölç" diye seslendiklerini söyledi.

TDV

YURTLAR

sıcak bir yuva...

Ülkemizde her ilde, dünyada ise ihtiyaç duyulan yerlerde, örnek alınacak yurt hizmeti vermeyi ve ortak değerlerimizi benimseyen, kimlik sahibi gençler yetiştirmeyi hedefliyoruz.

Yükseköğrenim gençliğine aile sıcaklığında kalabilecekleri yer temin etme gayesiyle ülke genelinde üniversite bulunan illerde yurtlar inşa ederek hizmete sunarken, bu yurtların sayılarını artırmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bu yıl yapımı tamamlanan Ankara Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdumuzun hizmete girmesiyle öğrenci kapasitemizi 4.489'a çıkardık. Halen 10 ilde 11 yükseköğrenim öğrenci yur-

dumuzla üniversite öğrencilerine hizmet vermeye devam ediyoruz. Samsun, Rize, Niğde, Bursa, Gümüşhane, Van, İzmir ve Sakarya'da açacağımız yeni yurtlarla yurt sayımızı 20'ye, kapasitemizi de ilk etapta 7.500'e çıkarmayı hedefliyoruz.

Gayemiz, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın güvenle kalabileceği, her ilde bir erkek, bir de kız öğrenci yurdunu milletimize kazandırmak.

Üniversite öğrencilerinin eğitim hayatının önemli bir parçası olan yurtları, sadece barınma hizmeti veren yerler olarak değerlendirmi-

Türkiye Diyanet Vakfı olarak, gençlerimize huzurlu ve temiz bir ortamda yükseköğrenim imkânı sağlamak; bilgi, inanç ve sanat dünyalarını inşa etmelerine rehberlik etmek amacıyla öğrenci yurtları açıyoruz.

yor, buraları öğrencilerin akademik eğitimi ile manevi ve sosyal gelişiminin bir tamamlayıcısı olarak görüyoruz.

Yurt binalarını tasarlarken yasal gereklilikler, uluslararası standartlar ve öğrenci beklentilerini dikkate alıyor, yurt odaları ve ortak alanları öğrencinin eğitimini, mahremiyet duygusunu ve kişisel saygınlığını koruyacak şekilde düzenliyoruz. Bireysel saygınlığı dikkate alan ancak paylaşımcı bir sosyal ortam oluşturuyor, öğrencilere üniversite hayatında yaşadıkları akademik atmosfer ile uyumlu bir yaşam alanı sunuyoruz.

Ailelerin aradığı güven ortamı

Bir aile yuvası sıcaklığında, sevgi ve saygı temelinde verilen yurt hizmetinde ulaşılan başarının sırrı, samimiyet ve hizmet aşkıdır. Vakfımız yurtlarına evladını teslim eden anne-babalar, tam bir güven ve huzur içinde yurtlarımızdan ayrılmaktadır. Yurtlarımız sunduğu hizmet ve sağladığı güven ortamı sebebiyle öğrencilerin ilgi odağı konumuna gelmiş ve aranan bir müessese olmuştur.

Yurtlarımızda öğrencilerin sosyal hayatını güçlendirmek amacıyla, liderlik ve kişisel gelişim seminerleri verilmekte; kariyer sohbetleri düzenlenmekte; dil kursları, değerler eğitimi kursları, nezaket dersleri, tasarım kursları; ilmiyal, tefsir, Kur'an-ı Kerim dersleri verilmektedir.

Çevre faaliyetleri, sosyal sorumluluk faaliyetleri, önemli gün ve haftalarda düzenlenen programlar, tarih ve doğa gezileri, protokol ziyaretleri öğrencilerimizle birlikte organize edilmekte, futbol, basketbol, voleybol, masa tenisi, satranç gibi sportif faaliyetler düzenlenmektedir.

Öğrencilerimiz çalışmaya ve başarılı olmaya özendirilmekte, bu konuda başarılı olan öğrencilerimiz çeşitli şekillerde ödüllendirilmektedir. Bu çerçevede Şubat 2015 ara tatilinde yurtlarımızdan birer öğrenci Umreye gönderilmiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı yurtlarını tercih etmek için birçok nedeniniz var

Vakfımıza ait öğrenci yurtları, Yurtlar ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi tarafından işletilmektedir.

İşletmemiz bünyesindeki bütün yurtlarımızda, bol çeşitli sabah kahvaltısı, mesai günlerinde sabah-akşam olmak üzere 2 öğün; hafta sonu ve tatil günlerinde sabah-öğle-akşam olmak üzere 3 öğün ve 4'er çeşit yemek verilmektedir. Öğrencilerimizin beslenmelerine özen gösterilmekte ve yemeklerin her yönüyle kaliteli çıkması sağlanmaktadır.

İşletmemiz bünyesinde; Ankara, Afyonkarahisar, Isparta, Kastamonu, Kayseri, Sakarya ve Muğla'da 7'si kız, Ankara/İncesu, Bursa ve Konya'da 3'ü erkek olmak üzere toplam 10 yükseköğrenim öğrenci yurdu hizmet vermektedir. Ayrıca, İstanbul'da Vakfımız 29 Mayıs Üniversitesi bünyesinde kız ve erkek olmak üzere top-

lam 1.500 kapasite ile yurt ve öğrenci konuk evi hizmeti sunulmaktadır.

Öğrencilerimizin kaldığı odaların 3 ve 4'er kişilik olarak düzenlendiği yurtlarımızda;

- 24 saat kaloriferli ısınma ve sıcak su imkanı.
- İçme suyu, çay ve kahve ihtiyaçları için su sebilleri.
- Yatak, yorgan, yastık nevresim takımları yurt tarafından verilmekte, oda temizliği öğrenciler tarafından yapılmaktadır. Yurtlar hizmetli personellerce temizlenmektedir.
- Öğrenciler çamaşırlarını ücretsiz olarak otomatik makinalarda görevlilere yıkatabilmektedir.
- Her katta çamaşır kurutma alanları, her odada banyo, tuvalet ve lavabo bulunmaktadır.
- Etüd odaları, öğrencilerimizin yararlanabileceği kütüphane, kablosuz internet yayını, kantin, oturma salonu, tv, spor salonu gibi sosyal alanlar bulunmaktadır.

Evde kalmak isteyen öğrenci, tanımadığı bir çevrede öncelikle; ev bulmak, kiralamak, temizlemek, eşya satın almak, evi döşemek gibi sıfırdan bir ev kurmanın zorluklarıyla birlikte, bunun yüksek parasal maliyetini de karşılamak

durumundadır. Bu zorluklar bir şekilde aşılmış olsa bile, yemek, çamaşır, bulaşık, temizlik, sosyal çevre bulma gibi zaman kaybettiren; bunlardan daha da önemlisi, güvenlik gibi yaşamı doğrudan etkileyen, büyük sorunların sürekli baskısı altında kalmaktadır. Bu nedenle biz size çok daha güvenli bir ortamda; daha ekonomik, daha rahat, daha sorunsuz yaşanan yurtlarımızı öneriyoruz. Çünkü;

- Yurtlarımızda evde yaşanan sorunların hiç birisi yaşanmaz.
- Yurtlarımızda yemek yapma, bulaşık yıkama sorununuz,
- Çamaşır makineleri ve ütü odaları sayesinde çamaşır derdiniz,
- Kira, elektrik, su, telefon, internet faturaları yatırmak için zaman kaybınız,
- Ulaşım sorununuz olmaz.
- Bunlardan artan zamanı da çalışma ve etüt odalarında, gelecekteki başarınızı şekillendirmek için kullanabilirsiniz.
- Ayrıca 24 saat sıcak su ve kalorifer için ekstra bir ödeme yapmadan; gece-gündüz görevlilerce sağlanan güvenli bir ortamda; ilgi ve tercihlerinize göre sizi kabul etmeye hazır bir sosyal çevre içinde, çok daha ekonomik, çok daha kaliteli bir yaşam, sizi bekliyor.

Yurtların olmadığı illere Öğrenci Konuk Evleri

Yurtlarımızın bulunmadığı illerde şubelerimiz nezaretinde açtığımız öğrenci evleri ile hizmet veriyoruz. Üniversitede okuyan öğrencilerimizin başarı çitasını yükseltmek için yurtlarımızın olmadığı illerde şubelerimizin nezaretinde, güvenilir, sağlıklı, modern öğrenci konuk evleri açıyoruz.

Öğrenci konuk evleriyle gönüllü din görevlilerimiz ilgilenmekte, evlerdeki öğrencilerin maddi-manevi gelişimlerine destek vermektedir. Öğrencilerin üniversite eğitimini sürdürürken ihtiyaç duyacakları her türlü imkan öğrenci konuk evlerimizde bulunmaktadır.

Gönüllü din görevlilerimizin himayesinde hizmet veren öğrenci konukevlerimiz vakıf şubelerimizce desteklenmektedir. Evlerin iç donanımı şubelerimizce yapılmakta, evlere alınacak öğrencileri, vakıf şube başkanı, şube yönetim kurulundan bir üye ve şube yöneticisinden oluşan komisyon seçmektedir.

İllerde yurt açılması durumunda, öğrenci konuk evinde kalanlar, açılan yurda yönlendirilmektedir.

Vakfımızın öğrenci konuk evi hizmetinden yararlanmak isteyenler, Türkiye Diyanet Vakfı şubelerine müracaat edebilir.

EĞİTİM

AFYON KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Kayadibi Mahallesi
Şehit Veli Aydın Sokak No:2
AFYONKARAHİSAR
T: 0272 213 24 95
F: 0272 214 01 88

KASTAMONU KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Mehmet Akif Ersoy Mahallesi
Rauf Denktaş Caddesi No:116
KASTAMONU
T: 0366 215 35 42
F: 0366 215 35 44

ANKARA KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Anafartalar Mahallesi
Çelik Caddesi No:44
Altındağ / ANKARA
T: 0312 988 16 88
F: 0312 988 16 89

SAKARYA KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
İstiklal Mahallesi
Zembil Sokak No:3
Serdivan / SAKARYA
T: 0264 291 03 37-38
F: 0264 275 13 50

KAYSERİ KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Taceddin Veli Mahallesi
Deliklikaş Caddesi No:37
Melihgazi / KAYSERİ
T: 0352 225 32 60
F: 0352 225 46 55

Huzur bir ortam

MUĞLA
KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Yeniköy Mahallesi
404. Sokak No: 24/9
Menteşe / MUĞLA
T: 0252 223 96 00
F: 0252 223 96 00

ISPARTA
KIZ ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Mehmet Töngö Mahallesi
222. Cadde No:3
ISPARTA
T: 0246 237 17 01
F: 0246 237 13 09

BURSA
ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Bağlarbaşı Mahallesi
1. Elif Sokak No:12
Osmangazi / BURSA
T: 0224 243 72 80
F: 0224 242 39 68

ANKARA
ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Kültür Mahallesi
Cemre Sokak No:10
Çankaya / ANKARA
T: 0312 435 30 27
F: 0312 435 99 58

KONYA
ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

İletişim:
Hüsamettin Çelebi Mahallesi
Tahrir Caddesi No:85
Selçuklu / KONYA
T: 0332 245 13 60
F: 0332 245 13 62

urlu
rtam

Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencilerine Mesleki Hazırlık Kursu

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV), MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü işbirliği ile Anadolu İmam Hatip Lisesi ve hafızlık öğrencilerine yönelik mesleki hazırlık kursu düzenledi.

İki kurum arasında daha önce imzalanan Eğitimde İşbirliği protokolü çerçevesinde, Anadolu İmam Hatip Liselerinde öğrenim gören öğrencilere ve MEB görevli personeline yönelik Türkiye'deki 15 farklı merkezde düzenlenen yaz eğitim programına yaklaşık 1.000 kursiyer katıldı.

Van, Antalya, Bursa, Denizli, Kayseri, Manisa, Samsun, Ordu, İstanbul, Gaziantep, Kocaeli, Afyon, Rize, Erzurum'da 27 Temmuz'da başlayan eğitim programı, 21 Ağustos'a kadar devam etti.

Vakfın eğitim faaliyetleri ve yaz eğitim etkinliklerine ilişkin bilgi veren Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Tutkun, TDV olarak kişinin kendisine, ailesine, çevresine, vatanına, milletine ve değerlerine bağlı, iç dünyasıyla barışık, yaşadığı topluma, ülkeye ve bütün

insanlığa faydalı nesiller yetiştirilmesi için gayret sarf ettiklerini vurguladı.

Eğitim faaliyetleri kapsamında, başarılı öğrencilere burs verdiklerini, eğitim yardımı yaptıklarını, yükseköğrenim öğrenci yurtları, öğrenci konuk evleri, kolej ve üniversite açtıklarını kaydeden Tutkun, Uluslararası İmam Hatip Lisesi, Uluslararası İlahiyat ve Uluslararası Konuk Öğrenci Programı ile 102 ülkeden öğrencilere Türkiye'de eğitim imkanı sunduklarını belirtti. Tutkun, "Halen vakfımız tarafından yurt içi ve yurtdışındaki eğitim kurumlarında yaklaşık 18 bin öğrenciye eğitim verilmektedir" dedi.

Tutkun, TDV'nin eğitim faaliyetlerini, Diyanet İşleri Bakanlığı (DİB), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK), üniversiteler, İlahiyat Fakülteleri ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile işbirliği içinde sürdürdüğünü kaydetti.

Bin öğrenciye eğitim kampı

Mustafa Tutkun, Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Diyanet Vakfı arasında yapılan "Eğitimde İşbirliği Protokolü" çerçevesinde bu yaz, Anadolu İmam Hatip Liseleri ve hafızlık öğrencilerine yönelik yaz eğitim etkinlikleri düzenlediklerini söyledi.

Tutkun, düzenlenen yaz eğitim etkinliklerinin, Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin ilgi ve kabiliyetlerine göre kendilerini geliştirecekleri akademik, mesleki, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel çalışmalar yapmayı, hafız öğrencilerin hafızlıklarının pekiştirilmesine katkı sağlamayı, farklı illerden gelen öğrenciler arasında birlik ve beraberlik duygusunu geliştirmeyi, tarihi ve kültürel gezilerle öğrencilerde tarih ve medeniyet bilinci oluşturmaya, liderlik becerisine ve evrensel değerlere sahip bireyler yetiştirmeyi, ayrıca yaz tatillerinde okul ve eklentilerini çeşitli öğrenme aktivitelerine imkân veren bir merkez haline dönüştürerek, ülkemizin yatırımlarını etkin bir şekilde kullanmayı amaçladığını kaydetti.

Anadolu İmam Hatip liselerinde öğrenim gören öğrencilere ve MEB'de görevli personele yönelik olarak 27 Temmuz- 21 Ağustos 2015 tarihleri arasında Türkiye genelindeki 15 kurs merkezinde düzenlenen eğitim programına yaklaşık 1.000 kursiyerin katıldığını bildiren Tutkun, kursiyerlerin bu merkezlere gidiş-dönüş yol masrafları, iâşe bedelleri, kurslar için ödenek yardımı, Vakıf yayınlarından öğrencilere kitap yardımı, gerektiğinde Milli Eğitim Bakanlığı dışında çalışanlardan öğretim elemanı desteği ve ücretlerinin ödenmesi gibi desteklerin vakıf tarafından sağlandığını belirtti.

Misafir öğrencilere eğitim desteği

Türkiye Diyanet Vakfının yurt dışında 10 ülkede, lise ve üniversite düzeyinde eğitim verdiğini belirten Mustafa Tutkun, 9'lu lise, 7'si ilahiyat fakültesi seviyesinde olmak üzere yurt dışında tüm ihtiyaçları TDV tarafından karşılanan 16 eğitim kurumu bulunduğunu ifade etti.

Tutkun, bu kapsamda Bulgaristan'da faaliyet gösteren dini eğitim kurumlarından Şumnu, Rusçuk ve Mestanlı İlahiyat Liselerinde öğrenim gören 50 öğrenciye Kadıköy/Başakşehir İmam Hatip Liselerinde 27 Temmuz'da başlayan ve 15 gün süren kampa ait ulaşım, iâşe, konaklama ve gezi masraflarının da TDV tarafından karşılandığını söyledi.

Mustafa Tutkun, Din Hizmetleri Müşavirliklerinin 2015 yılı çalışma programı çerçevesinde de Bosna-Hersek İslam Birliği ile ilişkileri geliştirmek, karşılıklı tecrübeleri paylaşmak ve ülkemizi tanıtmak amacıyla, Bosna-Hersek İslam Birliği (Riyaset) Eğitim-Öğretim ve Bilim Dairesi Başkanlığı yöneticileri ile medrese yöneticileri ve öğretmenlerinden oluşan 40 kişilik grubun 10-20 Ağustos 2015 tarihleri arasındaki İstanbul ziyareti kapsamında iâşe ve ibateleri ile yurt içi ulaşımının da yine Türkiye Diyanet Vakfı tarafından karşılandığını kaydetti.

Irak Türkmenleri Kardeşlik ve Kültür Derneği'nin projesi, Türkiye Diyanet Vakfının desteğiyle Kerkük'te hayata geçirildi. İkra Seyyar Kütüphanesi'nde Türkçe, Arapça ve Kürtçe kitaplar bulunuyor.

Mobil kütüphanenin açılışına, Kerkük'ün önde gelen aydın ve tanınmış gazeteci-yazarları katıldı.

Daha çok ilkokul ve ortaokul öğrencilerine hitap eden kütüphane, Kerkük'teki okulları gezip, çocukların kitap okumasını sağlayacak.

Irak Türkmenleri Kardeşlik ve Kültür Derneği Başkan Yardımcısı Hişam Avcı, projeye ilişkin yaptığı açıklamada, "Maalesef Irak'ta internetin ortaya çıkmasından sonra kitap okuma alışkanlığı çok kalmadı. Bu yüzden biz de böyle

bir proje ortaya attık. Sağ olsun Türkiye Diyanet Vakfı bu projeyi üstlendi. İki aydan beri gereken hazırlıkları yaptık ve özel arabayı seyyar kütüphaneye çevirdik. Adını İkra Seyyar Kütüphanesi verdik. Kütüphanemiz okullara gidecek. Çok çeşitli kitaplara sahip olan kütüphanemiz öğrencilerimizin hizmetinde olacak. Öğrenciler istedikleri kitabı iki üç haftalığına ücretsiz olarak ödünç alma hakları var" dedi.

Türkiye Diyanet Vakfından Kerkük'e Mobil Kütüphane

Türkiye Diyanet Vakfının (TDV) katkılarıyla Irak'ın Kerkük kentinde mobil kütüphane açıldı.

Açılışının yapılmasıyla birlikte tüm kesimlerin ilgisini çeken seyyar kütüphane hemen hemen tüm yaşlardan ziyaretçilerin akınına uğradı.

Kütüphane açılışına katılan ve kütüphane ziyaretinde bulunan Leyla Abdullah, "Bir kitapsever olarak bu önemli çalışmanın açılışına katıldım. Oldukça güzel bir gelişme. Kerkük'ün cadde ve sokaklarında bir seyyar kütüphaneyi görmek

çok güzel. Küçük büyük ve çocuk ve yetişkin demeden her kesin bu kütüphaneden faydalanacaktır. İnternet, bilgisayar ve cep telefonlarının ortaya çıkmasıyla birlikte insanlar kitap okuma alışkanlığından tam vazgeçmiş durumda. Toplum gazete, dergi ve roman okumaktan vazgeçti. Bu büyük ve nemli proje sayesinde insanların tekrar kitap okumaya teşvik etmesini temenni ediyoruz" diye konuştu.

34.yıl

otuzdört. Türkiye Kitap ve Kültür FUARI

34. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarına Yoğun İlg

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından İstanbul ve Ankara'da düzenlenen 34. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarına kitapseverler bu yıl da yoğun ilgi gösterdi.

Ramazan ayı süresince İstanbul Beyazıt Meydanı ve Ankara Kocatepe Camii avlusunda gerçekleştirilen fuar, Kadir Gecesi'ne kadar ziyaretçilerini ağırladı.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından organize edilen ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Kültür AŞ tarafından desteklenen fuarda, bu yıl imza etkinliklerinin yanı sıra, Edebiyat Sanat ve Kültür Araştırmaları Derneği'nin (ESKADER) katkılarıyla gerçekleştirilen Beyazıt Ramazan Sohbetleri de yapıldı.

İstanbul Beyazıt Meydanı'nda 180 stantta 205 yayınevi, Ankara Kocatepe Camii avlusunda ise 51 stantta 70 yayınevi yer aldı. Ramazan sohbetleri, imza günleri gibi etkinliklerin düzenlendiği kitap fuarlarına halkımız bu yıl da büyük ilgi gösterdi.

Bunların yanı sıra Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları olarak İstanbul-Yenikapı, Maltepe, Kahramanmaraş, Sakarya, Kayseri, Ankara CEPA Alışveriş Merkezi'nde kitap satış stantları açıldı.

İstanbul ve Ankara sakinleri başta olmak üzere dünyanın ve Türkiye'nin dört bir tarafından gelen yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken organizasyonda indirimlerden faydalanmak isteyen okurlar, sevdikleri yazarlarla buluşup sohbet etme fırsatı buldu.

34. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı'nı değerlendiren TDV Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, vakıf olarak eğitim, hayri hizmetler ve sosyal faaliyetlerin yanı sıra kültürel alanda da önemli hizmetler yaptıklarını söyledi.

Vakfa ait 25 yayınevi bulunduğunu ifade eden Palakoğlu, 600'den fazla basılı, sesli, görüntülü eser ile 150 yayınevinin 15 bin kitabını vatandaşlarla buluşturdıklarını belirtti.

Palakoğlu, ilmi ve kalıcı eserler üreterek kültür hizmetlerini sürdürdüklerini belirterek, "Türkiye Diyanet Vakfı olarak dini yayınlarda okuyucu, yazar ve yayıncıyı buluşturmak amacıyla 1983 yılından bu yana her yıl Ramazan ayında İstanbul ve Ankara'da Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı düzenliyoruz" dedi.

Fuarın bu yıl da oldukça verimli geçtiğini söyleyen Palakoğlu, şunları ifade etti:

"Ramazan etkinliklerinin vazgeçilmezlerinden biri olan fuar kapsamında her yıl geleneksel

hale gelen etkinlikler bu yıl da fuara büyük zenginlik kattı. Her yıl yoğun bir ilgiye muhtap olan fuara gelen ziyaretçiler, fuar süresince dünyaca ünlü yazarların kitaplarına sahip olmak ve Türkiye'de basımı gerçekleşen kitapları uygun fiyatlara alma imkanı buldu. Fuarda, her okuyucu profiline hitap eden kitaplarına ulaşırken yüzde 50'ye varan indirimler, kitap dostlarını sevindirdi."

Fuarda kitapseverler ile yazarların da bir araya geldiğini aktaran Palakoğlu, "Okurlar, fuar süresince imza etkinliğinde buluştu, sevdiği yazarlarla sohbet etme imkanı buldu. Fuarın en dikkat çeken etkinlikleri elbette imza günleri oldu. Ünlü yazarlar, ramazan boyunca yayınevlerinin belirleyeceği tarihlerde stantlarında gerçekleştirecek imza günü etkinlikleriyle okuyucusuyla buluştu" diye konuştu.

İstanbul

Ankara

İslam'ın Yazı Estetiği

Hat Sanatı

Hat sanatı, Arap harflerinden doğarak İslâm medeniyetinde müstakil ve olağan üstü bir mevki kazanan güzel yazı sanatıdır.

Arapça 'hatt' masterından türeyen ve yazı, çizgi, çığır, yol manalarına gelen 'hat' kelimesi, terim olarak "Arap yazısını estetik ölçülere bağlı kalıp, güzel bir şekilde yazma sanatı (hüsn-i hat)" olarak açıklanmıştır.

Genel olarak "cismani aletlerle meydana getirilen ruhanî bir hendese" şeklinde tarif edilen hat sanatı, bu tarife uygun bir estetik anlayış çerçevesinde yüzyıllar boyunca gelişerek günümüze ulaşmıştır.

Batıda hüsn-i hat (güzel yazı) karşılığında, calligraphy (kalligrafi) kelimesi kullanılmaktadır. Calligraphy ise "güzel yazma, estetik kurallara bağlı kalarak ölçülü yazma sanatı" şeklinde tanımlanmaktadır.

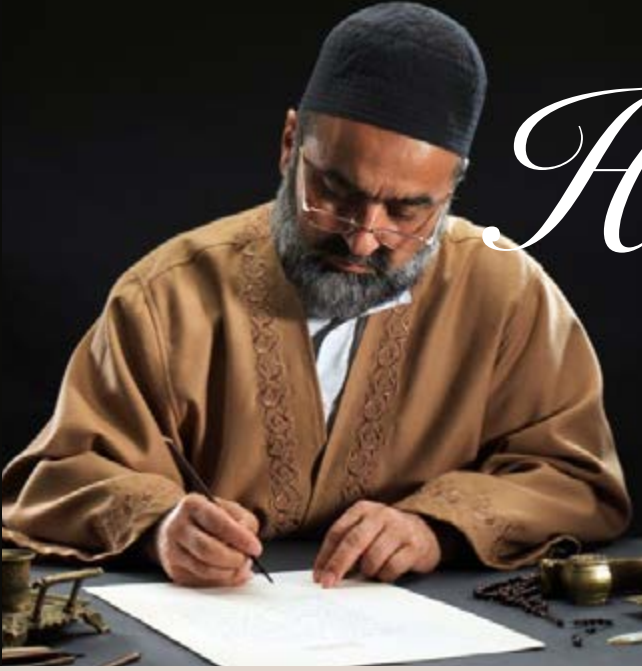
Önce Araplar tarafından kullanıldığından Arap yazısı adıyla anılan hat, Hicret'ten birkaç asır sonra Müslümanların ortak değeri haline gelmiş ve İslam hattı vasfını kazanmıştır.

İslam âleminde yazıyı en güzel yazan, işleyen ve ayrı bir tavır vererek çeşitli mektepler halinde kemale erıştirenler Osmanlılar olmuştur. Hat sanatı, Osmanlılarda 16. yüzyıldan itibaren yabancı tesirlerden kurtularak esaslı bir mektep halini almak suretiyle Türk sanatı hüviyetini kazanmıştır.

Osmanlı Devleti'nin en parlak devri olan 16. yüzyılda Osmanlı coğrafyasında ve özellikle merkezi olan İstanbul'da bütün sanat kolları gelişmiş ve en olgun eserlerini vermişlerdir. İstanbul, Türkler tarafından fethedildikten sonra diğer sanat dalları yanında hat sanatının da merkezi olmuş ve bu sanat sesini dünyaya yüzyıllarca İstanbul'dan duyurmuştur

İstanbul, fethin ardından hat sanatının ölümsüz merkezi olmuş, bütün İslam dünyasında tartışmasız kabul edilen bu gerçek, en güzel biçimde şu sözlerle ifadesini bulmuştur: "Kur'an-ı Kerim Hicaz'da nazil oldu, Mısır'da okundu, İstanbul'da yazıldı."

Bütün İslam âlemi hat sanatını öğrenebilmek için İstanbul'a koşmuş, bu topraklar Hat sanatına gönül veren büyük üstatlar yetiştirmiştir.

Hattat Hüseyin KUTLU kimdir?

1949 yılında Konya'da doğdu. 1966-1967'de Konya İmam Hatip Okulu'ndan mezun oldu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne kaydoldu. Tahsilini sürdürürebilmek için Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan görev talebinde bulundu. Eskişehir Mihaliççık vaizliğine tayin edildi. Aynı sene Hattat Hâmid Aytaç'dan sülüs-nesih yazı meşkine başladı. Bu arada Eczacı Hattat Uğur Derman'dan ta'lik meşk etti. 1972'de ulaşım zorluğu nedeniyle Mihaliççık'tan Sokullu Şehit Mehmet Paşa Camii İmam-Hatipliğine getirildi. 1974'te fakülteden mezun oldu. Aynı yıl (H. 1395) Hâmid Beyden sülüs-nesih yazı icazeti aldı. Askerliğini Işıklar Askerî Lisesi'nde öğretmen olarak yaptı. 1976'da Hekimoğlu Ali Paşa Camii İmam-Hatip'liğinde göreve başladı.

Şeyh Hamdullah, Ahmet Karahisarî, Hafız Osman, Mustafa Rakım, Mahmut Celâleddin Efendi, Yesarî-zâde Mustafa İzzet Efendi, ekol olmuş Türk hattatlarından bazılarıdır.

Son dönem hattatları bu sanatın günümüze taşınması için büyük emek vermiş, günümüz hattatları da Hat sanatının yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için özveriyle çalışmaktadır.

Onlarca öğrenci yetiştiren, 1000'den fazla eseri koleksiyonları süsleyen günümüz hattatlarından Hüseyin Kutlu ile İslam Medeniyetinde caminin yeri, Hat sanatı ve cami gibi konular başta olmak üzere hususiyetle Diyanet İşleri Başkanlığı'mızın hemen yanı başındaki Ahmet Hamdi Akseki Camii'nin tezyini ve burada İslam Sanat Tarihinde ilk olan tezyinat uygulamalarını konuştuk.

Türk-İslâm Medeniyetinin merkezi olarak telakki ettiği camiye, gerek kurum olarak kaybettiği fonksiyonlarını kazandırma çabalarını, gerekse o kurumun en üst düzeyindeki temsilcisi olma misyonunu yüklediği İmam-Hatip'lik görevini, cami ölçeğinde ve külliye projesinde gerçekleştirmek istedi. Harap durumda olan cami, sebil, türbe, kütüphane ve nazirenin imar ve ihyasına çalıştı. 2002 yılında emekli olduktan sonra "İslâm medeniyetinin merkezi olarak cami" projesini, aynı çatı altında hizmet veren Uygulamalı Türk-İslâm Sanatları Kütüphanesinde devam ettirdi.

Hekimoğlu Ali Paşa Camii bahçesinde açılan Türk-İslâm Sanatları 1. sergisi "Lâlezârî", "İcazet", "Gül", "Mevlânâ", "50. vuslat merasim ve albümleri" takip etti. "Kaybolan Medeniyetimiz" (Hekimoğlu Ali Paşa Camii Haziresindeki Tarihi Mezar taşları) kitabı, hat sanatının Necm-i Süheylî Hattat Şevki Efendi'nin "Amme Cüzü", bir hak ve vatan dostu Alvarlı Efe Hazretlerinin "Tarihçe-i Hayat" adlı biyografi eseri, "Hulâsatül-Hakâyık" adlı kitabı, bu kitaptan seçilmiş münâcaat niteliğindeki yakarışları "Nazlı Niyazlar", yine hazretin divançesinden derlenen ilâhi-niyaz cd'leri, "Türk Kültür ve Medeniyet Tarihinde Fatih Külliyesi" kitabını yayına hazırladı.

Bu çalışmaların yanında hat sanatında hilye, kıta, çeşidi orijinal istifler olmak üzere 1000'den fazla eseri koleksiyonları süslüyor. Ayrıca Adana Sabancı Merkez Camii, Aşkaabad Camii, Tokyo Camii, Berlin Camii, Konya Hacı Veyiszâde Camii, Selçuk Üniversitesi Kampus Camii, Ahmet Hamdi Akseki Camii ve Türkistan Hoca Ahmed Yesevi Camii'nde ve daha birçok mimarî eserde yazıları bulunmaktadır.

Mabed Medeniyeti “Yeryüzü Mescid, Gökyüzü Kubbe”

Muhterem Hocam! Siz “Cami, dâima İslâm Medeniyeti'nin merkezi olmuş ve öyle olmaya devam etmelidir.” diyorsunuz. Günümüzde böyle bir cami modeli oluşturabilmek için Hekimoğlu Ali Paşa Camii'nde yirmi dört sene çaba sarf ettiniz. Sizce bu mesele bu kadar önemli mi?

Hem de çok. İslâm'ı, İslâm Medeniyeti olarak algılamak lâzım. Bugün İslâm dünyasının en

önemli meselesi İslâm medeniyetini inkârdan gelerek Batı medeniyetine yönelmiş olmasıdır. Böyle olunca medeniyet tarifine giren ne varsa onu Batı'dan alacaksınız, medeniyet tarifinin dışında kalanlar ise dinin sahasına bırakılmış olacak. Dini medeniyetsizliğe ya da bir başka medeniyetin gölgesine iterseniz işte bugünkü zillet manzarasını çâresizlik sarmalında düşünür durursunuz.

İslâm dini, kısa zamanda farklı coğrafyalara yayılarak geniş kitlelere ulaşmış oldu. İslâm ile müşerref olan toplumlar ilâhi vahyin aydınlığında kendilerini gözden geçirmeye başladılar. İtikat, amel, hukuk, örf, dünya görüşü, aile yapısı, sosyal yapı v.b. gibi her sahada kendini yeniden inşa dönemi başlamış oldu. İslâm toplumlarının kılcallarına nüfuz eden Kur'an ve sünnetin beslediği İslâm kültürü ve İslâm medeniyeti zaman içerisinde gelişerek büyüdü. Bu gelişmeler ilim, fen, şehircilik, devlet idaresi, mimarî, sanat, hukuk başta olmak üzere her sahada kendini göstermiş oldu ve cami dâima bu gelişmelerin merkezindeydi.

Peki Efendim camiyi böyle değerlendirince neler söylemek istersiniz?

Camiyi bu perspektiften değerlendirdiğimiz zaman bir ma'bed medeniyetinden söz etmemiz gerekiyor. Mimariyi, hattı, tezyînatı hatta mûsikîyi kullanarak, İslâm'ın tevhid akîdesinin, felsefesinin ve ahlâkının simgelerle anlatıldığı, namazın, ezanın, tesbihin sanata dönüştüğü bir ma'bed medeniyeti... "Yeryüzü mescid, gökyüzü kubbe" anlayışı, tefekkür kazanında kaynayıp zevk-ı selîm imbiğinden süzülürken ma'bedlerimiz bilhassa selâtin camilerimiz, kâinat tasavvurunu gökyüzünü kubbe yeryüzünü mescid ölçüğünde minyatürize eden ma'bed medeniyetini yaşatan mukaddes mekânlar oldular.

Muhterem Hocam! Sizin koleksiyonları süsleyen eserleriniz yanında yurtiçi ve yurtdışında birçok camide imzanız bulunuyor. Yanlış anlamayın ama anlattıklarınızı siz uygulayabiliyor musunuz? Meselâ Diyanet İşleri Başkanlığı'nızın hemen yanı başındaki Ahmet Hamdi Akseki

Camii üzerinden konuşacak olursak bize somut örnekler verebilir misiniz?

Ahmet Hamdi Akseki Camii'nde kâinat tasavvuru, fânî varlık âlemini bütünüyle kuşatan düşünce, hat sanatı ve diğer tezyînî unsurlarla birlikte ifade edilmeye çalışılmıştır.

Kubbe künküresinde (göbek) yer alan dairevî yazı Şems Sûresi'nin ilk yedi âyetidir. Bu âyetler kasem (yemin) âyetleridir. Bilindiği gibi yeminler önemli ve değerli şeyler üzerine yapılır. Allah Teâlâ dikkatimizi çekmek ve üzerinde düşünelim diye önemine işaret etmek için meâlen şöyle buyuruyor:

"Güneşe ve onun aydınlığına, onu izlediğinde Ay'a, onu ortaya çıkardığında gündüze, onu bürüdüğünde geceye, göğe ve onu bina edene, yere ve onu yayıp döşeyene, nefse ve onu şekillendirip, düzenleyene and olsun ki;"

Cenâb-ı Hak ilk altı âyet-i celîlede âfâkî âleme, yedinci âyet-i celîlede ise enfûsî âleme kasem ederek dikkatimizi çekiyor. Âfâkî âlem, insanın

kendi dışındaki, enfûsî âlem ise bizzat kendi içindeki âlemdir. Ancak bütün bu varlık âlemi bilindiği gibi fânîdir. Onun için bu âyetlerin yazılı olduğu alan fânîliği ifade eden, fânîlik çemberi ile yani dairevî bir çizgiyle kuşatılarak sınırlandırılmıştır.

Yemini ifade eden "vav" harflerinin celî (büyük) yazılması, yemindeki mânâ vurgusunu şeklen de ifade etmek içindir. Ayrıca "vav"ların ardarda sıralanışı bu varlık âleminde yer alan zerrelere kürelere kadar her şeyin bir cazibeyle döndüğünü hatırlatır. Tabii ki bu dönüşler anlamsız değildir. Kubbe eteğine doğru çark-ı felek şeklinde inen kollarında, yeryüzünde ve gökyüzünde olan her şeyin Allah'ı tesbih ettiğini ifade eden âyetler bulunmaktadır.

Her şey Allah'ı tesbih ederek dönüyor. Bu dönüşlerin anlamsız olmadığını, Yüce Yaratıcı'nın

azameti, sonsuz kudreti, sonsuz merhame-ti karşısında O'nun câzibesine kapılıp, tesbih ederek, zikrederek döndüğünü anlatıyor. Tıpkı bir semâzenin İllâhî cezbenin coşkusuyla semâ etmesi gibi.

Çark-ı feleğin kollarına kubbenin etek kısmından bakarsanız, semâzenin tennûre eteğinde meydana gelen şekilleri fark edeceksiniz. Kubbenin tamamını bu gözle değerlendirecek olursanız semâ eden bir Hak âşığının kendinden geçercesine semâ ettiğini görebilirsiniz.

Hocam! Benzeri uygulamalar daha önce yapılmış mı?

Bu uygulama İslâm Sanat Tarihi'nde bir ilktir. Çark-ı felek kollarında yedi ayrı kalem kullanılmıştır. Kalem geçişleri fark edilmez. Dikkat ederseniz kubbede uzanan bir perspektif var.

Evet, dikkatli bakınca fark ediliyor. Bahsettiğiniz perspektif sanki âyetlerin gökten yeryüzüne inişini de anlatıyor gibi.

Evet aynen öyle. Kubbe kasmağına gelirse, oraya Esmâ-i Hüsnâ yazılmıştır. Bu da Cenâb-ı Hakk'ın varlık âlemine esmâ-i ilâhisiyle tecellî ettiğini ifade etmektedir.

Aşağıda dört aslan göğsünde sağ önde teakkul, sol önde tefekkür, sağ arkada tezekkür ve sol

arkada sonu teşekkürle biten âyetlerle akletmenin, fikretmenin insana mahsus en önemli iki cevher olduğuna, tezekkürle vefâ ve sadâkatin, teşekkürle de kadir-şinaslığın ve nezâketin, insan olabilmenin olmazsa olmaz önemli hasletleri olduğuna işaret edilmiştir.

Yay şeklindeki kemerler üzerinde de yazılar var. Ne yazıyor o kemerlerde?

Camide dört adet taşıyıcı yay kemer bulunmaktadır. Yine ilk olarak bu kemerlere "Kırk hadis" yazılmış oldu. İtikat, ibâdet, ahlâk ve dua konularından 10'ar adet hadis olmak üzere kırka tamamlandı. Bu hadislerin meallerine bakılırsa bir müminin dünyevî-uhrevî hayatını bütünüyle kuşatan kısa, öz düsturlar olduğu görülecektir.

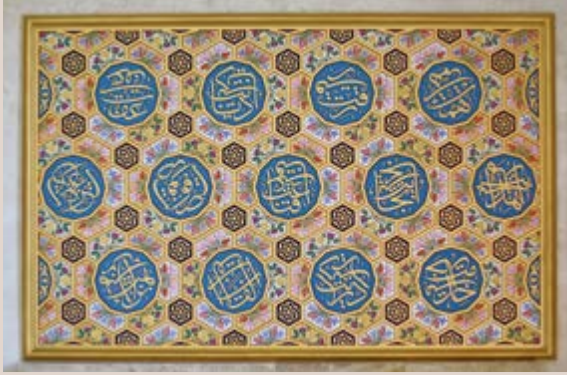
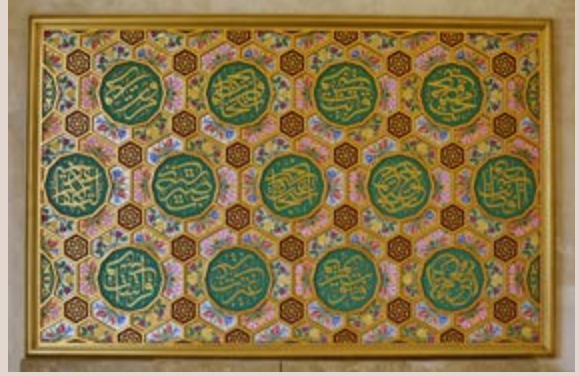
Mihrab kuşak yazısının uygulamasında da bir ilk gerçekleşmiş oldu. Dekupe edilen yazılar arka planda bulunan ışıklar sâyesinde görülebiliyor ve okunabiliyor. Minber özgün bir üslûpla yapıldığı için minber külâhı bulunmamaktadır.

Oysa ki minber külâhının tarihî gelişimi ona farklı bir anlam kazandırmıştır. Peygamber Efendimiz'in hutbe îrad buyurdukları üç basamaklı minberine Hz. Ebû Bekir Efendimiz bir basamak ilâve yaptırarak Allah Rasûlü'ne hürmeten bir basamak aşağıda durmuş ve cemaate öyle hitap etmiştir. Ondan sonra sırasıyla Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali (R.A.) her biri birer basamak ilâve yapmak sûretiyle basamaklar çoğalmış oldu. Daha sonraları Peygamber Efendimiz'in hutbe îrad buyururken durduğu basamak üzerine kürsî ve külâh yapılmak sûretiyle

Peygamber Efendimiz'in makamı kabul edildi. Efendimiz'in kırk bohçaya sarılı lıhye-i seâdeti sedef kakmalı sandık içinde olmak üzere bir sehpaye yerleştirilir ve üzerine yeşil bir şal örtülerek bu külâh altında muhafaza edilirdi. Kandil gecelerinde özellikle Kadir gecesinde hurmet ü ta'zîm ile salavat ve tekbirlerle oradan indirilerek cemaatin ziyaretine açılırdı. Peygamberi zî-şân'ın mübarek saçının, sakalının bir tek teli karşısında peygamber sevgisiyle gönülleri titreyen, onun hasretiyle göz yaşları döken temiz, salih müminler görürdünüz. Tapınmak zanne-

dip buna karşı duranlar, bunun ibâdet değil muhabbet olduğunu bilselerdi emînim bigâne kalmazlardı.

Ahmet Hamdi Akseki Camii'nin külahsız minberinin tam üst aksına İsm-i Nebî yazmak istedik, mimarî zarûretten hazfedilen külâha îvaz olmak üzere şahidlik etsin diye. Mihrabın sağında İsm-i Celâl, solunda İsm-i Nebî yazmak âdet olduğundan yanlış anlamalara sebep olur endişesiyle arz etmeye çalıştığım bu ince nüansı uygulama imkânı olmadı ve alışılmışı tercih etmek zorunda kaldık.

Kıymetli Hocam, kapı girişlerinde içinde yazı bulunan panolar var. Buraya kadar verdiğiniz bilgiler ışığında onların da muhakkak bir anlamı vardır diye düşünüyorum.

Tabii ki var. Bizim medeniyetimizde anlamı olmayan bir şey yoktur. Yani her şey fonksiyoneldir.

Camiye doğu ve batı cihetinde bulunan kapılardan girdikten sonra ayakkabılıklarla bölünmüş sahanlıklarda sağır duvarları tezyîn maksadıyla, hem dekoratif hem de anlamlı panolar tasarlamış olduk. Bu uygulama da ilklere aittir. Cami harîmine girmezden önce ve camiden çıkarken bir müminde bulunması gereken ahlâk-ı hamîde ve haslet-i cemîleyi cami cemaatine hatırlatmak istedik. Bunlar; mahviyyet, mürüvvet, fütüvvet, uhuvvet, sehâvet, şecaat, gayret gibi fütüvvet erbâbının hayatlarında kendilerine düstûr edindikleri prensiplerdir.

Dünyada Kur'an-ı Kerim'in Ulaşmadığı Yer Kalmasın

Hediyem Kur'an Olsun

Türkiye Diyanet Vakfı, Diyanet İşleri Başkanlığı işbirliği ile Kur'an-ı Kerim'in çağlar üstü evrensel mesajını olabildiğince geniş kitlelere ulaştırmak, onu okuma, anlama ve yorumlama konusundaki çabaları desteklemek amacıyla "Hediyem Kur'an Olsun" kampanyasını başlattı.

Ramazan ayında başlatılan proje ile hayırseverlerden bağış yoluyla temin edilen Kur'an-ı Kerimler, Türkiye'de ve yurt dışında Kur'an-ı Kerim bulunmayan yerlere, ihtiyaç duyan ancak satın alma gücü olmayan kişi ve kurumlara ulaştırılıyor.

Hedef kitlesi, yurt içi ve yurt dışındaki Kur'an ihtiyacı olan kişi ve kurumlar olan proje sayesinde, herkesin rahatlıkla okuyabileceği şekilde basılan Kur'an nüshası, yurt dışında öncelikle Balkanlar ve Orta Asya ülkeleri başta olmak üzere Latin Amerika, Kafkaslar, Güney Asya ve Ortadoğu'daki ülkelerde bulunan yerel STK'lar ve dini idarelerden gelen istek üzere ulaştırılacak.

Yurt içinde, İmam Hatip liseleri, ilahiyat fakülteleri, yükseköğrenim öğrenci yurtları, hastaneler, cezaevleri, il ve ilçe kütüphaneleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kütüphaneleri, oteller ve web sayfası üzerinden talepte bulunan tüm kişi, kurum ve kuruluşlara iletilecek.

Başlatılan kampanya çerçevesinde ilk etapta yurtiçi ve yurtdışında 1 milyon adet Kur'an-ı Kerim'in ihtiyaç duyulan yerlere ulaştırılması hedefleniyor.

Kur'an-ı Kerimi her gönle ulaştıracak olan proje, belli bir süreye ilişkin değil uzun soluklu olarak planlandı.

SMS ve Online bağış yapabilirsiniz

Başlatılan kampanya doğrultusunda, Türkiye Diyanet Vakfı üzerinden açılan banka hesaplarına ve SMS mesajlarına yapılan yardımlarla temin edilen Kur'an-ı Kerimler, dünyanın ihtiyaç duyulan her yerindeki kişi ve kuruluşlara ulaştırılıyor.

Bağış yapmak isteyenler bu hayra katılarak kısa mesaj, banka veya elden bağış yöntemiyle istediği miktarda Kur'anı ihtiyaç duyan kişi ve kurumlara hediye edebilir.

Proje için özel ve her türlü bilginin edinilebileceği www.hediyemkuranolsun.com web sayfası hazırlandı. Tüm GSM operatörlerinden 4333 nolu SMS numarasına 12 TL, online bağış yöntemleriyle yurt içinde 8 TL, yurt dışında ise kargo bedeliyle birlikte 12 TL tutarında bağış ile Kur'an-ı Kerimler ilk etapta Balkanlar ve Orta Asya'da 18 ülkeye ulaştırılacak.

1 milyon hediye Kur'an-ı Kerim

Proje kapsamında yapılan çalışmalarını değerlendiren Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, TDV'nin kurulduğu günden itibaren Kur'an-ı Kerim'e hizmet etmeyi kendine görev telakki ettiğini, günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığı ile birlikte Balkanlar, Kafkasya, Türk Cumhuriyetlerinden Uzak Doğu'ya, Latin Amerika ve Afrika ülkelerine kadar faaliyet alanını genişlettiğini belirtti.

PROJELERİMİZ

Türkiye Diyanet Vakfının Türkiye’de 999 şubesi ve 102 ülkedeki faaliyetleriyle ülkemizin iyilik hareketi haline geldiğini ifade eden Palakoğlu, bu ülkelerde sürdürülen faaliyetler esnasında bazı bölgelerde Kur’an-ı Kerim bulamadık-

ları için hocanın nezaretinde hafızlık yapanların tamamının 21. yüzyılda bir tek Mushaf’tan ezber yapmaları, kumlara ve tahta parçalarına yazarak öğrenme ve ezber yapıyor olmalarının kendilerini üzdüğünü söyledi.

Son zamanlarda yurt içinde ve yurt dışında yoğun bir şekilde Kur’an talebiyle karşılaştıklarını ifade eden Palakoğlu, şunları kaydetti:

“Yurt dışında ihtiyaç duyulan coğrafyalarda, yurt içinde de okullar, yurtlar, hastaneler, cezaevleri, Kur’an Kursları, yoksullara ve hafızlık öğrencilerine ulaştırılmak üzere; Kur’an-ı Kerim ve Kur’an-ı Kerim mealleri dağıtımına yönelik bir kampanya düzenlenmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu amaçla Diyanet İşleri Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile Kur’an-ı Kerim’in çağlar üstü evrensel mesajını olabildiğince geniş kitlelere ulaştırmak, onu okuma, anlama ve yorumlama konusundaki çabaları desteklemek amacıyla ‘Hediyem Kur’an Olsun’ kampanyasını başlattık.”

“Kur’an-ı Kerim’in dokunmadığı hiçbir gönül kalmaz istiyoruz”

Hediye edilecek Kur’an-ı Kerim’in mealinin de farklı dillerde basılacağını vurgulayan Palakoğlu, “Hediyem Kur’an Olsun projesi, farklı dillerde oluşturulan mealleriyle daha çok insanın Kur’an’a ulaşmasına, anlamasına ve hayatına Kur’an’la anlam kazandırmasına ve İslam dininin doğru anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Kur’anlar İngilizce, Rusça, İspanyolca, Fransızca dillerinde mealli olacaktır. İlerleyen aşamalarda gelen talepler doğrultusunda farklı dillerde meal-ler de hazırlayabileceğiz. Türkiye’de

Hediyem Kur'an Olsun

4333

Kuran uaz 90 günde

Tüm tutarlı hatırlardan yapacağımız her başta 12 tidedir

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

www.hediyemkuransun.com

Aliyyül Kari kıraati, yurt dışı nüshalarda ise resmi Osmani kıraati üzere basılmış nüsha dağıtılabacaktır” dedi.

Hız. Peygamberimizin Veda Hutbesi’nde, yolunuzu şaşırılmamak için sarılmamızı istediği ve kıyamete kadar bize emanet olarak bıraktığı en önemli iki değerden birinin Yüce Kitabımız Kur’an olduğuna işaret eden Palakoğlu, “Biz Türkiye Diyanet Vakfı olarak, artık, yeryüzünün hiçbir yerinde, Kuran’ın hayalini kuran hiçbir ev, Allah’ın sözünü kalbine indirmeyen hiçbir mümin kalmasın istiyoruz. Kur’anın ışığı bütün insanlığın yolunu aydınlatсын, dokunmadığı hiçbir gönül kalmasın diye hayırseverlerimizin desteğiyle Kur’an hediye ediyoruz. Hediyeğimiz Kur’an Olsun, insanlık doğru yolda buluşsun istiyoruz” şeklinde konuştu.

Başlatılan kampanyanın “Kur’an-ı Kerimi her gönle ulaştıracak bir proje” olduğunu ifade eden Palakoğlu, “Böyle hayırlı bir kampanya ile yurdumuzun her köşesinde, yurt dışındaki vatandaş ve kardeşlerimizin bulunduğu tüm ülkelere ulaşılmış olacaktır” dedi.

Türkiye Diyanet Vakfından Suriyeli Türkmenlere Bayram Yardımı

Türkiye Diyanet Vakfı öncülüğünde, İzmir il ve ilçe müftülükleri tarafından temin edilen 12 tır dolusu insani yardım, iç savaşın yaşandığı Suriye'deki muhtaç ailelere Ramazan bayramı öncesinde ulaştırıldı.

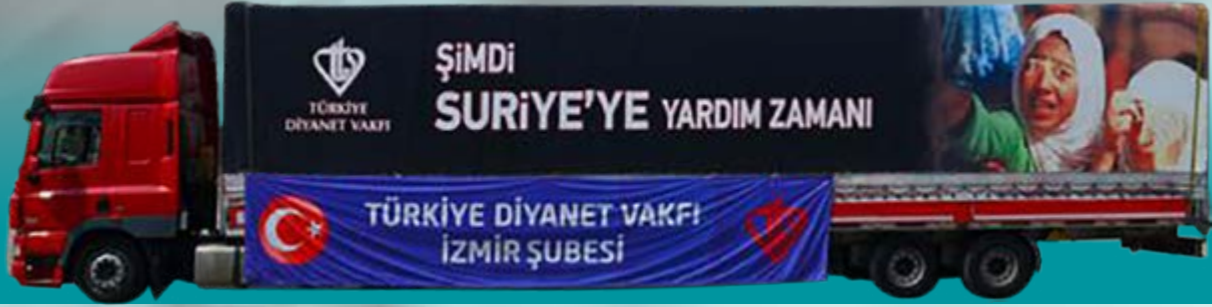
Türkiye Diyanet Vakfı İzmir Şubesi ile il ve ilçe müftülükleri tarafından, Suriye'de yaşanan çatışmalarda zor şartlarda hayatta kalmaya çalışan Türkmenler'e gıda ve temizlik alanındaki insani ihtiyaçlarını gidermek ve yardımcı olmak amacıyla Ramazan'da yardım kampanyası başlatıldı.

Kampanya kapsamında İzmir'de toplanan 12 tır dolusu malzeme dualarla Suriye'ye gönderildi. Tırlar yola çıkmadan önce Gaziemir Ulu Camii yanındaki alanda İzmir Müftüsü Ramazan Muslu, ilçe müftüleri ve vatandaşların katıldığı tören düzenlendi. Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayan törenin ardından yardım malzemeleri Suriye'deki Türkmenlere gönderildi.

İzmir İl Müftüsü Ramazan Muslu, uğurlama töreninde yaptığı konuşmada, Diyanet İşleri Başkanlığının bu yıl ramazan ayının ana teması

olarak benimsediği "Vakit iyilik vakti, bu Ramazan ve her zaman" konsepti çerçevesinde yardım kampanyası başlatıldığını anlattı.

Muslu, "İzmir il ve ilçe müftülükleri olarak TDV şubelerinin iş birliği, hayırsever vatandaşlarımızın katkıları, ilçe müftülerimiz ve değerli personelin üstün gayretleriyle İzmir'den Suriyeli kardeşlerimiz için iki hafta gibi kısa bir zaman diliminde oluşturulan 12 tırdan oluşan ilk yardım konvoyu yola çıkıyor. Yardım konvoyundaki 6 tır un, 2 tır gıda kolisi, 1 tır temizlik ve hijyen kolisi, 1 tır ayçiçeği yağı, 2 tır muhtelif gıda; mercimek, pirinç, makarna, bulgur ve benzeri olmak üzere yaklaşık 300 ton malzeme içermektedir. Göndereceğimiz malzemenin yarısını halkımızın aynı gıda yardımı ile diğer yarısını İzmir genelinde düzenlenen nakdi yardım kampanyasında düzenlenen yardımlarla satın alınmıştır" dedi.

Zamanın darlığı ve tır temininde yaşanan sıkıntı sebebiyle hali hazırda 3 tırlık malzemenin ramazan sonuna ertelendiğini ifade eden Muslu, "Yardımlarımızın tamamı Türkiye Diyanet Vakfı Genel Merkezi sorumluluk ve koordinesiyle, Kilis Öncüpınar Sınır Kapısı'ndan çıkartılıp Suriye'nin çeşitli bölgelerindeki Türkmen kardeşlerimize dağıtılacaktır. Bu yardımlar hem orada hayati tehlike yaşayan hem de gıda sıkıntısı yaşayan kardeşlerimizin bir nebze olsun onların yaşamış oldukları durumu iyileştirme adına İzmir'den yapılan iyilik hareketidir" diye konuştu.

"Türk halkı bize sahip çıktı"

İzmir'den yola çıkan konvoyun taşıdığı yardımlar, Suriye'nin Halep ve Azez kentlerindeki ailelere dağıtıldı.

Suriye'deki yardımları organize eden Suriye Türkmen Milli Hareketi Başkan Yardımcısı Tarık Sulo Cevizci, dağıtılan yardımların un, şeker, makarna, yağ, çocuk bezi ve diğer zorunlu temel gıda maddelerinden oluştuğunu söyledi.

Türkiye'den yapılan yardımların sürecini belirten Cevizci, "Ramazan Bayramı dolayısıyla Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Suriye'deki Türkmen ve Araplara gönderilen yardımlar, halk tarafından memnuniyetle karşılandı" dedi.

Suriye'de yapılacak yardımlara aracılık etmeye çalıştığını, yardımları Suriye'ye ulaştırmada köprü görevi gördüklerini Türkmen asıllı Cemal Karslı da "Hem Türkiye bizim vatanımız, hem Suriye bizim vatanımızdır. İki tarafın halkı bizim halkımızdır. Bu yardımları dağıtmak üzere Suriye'ye geldim. Yardım verdiğimiz Türkmenlerin adeta gözlerinin içi parlıyor. Türkmenler bu yardımlarla şunu anladılar, bizim de arkamızda birileri var, oda Türkiye'dir. Türkiye'nin onları desteklemesinden çok umutlular" diye konuştu.

Havan Killis köyünde yardım alan 90 yaşındaki Döne Mahmut, yardımlar için Türk yetkilileri ve Türk halkına teşekkür ederek, "Allah onlardan razı olsun" dedi.

Yardım ulaştırılan İbrahim Muhammed de Türk halkının kendilerine sahip çıktığını söyledi. Başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Başbakan Ahmet Davutoğlu ve Türk hükümeti ile Türk halkının Türkmenlere sahip çıktığını belirten Muhammed, "Bugün Türkiye'de bayram var ancak burada bayram yok. Burada savaş var" diye konuştu.

Yardım alan Hasan Ali ise iç savaşın yaşandığı Suriye'deki Türkmenlerin gönderilen yardımlarla bayrama bir nebze de olsa mutlu girdiğini kaydetti.

Peygamber Sevgisi ve Şair Nâbi

Osmanlı padişahlarının, her yıl hac mevsiminde Haremeyn-i Şerife'nin ahâlisine, mukaddes yerlerin ve hac yollarının emniyetini sağlayan Mekke şeriflerine ve Hicaz bölgesine gönderdikleri Surre alaylarında yaşanan bazı hadiseler yüzyılları aşarak bütün canlılığıyla günümüze kadar ulaşmıştır.

Surre alayları sırasında yaşanan ibretlik hatıraların belki de en etkileyicisi, büyük divan şairi Nâbi'ye atfedilen hadisedir. Anlatılanlara göre, hac mevsiminde yola çıkan Urfalı mutasavvıf Şair Nâbi; devlet ricalinden oluşan bir kabile ile Medine'ye yaklaşmaktadır.

Gönlü Peygamber aşkıyla kavru lan Nâbi, Medine'ye yaklaştıkça hiç uyumamaktadır. Medine sınırına iyice yaklaştıkları gece, istirahat esnasında bir paşanın ayağını Medine'ye doğru uzattığını ve o haliyle uyduğunu görür. Bu durumdan çok müteessir olan Nâbi şu beyitleri yazar:

*Sakın terki- edepten kûy-i Mahbûb-i Hudâ'dır bu
Nazargâh-ı ilâhîdir makam-ı Mustafâ'dır bû*

*Felekte mâh-ı nev Bâbu's-selâm'ın sine-çâkidir
Bunun kandili cevzâ matla-ı nûr-i ziyâdır bû*

*Habîb-i Kibriyâ'nın hâbgâhıdır fazîlette
Tefevvuk-kerde-i arş-ı Cenâb-ı Kibriyâ'dır bu*

*Bu hâkin pertevinden oldu deycûr-i adem zâil
Amâdan açtı mevcûdât çeşmin tûtiyâdır bu*

*Murâât-ı edep şartıyla gir Nâbî bu dergâha
Metâf-i kudsiyândır bûsegâh-ı enbiyâdır bu*

Kafile yoluna devam ederek sabah ezanı vakti Medine'ye ulaşır. Mescid-i Nebevî'nin müezzinleri minareden Nabi'nin bu Naatını okumaktadır. Nabi donup kalır. Namazdan sonra müezzinlerin yanına gider ve sorar: "Siz bu naatı nerden öğrendiniz?"

Müezzinler şöyle anlatırlar: "Bu gece Allah Resulü rüyamızda bize 'Ümmetimden Nabi isimli bir şair beni ziyarete geliyor. Bu zat bana karşı büyük bir aşk ve sevgi ile doludur. Bu aşkı sebebiyle şöyle bir naat yazmıştır. Siz bu naatı onun Medine'ye girişi şerefine bu sabah minarelerden okuyarak onun gelişini kutlayın' buyurdu. Biz de bu emr-i Nebevîyi yerine getirdik" deyince Nabi hiçkırâ hiçkırâ ağlamaya başlar. Büyük şair hem ağlıyor, hem de şunları söylüyordu: "Demek iki cihan güneşi bana ümmetim dedi. Demek ki iki cihan güneşi beni ümmetliğine kabul buyurdu..."

Orta Asya'nın En Büyük Camisi Bişkek'te Yükseliyor

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) tarafından yaptırılan ve 6 bin kişinin ibadet edebileceği Orta Asya'nın en büyük camisi, Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te yükseliyor.

Vakıf tarafından yaptırılan Bişkek Camisi'ne ilişkin bilgi veren TDV Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, Bişkek'te 35 dönümlük arazi üzerinde inşaaata başladıklarını, kaba inşaatın tamamlandığını söyledi.

Palakoğlu, minber, mihrap ve kürsü gibi malzemeleri Türkiye'den götürerek monte ettiklerini belirterek, "Bu güzel cami Türk halkından Kırgız halkına güzel bir hediye olacaktır. İnanıyorum ki bugüne kadar Kırgızistan'a yapılan bütün yardımlar, bağışlar ve yatırımlar bir tarafa, bu cami bittiğinde inşallah Kırgızistan'ın ve Orta

Asya'nın en büyük camisi olacaktır. Camimiz Kırgızistan'ın manevi hayatına önemli katkılar sunacaktır" dedi.

Caminin Osmanlı mimarisiyle yapıldığını kaydeden İsmail Palakoğlu, yapıma katkı sağlayan başta hayırseverler olmak üzere mühendisinden işçisine kadar herkese teşekkür etti.

"Ümmetin her bir ferdi ile kalpleri ve gönülleri buluşturacak birlik mekanları" inşa ettiklerini kaydeden Palakoğlu, "1975 yılında Kocatepe Camii'nin temeline attığımız ilk harcın ardın-

dan bugüne kadar ülkemizde 3 bin 421, 25 ülkede ise 100'ün üzerinde cami ve eğitim binası yapılmıştır" diye konuştu.

İsmail Palakoğlu'nun verdiği bilgiye göre 2016'da açılması planlanan caminin ince işçiliğini TDV iştiraki olan KOMAŞ AŞ yaptırıyor.

Kapalı alan toplamı 7 bin 500 metrekare olan camide, aynı anda 6 bin kişi namaz kılabilir. Bu sayı açık alanlarla birlikte 16 bine kadar çıkacak.

Yurt dışı camileri için 8 milyon TL bağış

Palakoğlu, 9 ülkede cami inşaatları, 7 ülkede de 16 caminin yer tahsis ve projelendirme işlemlerinin devam ettiğini, yurt dışı cami inşaatları için 17 Nisan 2015 tarihinde düzenlenen yardım kampanyasının sonuçlandığını ve 8 milyon 60 bin 630 TL bağış toplandığını bildirdi.

İsmail Palakoğlu, "Yurt içinde ve yurt dışında yapımını üstlendiğimiz camilerin inşaatları, hayırseverlerimizin bağışlarıyla yükseliyor. Yurt dışında ve yurt içinde cami inşaatlarımız sürerken, Kazakistan'ın Türkistan şehrinde, Hoca Ahmet Yesevi Camii ile Kırıkkale Merkez Nur Camii ve Çorum Akşemsettin Camii'ni ibadete açtık. Arnavutluk Tiran Merkez Camii ve Cibuti 2. Abdulhamid Camii'nin ise temelini attık" ifadelerini kullandı.

Küba'da İlk Mescit TDV'nin Katkılarıyla Açıldı

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) Genel Müdürü İsmail Palakoğlu, gazetecilere yaptığı açıklamada, Küba'da ramazan ayında Müslümanların ibadetlerini yerine getirmeleri için bir mescit açıldığını ve bu mescidin TDV'nin katkılarıyla Küba'ya yapılacak olan cami tamamlanana kadar açık olacağını bildirdi.

Küba'nın, Havana kentinde tarihi bir mekanı mescit için tahsis ettiğini belirten Palakoğlu, ramazan ayında buradaki Müslümanların ilk kez bir mekanda teravih ve cuma namazlarını kılabildiklerini söyledi.

Tahsis edilen bu mekanın 200 metrekare olduğunu ve Küba'da yapılması planlanan caminin

Hiç caminin bulunmadığı Latin Amerika ülkesi Küba'da, ramazan ayında Müslümanların ibadetlerini yerine getirmeleri için bir mescit açıldı.

açılışına kadar hizmet vereceğini belirten Palakoğlu, inşa edilecek caminin yer tahsis işleminin bittiğini, projelendirme ve teknik hazırlıklarla ilgili sürecin de başladığını kaydetti.

Küba'da yerli Müslümanların daha önce namaz kılacakları bir mekanın olmadığını kaydeden Palakoğlu, sadece diplomatların gidebildiği eski müzenin içinde bir yerin bulunduğunu hatırlattı.

Yurt dışında 100'ün üzerinde cami ve eğitim binası yaptık

Vakfın cami inşaat faaliyetlerini ilişkin de bilgi veren Palakoğlu, halen 9 ülkede cami inşaatları, 7 ülkede de 16 caminin yer tahsis ve projelendirme işlemlerinin devam ettiğini belirtti. Palakoğlu, yurtdışı cami inşaatları için 17 Nisan'da düzenlenen yardım kampanyasının sonuçlandığını ve bu kampanyada 8 milyon 60 bin 630 lira bağış toplandığını söyledi.

Yurtdışında inşaatları devam eden ve tamamlanmış camilerin son durumlarını da basın mensupları ile paylaşan Palakoğlu, şöyle konuştu:

"Belarus'un başkenti Minsk'te 5 bin cemaat kapasiteli camimiz bitmek üzere, Moskova merkezde yaklaşık 5 bin kişilik caminin de inşaatı tamamlanmak üzere, Kırgızistan Bişkek'te Kocatepe Camisi'nin birebir aynısı yapılıyor. Kazakistan Hoca Ahmet Yasevi Cami geçtiğimiz aylarda açılmıştı. Kıbrıs'ta Lefkoşa Hala Sultan Camisi de Selimiye Cami'nin birebir aynısı olacak ince işçiliği başladı, 2016 sonlarında tamamlanmış olacak. Arnavutluk'ta merkezde Namazgah Camisi'nin temeli atıldı. İstanbul Ataşehir Mimar Sinan Camisi'nin bir benzeri oraya inşa ediliyor."

Kosova, Kırım, Romanya, Macaristan, İngiltere'de de cami projelerinin olduğunu anlatan Palakoğlu, Amerika'da yapılmış olan İslam Merkezi'nin de tamamlandığını kaydetti.

Palakoğlu, yurt içinde ve yurt dışında yapımını üstlendikleri camilerin inşaatlarının hayırseverlerin bağışlarıyla yükseldiğini vurgulayarak, "Türkiye'de şu anda vakfımızın marifetiyle yapılan 3 bin 500 civarında cami ve mescit var. Yurtdışında bugüne kadar 20 farklı ülkede 100'ün üzerinde cami ve eğitim binası yapılmıştır" diye konuştu.

“İçi Yanık, Gözü Yaşlı” Sahabi: “Abdullah Zülbicâdeyn”

“Müzeyne kabilesine mensuptur. İslâm’a girmeden önceki ismi Abdüluzzâ idi. Hz. Peygamberimiz bu ismi Abdullah olarak değiştirdi. Ünlü sahâbî Abdullah b. Mugaffel’in amcasıdır. Resûl-i Ekrem ona Zülbicâdeyn diye hitap ettiğinden bu lakapla tanınmıştır.

Küçük yaşta iken babası hiçbir şey bırakmadan ölünce varlıklı bir kişi olan amcasının himayesinde büyüdü; onun sayesinde deve, koyun ve köle sahibi oldu. Meskûn bölgeden uzakta yaşayan Zülbicâdeyn, Resûlullah’ın Medine’ye hicret etmesi üzerine İslâm’a büyük ilgi duydu, fakat amcası buna karşı çıktığından Müslümanlığı benimsemeye cesaret edemedi. Nihayet bir gün amcasından Müslüman olmak için izin istedi. Bu isteğine de şiddetle muhalefet eden amcası, böyle bir şey yaptığı takdirde sırtındaki elbiseye varıncaya kadar her şeyini elinden alacağını söyledi. Buna rağmen Zülbicâdeyn, taş tapmayı bırakacağını ve Hz. Muhammed’e tâbi olacağını söyleyerek amcasının verdiği her şeyi iade etti.

Resûl-i Ekrem’in yanına gitmek için giyeceği bir elbisesi kalmadığından annesi ona “bicâd” de-

nilen bir kumaşı (veya bir kilimi) ikiye bölerek bir tür elbise yaptı. Medine’ye varınca geceyi Mescid-i Nebevî’de geçirdi ve sabah namazında kıyafetiyle Resûl-i Ekrem’in dikkatini çekti. Resûlullah ona kim olduğunu sorunca, “Ben abdim” diye cevap verdi. Hz. Peygamber de “Hayır, sen Abdullah Zülbicâdeyn’sin” dedi. Ardından o günden itibaren sahâbe arasında bu lakapla tanındı. Ardından Resûlullah’ın tâlimatıyla Selemeoğulları tarafından evlendirildi. Daha sonra bazı gazvelerde Resûl-i Ekrem’e rehberlik etti, Tebük Gazvesi’nde onun devesini güzel nağmelerle yürüttü.

Zülbicâdeyn Kur’an okurken, Allah’ı zikredip dua ederken sesini yükseltirdi. Ashaptan biri onun bu halinden söz ederek riyakârlık yaptığını ima edince Resûl-i Ekrem onun riyakâr değil “içi yanık, gözü yaşlı” bir kimse olduğunu söyledi (Müsned, IV, 337). Zülbicâdeyn, Tebük Gazvesi sırasında hummaya yakalandı ve bir gece öldü. Cenaze namazı Resûlullah tarafından o gece kıldırıldıktan sonra yakılan bir ateşin ışığında defnedildi. Resûl-i Ekrem kabrinin geniş tutulmasını ve naaşının hırpalanmadan taşınmasını emretti; ardından bizzat kabrine

inerek Hz. Ebû Bekir ile Ömer'in yardımıyla naaşı alıp kabre koydu. Defin işlemi tamamlandıktan sonra Resûlullah kibleye döndü ve ellerini kaldırarak, "Allahım! Ben ondan razıyım, sen de razı ol!" diye dua etti ve onun "Allah'ı ve resulünü seven, içi yanık, gözü yaşlı ve çok Kur'an okuyan bir kimse" olduğunu söyledi. Olayı iz-

leyen Abdullah b. Mes'ûd'un, "Ben ondan on beş yıl önce Müslüman oldum" dediği, Zülbi-câdeyn'in Resûl-i Ekrem tarafından kabre konulup methedilmesine çok imrendiği ve onun yerinde olmayı çok istediği rivayet edilir."

(İslam Ansiklopedisi, Cilt: 44; sayfa: 551)

MAKALE

MEVSİMLER VE BESLENME

“İnsan, doğal yaşam ortamı ve doğanın doğal sunusu hep bir denge üzerine hareket eder. Mevsiminde ve doğal şartlarda yetişmiş sebze ve meyveler, metabolizmanın sağlıklı ve düzenli çalışması için en uygun olanlardır. Zorlandırılmış şartlar altında yetiştirilen birçok sebze hormon içermektedir.”

Prof. Dr. İbrahim SARAÇOĞLU

Değerli okuyucu, çocukluk ve gençlik yıllarımı hatırlıyorum. Tarlamızda çıkan sebze ve meyvelerden hangi mevsimde olduğumuzu algıladım. Hangi sebzenin veya meyvenin hangi mevsimde çıktığını bilirdik. Maalesef, günümüzde yetişen gençlerin böyle bir şansı yok... Her mevsim diledikleri sebze ve meyveyi görüyorlar ve tüketebiliyorlar. Salatalığın gerçekte hangi mevsimde çıktığını sorun, bilemeyeceklerdir. Gerçekte muz hangi mevsimde çıkar diye sorun, zorlanacaklardır. Çilek doğal olarak hangi mevsimin meyvesidir diye sorarsanız, cevap verirken belki de uzun uzun düşünmek zorunda kalacaklardır. Her mevsimde istediği sebze ve meyveyi bulabilen günümüzün insanı daha mı şanslı diye sorarsanız, be-

nim cevabım kesinlikle hayır olacaktır. İşte, bu noktayı aşağıdaki satırlarda sizlerle tartışmak istiyorum.

Değerli okuyucu, bir insanın doğal yaşam ortamını hayal etmeye çalışın... Nedir bir insanın doğal yaşam ortamı? Doğup büyüdüğü çevrenin havası, suyu, toprağının kimyası, soluduğu havanın sıcaklığı ve nemi, doğup büyüdüğü çevrede yetişen bitkiler, meyve ve sebzeler... Bu kişi, yaşadığı bölgenin tamamı ile bir bütündür.

Yaşadığı bölgenin doğal dengesi içerisinde, tabiat ananın sunduğu sonsuz nimetlerin içerisinde yaşamakta ve gelişmektedir. Bu sadece insana özgü değildir. O bölgede yaşayan tüm

canlılar (hayvanlar ve bitkiler) bir harmoni (ahenk) içerisinde hayatlarını sürdürürler. Tüm canlılar, o bölgenin doğal çevre şartlarına ayak uydurmuş bir şekilde dengeli ve nizama uygun olarak yaşarlar. Tabiat ana o bölgenin şartlarına göre çok sayıda çeşitli imkânlarını sunar. Mevsimler değiştikçe aynı çeşitlilik devam eder gider...

Her canlı bulunduğu habitatın gereksinimlerine göre yaşar ve ölür. Canlıların bulunduğu ortam yaşamsal faaliyetlerinin her basamağını etkiler. Yükselere çıkıldıkça bitkilerin boyunun kısalması mevsimsel değişimin canlı üzerindeki görsel etkisidir. Hatta birçok araştırmacı yeni tür bulduklarını iddia eder. Fakat detaylı baktıklarında sadece mevsimsel adaptasyon olduğunu görecektir.

İnsanların metabolizması da mevsimlere ayak uydurmuştur. Bölge insanı, yaşadığı ortamın doğal sebze, meyve ve tahıllarından mevsimlere göre beslenir. Kısaca, insan yaşadığı bölgenin besinleri ile bir uyum içerisinde. Metabolizması ona göre gelişmiş ve uyumludur. Bu

noktada sizlere bir örnek vermek istiyorum. Güneydoğu Anadolu bölgesinin patlıcanlı kebabının ne denli ünlü olduğunu ve bu yörede patlıcanın ve domatesin ne kadar bol tüketildiğini bilmeyenimiz hemen hemen yoktur. Patlıcan, en az on tane alerjen etkin maddeye sahiptir. Aynı şekilde domates de alerjen bir sebzedir. Ancak, patlıcan kadar çok sayıda etkin alerjen madde içermez. Bu yörenin insanlarına tabiat ananın doğal dengesi içerisinde kurduğu ve sunduğu anti alerjen bir meyve vardır. Bu meyvenin adı karpuzdur. Karpuz, çok sayıda anti alerjen etkin madde içerir. İşte, öğünlerde bol tüketilen patlıcanın alerjik reaksiyonlarını nötralize eden (zararsız hale getiren) patlıcanın yemeğinin üzerine tüketilen karpuzdur. Bu basit örnek, o bölge insanlarına, doğanın kendi doğal dengesi içerisinde sunduğu doğal dengeli beslenme şeklidir. Bir an için, bu yöre insanların patlıcanlı öğünlerden sonra karpuz yerine ananas tüketmeye başladığını düşününüz... Ananas, çok sayıda alerjik etkin madde içerir. Bir taraftan patlıcanın, diğer taraftan da ananasın alerjen etkin maddeleri, değişik karakterde alerjik reaksiyonların ortaya çıkmasında tetikleyici olacaktır. Birkaç ay sonra yöre insanların çoğunda beslenme şekline bağlı olarak, bazı şikayetler ortaya çıkmaya başlayacaktır. En başta alerjik reaksiyonlar başlayacaktır. Alerjik reaksiyonlar denilince aklınıza sadece derinizdeki kaşıntı ve kızarıklıklar gelmemelidir. İç organlarınızda alerjik tepki göstermeye başlayabilir. İç organlara bağlı alerjik reaksiyonlar değişik şekillerde şikayetlerin ortaya çıkmasına neden olabilir.

Değerli okuyucu, çocukluğumun ve gelişme çağımın geçtiği yörenin doğal besinlerini tüketmeye özellikle özen gösteririm. Bu demek değildir ki, diğer coğrafyalardan veya iklim

UNUTMAYINI!
DOĞA ASLA
ÇÖP ÜRETMEZ

MEVSİMSEL GRİBE KARŞI ÖNLEYİCİ VE KORUYUCU Nar Kabuğu-Hibiskus Kürü

İki adet metal bir lira büyüklüğünde nar kabuğu ve bir tatlı kaşığı hibiskus bitkisi kısık ateşte kaynamakta olan bir bardak (150-200 ml) klorsuz suya ilave edilir. 5 dakika kısık ateşte ağzı kapalı olarak demlenir ve ılımaya bırakılır. İlikken süzülür ve günde 1 defa aç karnına içilir.

7 gün uygulama + 2 gün ara + 7 gün uygulama + 2 gün ara + 7 gün uygulama + 2 gün ara + 7 gün uygulama = toplam 28 günlük kür şeklinde olmalıdır.

Her defasında taze hazırlanmalıdır.

NOT: Mevsiminde tükettiğiniz narların kabuklarını gölgede kurutarak koruma altına alınız. Sonbahar ve kış mevsimlerinde, mevsimsel ve domuz gribine karşı önleyici ve koruyucu olarak hibiskus ile beraber kullanılmak üzere hazır tutunuz.

şartlarında yetişen sebze ve meyveleri hiç mi tüketmeyeceğim? Tabi ki, tüketiyorum. Ancak, doğal mevsiminde yetişip yetişmediğine bakarak, ölçülü ve seyrek tüketiyorum. Ağırıklı tercihim, çocukluğumun ve gençliğimin geçtiği yörenin besinlerini tüketmektir. Hangi sebze veya meyve olursa olsun, mutlaka doğal mevsiminde olup olmadığına dikkat ederim. Mevsiminin dışında sunulmuş hiçbir sebze ve meyveyi tüketmemeye özen gösteririm.

Son yüzyılımızın vebası olan Kanseri önleyebilmek için, doğal mevsiminde yetişmiş sebze ve meyveleri tercih ediniz. Mevsiminin dışında, zorlandırılmış şartlar altında yetiştirilmiş (hormonlu, doğal güneşi görmeden) sebze ve meyve tüketiminde gayet ölçülü olunuz. İnsan metabolizması mevsimlere (iklim şartlarına) bağlı olarak farklı çalışır. Kısaca, insan ve doğal yaşam ortamı ve doğanın doğal sunusu hep bir denge üzerine hareket eder. Mevsiminde ve doğal şartlarda yetişmiş sebze ve meyveler,

metabolizmanın sağlıklı ve düzenli çalışması için en uygun olanlarıdır. Zorlandırılmış şartlar altında yetiştirilen birçok sebze hormon içermektedir. Neden hormon takviyesi yapılıyor? Çünkü bir sebzenin yetişmesinde güneş ışığı çok önemlidir. Bol güneşe ihtiyacı vardır. Aksi takdirde gelişemez ve içereceği önemli etkin maddeleri de yeterli düzeyde üretemez.

Güneş ışığının az olduğu mevsimlerde sebzenin büyüüp gelişebilmesi için takviye olarak hormon verilmektedir. Hormon içerikli sebzelerin tüketilmesi vücudumuzda hormon dengesizliğine sebep olabilmektedir. Son yıllarda yapılan araştırma sonuçlarına göre, gerek prostat ve gerekse de meme kanserinin tetikleyici sebepleri arasında hormon dengesizliğinin önemli bir yeri olduğu gösterilmiştir. Bu nedenlerden dolayı hormon içeren hiçbir ürünün tüketilmemesi gerektiğini hemen hemen her platformda söylemeye-anlatmaya çalışıyorum.

Türkiye Diyanet Vakfına Ziyaretler

Somali Din İşleri ve Vakıflar Bakanı Abdulkadir Şeyh Ali İbrahim, Kosova İslam Birliği Başkanı Naim Ternava, Kongo İslam Yüksek Konseyi Başkan Yardımcısı Yusuf Eddie Serge Ngolo Ndzila

Irak Şii Vakıf Divanı Başkanı Alaa Abdulsahib Hüseyin Al-Musavi, Türkiye'ye gelen yabancı

öğretmenler, Karadağ İslam Birliği Başkanı Rıfat Feyziç, Cezayir Alimler Cemiyeti üyeleri ve beraberindeki heyetler vakfımızı ziyaret etti.

Ziyaretlerde, Vakfımızın faaliyetleri konusunda bilgi alınırken, eğitimden hayri ve sosyal hizmetlere kadar çok sayıda iş birliği masaya yatırıldı.

Somali Heyeti

Irak Heyeti

Kongo Heyeti

Kosova Heyeti

Cezayir Heyeti

Karadağ Heyeti

İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Neden 29 Mayıs?

- Güçlü Akademik Kadro
- Cazip Burs İmkânları
- Şehrin Merkezinde Yerleşke
- Zengin Kütüphane
- Çift Anadal ve Yandal Programları
- Yurtdışında Dil Eğitimi Fırsatı
- Akademik Gelişim ve Destek Programları
- Uluslararası Ortam
- Öğrenci Konukevleri

Fakülteler ve Programlar

Edebiyat Fakültesi

- Felsefe Programı (%30 İngilizce)
- Tarih Programı (%30 İngilizce)
- Türk Dili ve Edebiyatı Programı (%30 İngilizce)
- Psikoloji Programı (%30 İngilizce)
- Çeviribilim Bölümü - Mütercim Tercümanlık (Arapça, % 30)
- Çeviribilim Bölümü - Mütercim Tercümanlık (İngilizce, % 30)

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

- Ekonomi Programı (İngilizce)
- Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Programı (İngilizce)
- Sosyal Hizmet Programı (Türkçe)

Uluslararası İslam ve Din Bilimleri Fakültesi

- İslam ve Din Bilimleri Programı (% 30 Arapça)
- Uluslararası İlahiyat Programı (% 30 Arapça)

www.aday.29mayis.edu.tr

2015-2016

0216 988 10 09

www.29mayis.edu.tr

İcadiye Bağlarbaşı Caddesi, No: 40 34662 Bağlarbaşı - Üsküdar / İSTANBUL

• Altunizade Yerleşkesi • Ümraniye Yerleşkesi

✉ : 29mayis@29mayis.edu.tr

📘 : [Istanbul29MayisUniversitesi](https://www.facebook.com/Istanbul29MayisUniversitesi)

📺 : [29MayisUni](https://www.youtube.com/channel/UC9M5Y5Y5Y5Y5Y5Y5Y5Y5Y5Y)

DİYANET İŞLERİ
BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE
DİYANET VAKFI

kurbanlarımız kardeşlik için

SON GÜN
23 EYLÜL 2015

YURT İÇİ
KURBAN BEDELİ

625 ₺

YURT DIŞI
KURBAN BEDELİ

450 ₺

* Kurban bedeline tüm masraflar dahildir.
Artması halinde artan miktar Vakfımızca hayri hizmetlerde kullanılacaktır.

BAŞVURULAR

İL ve İLÇE MÜFTÜLÜKLERİ • CAMİ GÖREVLİLERİ • PTT İŞ YERLERİ

BANKA ŞUBELERİ [ZİRAAT BANKASI | VAKIFBANK | HALKBANK | GARANTİ BANKASI |
AKBANK | ALBARAKA | TÜRKİYE FİNANS | KUVEYT TÜRK]

Online Kurban Bağışı

www.diyagnetvakfi.org.tr

Çağrı Merkezi

0 312 416 90 00

